Budapest, 1899. Negyedik évfolyam. 359. szám. Szombat, december 30.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18. | Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. | Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. | Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, ½ évre 7 frt, ¼ évre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Válasz Bánffynak.

Budapest, december 29.

Az alább következő sorokat a régi szabadelvüpártnak egyik kombattáns tagjától kaptuk, aki mindvégig lelkes hive volt báró Bánffy Dezsőnek s még most is szeretettel és tisztelettel vonzódik a volt miniszterelnök személyéhez. Noha kissé elkésve érkezik, mégis közzéteszszük ezt a választ a Bánffy cikkére, mert érdekesnek tartjuk okfejtésében s még érdekesebbnek a konkluziójában.

Tiz ember között egy van nagylelkü, öt kicsinyhitü, négy ember pedig gyenge.

A nagylelkü, akár törik, akár szakad, állhatatosan tartja helyét; a kicsinyhitü imel-ámol, de marad helyén, a gyenge pedig a menekülésre kinálkozó legelső résen kiszalad.

Az első kategória nem alkuszik viszonyokkal és körülményekkel, a második kategória folytonos tusakodásban lelkiismeretével hajlandó megragadni a kedvező alkalmat, hogy a maga megnyugtatásával valamely sulyos helyzetből szabaduljon; a harmadik tétovázás nélkül beadja a derekát.

Az olyan államférfiu, aki a tiz embert összetartani s lelkesedéssel magához bilincselni tudta, tartozik önmagának, multjának s támogatóinak azzal, hogy leszállván a hatalomról, nimbuszát megőrizze.

Az ilyen férfiu előtt két ut áll.

Vagy nyilt sisakkal élére áll egy ellenáramlatnak, s habár számban megcsappant táborral is, de gyakorolja az erélyes kritika jogát s teljesiti a hazafias ellenőrzés kötelességét; vagy méltóságos nyugalommal visszavonul s magát, tényeit és volt hiveit a történelem itéletére bizza.

Erélyes küzdelem esetére a tiz emberből álló tábor leapadhat kettőre-háromra, de kedvező idő és fordulatok mellett nagyra növekedhetik, sőt még győzelemre is juthat.

Visszavonulás esetében pedig a tiz ember együtt gondolkozhatik és érezhet a nélkül, hogy nyiltan szint vallania kötelessége volna, tehát a hamu alatt lappangó parázs gyanánt egy kész tábort alkot, melyet a felfogásnak és érzelemnek közössége köt össze és ily alakban is birja az erőnek azt a titkos hatalmát, mely az uj alakulást az óvatos megfontolás korlátai között tartja, egyuttal ennek is szolgálatot tévén azzal, hogy bölcs mértéktudásra ösztönzi, fékezi tetterejében az indulatot s ilyképpen megóvja nemcsak esetleges tulhajtásoktól, hanem ezeknek feltétlenül káros visszahatásaitól is.

Ha tehát egy komoly riadónak nem volt szabad felharsannia, legkevésbé sem volt helyes és szabad azt a parazsat a *Hét*ben vizzel leönteni, s az ellenkező erők összességét e támadás által megerősitve teljesen felszabaditani.

Bánffy most megtette azt, amire semmi szüksége nem volt: megbukott másodszor is.

A nagy jogi reform.

Budapest, december 29.

(r.) Hónapok óta hangyaszorgalmu munka folyt a magyar igazságügyminisztériumban, hogy az ujév első napján életbe léphessen az uj büntető perrendtartás, az ujabb kornak e legkiválóbb igazságügyi alkotása. Nem egyszerre, nem erőfeszitések nélkül született meg ez a törvény. Az a szabadelvü párt, mely a harmincas évek kezdetén Deák Ferenc zászlaja alatt tömörült, a Werbőczy *Hármaskönyvében* foglalt elvek következményeit akarta levonni s Magyarországban az egyéni szabadság biztositékait megteremteni, buzgó törekvéseit tehát a büntető törvénykönyv s a büntető perrendtartás létesitése körül központositotta.

Megvalósitandó ezt a tervét, a nagy szellemekből álló párt szorgos tanulmány tárgyává tette mind a nyugat-európai nemzeteknek e téren kimagasló alkotásait, mind a hazai jog intézményeit.

A mü, mely e kettős forrásból fakadt, jeles alkotásnak bizonyult. Ámde valamint Werbőczy *Hármaskönyvének* törvényre emelését megakadályozta az idők viharos folyása, a Deák Ferenc s társainak munkálata sem diszesiti törvénykönyvünket. Törvényre emelését a *KK.* és *RR.* s a főrendiház között keletkezett s ki nem egyenlithető éles ellentét hiusitotta meg. Zalamegye hires követe s társai azon a néczeten voltak, hogy az esküdtbirósági intézmény nélkül hiányos müvet alkotnának meg, a főrendiház ellenben csökönyösen ragaszkodott ahhoz, hogy a nemzet kizárassék a büntető-jog végrehajtásának köréből. A *KK. és RR.* inkább elejtették a még ma is jelesnek elismert tervezetet, semhogy meggyőződésüket feláldozták volna.

Az 1848-iki törvényhozásnak csak annyi ideje volt, hogy az egyéni szabadság magasztos igéit vésse a törvénykönyv lapjaira, de a részletek kidolgozásához nem jutott.

Inter arma silent Musae.

Az abszolut korszak *tabula rasa*t talált.

Nyakunkra hozta tehát a szabadság s az egyéni jogok ellen intézett törvényeit. Ebben az állapotban volt országunk az alkotmány visszaállitása idejében. Az abszolut korszak szellemében gyakorolták a büntető igazságszolgáltatást a választott birák s a Horvát Boldizsár merész kezdeményezése következtében kinevezett, függetlenség minden attributumával felruházott biráink is. Az ügyészség szervezésével az egyéni szabadságot veszélyeztető állapot válságos lett. Aki ellen bármely alaptalan vád emeltetett, azt vizsgálati fogságba helyezték. A bizonytalanság az elviselhetetlenségig fajult. A magyar ügyészség vezetőjének s a napi sajtónak érdeméül kell betudnunk a viszonyok jobbrafordulását. Példa nélkül áll az igazságszolgáltatás történetében, amit a 70-es évek végén a budapesti kir. főügyész Kozma Sándor mutatott. Ő, aki ifju korában a Deák

TÁRCA.

Ibsen drámai epilogusa.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Goda Géza.*

Néha csendes éjszakákon, az elhagyott kis falvak vasut-állomásán hirtelen megáll a vonat. Nem száll ki senki belőle, kivülről sem nyitja ki senki az ajtaját. Csodálatos némaságba burkolózik minden, csak odakünn járkál két ember, fel és alá — fel és alá — folytonosan. Az egyiknek szines lámpa van a kezében. Tompa, fojtott hangon beszél a másikhoz, semmi elevenség nincs a hangjában és a nagy éjszaka csendesen, mohón szivja magába a beszédjét.

— Hallgasd csak, milyen csend van itt.

— S te hallod a csendet, kis Maja?

— Mit?

— A csendet.

— Hallom.

— Igazad van. Néha meghallja az ember a csendet is, a végtelenség és a csend zugását, melyből az egész élet története szürődik ki, amelyből kisértetios, mesébe illő alakok röppennek fel, amely közelebb hozza a multat s megnöveszti a messzeség apróságait, régi vágyakat, régi reményeket, elkövetett nagy bünöket és imádott tévedéseket hord halomra a lélek belsejében.

A csendes, falusi állomáshelyeken, ahol csak két ember beszéde hallik egyre, ahol csak egy kis szines lámpa sugara szóródik szét a néma éjszakába, ott van a nagy emberek végső leszámolásának legbiztosabb helye. A csend varázsával összegyüjtött impressziók kincsei felett szemlét tartanak az igazi nagyságok, kiválogatják az apró csecsebecsét a nagy és nehéz kincsek közül s becsületes nyiltsággal mondják meg a mindent bámuló kicsi embereknek:

— Ez igazi volt. Ez nem volt igazi. Ezt félreértettétek, emezt éppenséggel nem tudtátok megbecsülni. Sok mindent dicsértetek, de semmit sem ugy, ahogy én szerettem volna. Most, hogy itt vagyok az őszinteségek és a gyónások állomáshelyén, most megmondhatom nektek, hogy sok *alattomosság* volt bennem s hogy sok olyant dicsértetek bennem, ami soha eszembe sem jutott. De ti megvettétek az én alattomos müvészetem termékeit s a házam tetejét is tele raktátok koszoruval és a szobámat, melyben napsugarat és tiszta levegőt szerettem volna szivni, tömjénfusttel árasztottátok el, ugy, hogy nem volt benne maradásom. S azért van, hogy megutáltam az elismeréseket s oda akartam menekülni előletek a sötét erdőkbe. Mert nem az volt az én életem, amelyet ti annak neveztek. A ti életetek *valóságai* az én hóhéraim voltak, megöltek engem, attól haltam meg. Most csak egy feltámadásom lehet még. Az igazságban és örök szépségben való feltámadás!

*

Ibsen Henrik drámai epilogusa, a világ legtöbb civilizált népének nyelvén egy napon hagyta el a sajtót. A legérdekesebb testamentumok egyike, melyeket müvészlélek megirt. A misztikusságok drámája ez. Nem az emberi szenvedélyek összeütközésén épül fel, hanem a visszaemlékezésekből szövődik össze csodálatos, müvészileg emberi hitvallássá, egy élet legbensőbb történetévé, melyben allegorikus alakok viszik magukkal mindazt, amit az emberi bölcseség eddig bölcsészeti rendszerré nevelt ki. Négy ember, vagy inkább harmadfél ember teszi ki az egész világot benne. Nem azt a világot, amelynek árja köröttünk hömpölyög, hanem azt, melyet a csendes, hideg agyak teremtenek meg az igazi gondolkodás legmeghittebb óráiban.

Rubek tanár, a nagyhirü szobrász sok-nagy bolyongások után most tér vissza Norvégiába. Szobrot faragott. Olyan szobrot, melynek csodájára járt az egész világ. Sugárzó, szüztiszta szobrot a görög müvészek átlátszó fehérségével. A forma és tartalom csodálatos harmoniája ömlött végig a mezitelen, hófehér női tagokon. Nem az élet volt ez a szobor, hanem a *feltámadás* az életből, a kiválás mindabból, aminek vére és husa van, a tiszta müvész-ideál, melyet csak ugy lehetett elérni, hogy a müvész számüzte magából a férfit. Szüz asszony állt előtte naphosszant, arról mintázta ezt a csodát, naphosszant előtte volt a mezitelenség költészete, frissen, fiatalon. Életet lihegett és forró vágy sugárzott a szeméből s Rubek nem nyujtotta ki utána a kezét.

— Megmutattam magamat, egészen megmutattam — neked. S egyetlen egyszer sem érintettél meg a kezeddel.

— Hát nem érted Irén, hogy voltak olyan napjaim, mikor megőrjitett a sok szépséged? De *müvész* voltam. Első sorban müvész. Betege voltam az életem nagy munkájának. S te voltál a legalkalmasabb, hogy meggyógyits: a teremtés legszentebb alkotása voltál, olyan, akit csak imádságos gondolataimmal volt szabad érintenem. Az volt a hitem, a babonás hitem, hogy abban a pereben, amelyben a véremmel kivánlak meg,

Lapunk mai száma husz oldal.

Ferenc hirdette elvek iskolájában nőtt fel, utasításokat adott a közvád képviselőinek a tulkapások megfékezésére. A hivatása magaslatán álló napisajtó a vezér köré csoportosult, s e két tényező idealizmusa megkapta az itélő bíróságokat is és ennek volt köszönhető, hogy lassan-lassan megszünt az osztrák abszolutizmus idejéből ránk szakadt gyakorlat s ismét a régi obszolétussá vált magyar igazságszolgáltatás mesgyéjére tértünk.

Nagyot lenditett a bajokon a büntető törvény kodifikálása s ennek nyomán a magyar királyi Kuria emberies uttörő praxisa. A magyar igazságügyi kormány azonban belátta, hogy ez ingatag alapokon a biztos továbbhaladás lehetetlen.

Már 1878-ban igéretet tett a büntető perrendtartásnak mielőbb való megteremtésére.

A komoly igéretet csakhamar követte a tett. Az ország legkiválóbb kodifikátorát Csemegi Károlyt bizta meg az alkotandó mü kidolgozásával. A megbizott teljesitette is a feladatot, azonban mi sem bizonyitja jobban a nagy nehézségeket, mint az a körülmény, hogy az előadói tervezet a közvéleményt nem elégitette ki. A visszatetszés két okra vezethető vissza. Az előadói tervezet nem vette fel az esküdtbiróságot intézményei közé s az ügyészi jogkört végső következményeig vonta le. És minthogy Csemegi meggyőződésére való hivatkozással esküdtbiróság-ellenes álláspontjától eltérni nem akart, sem az ujból átdolgozott, sem az a harmadik javaslat, melyet Fabinyi Theofil nemes ambiciója dolgoztatott ki, nem tudta a magyar jogász és laikus közönséget kielégiteni.

Megváltozott azonban a helyzet, midőn Szilágyi Dezső hatalmas egyénisége ragadta meg a magyar igazságügy vezetését. Az eddig kidolgozott javaslatokat nemcsak revideálta, hanem gyökeresen átdolgozta. És amihez az eddigi kormányok nyulni nem mertek, ő azt bátor kézzel megvalósitotta s a tervezetbe az esküdtbiróságot felvette. Mihelyt a javaslat napvilágot látott, általános lett az a meggyőződés, hogy a kiváló férfiu komoly, egységes munkát létesitett, melyen végigvonult az egyéni szabadság iránt érzett tisztelet s a védelem megbecsülése. A közvád biztositása végett a büntetendő cselekmény nyomozása, a közvád emelése a főtárgyalás vezetéseig az ügyészségre bizatott.

A tervezet már a nyomozástól kezdve jogokat adott a védelemnek s a vizsgálattól kezdve egyenranguvá tette azt a közváddal. A közvád lanyhasága vagy kötelességmulasztása ellen széles jogkört adott a magánvádnak s a vádtanácsban oly intézményt teremtett, amely kellően felhasználva, az igazság érvényesülésének a legjobb szolgálatokat teheti. Szorosan meghatározta a vizsgálati fogság eseteit s a szóbeliséget s nyilvánosságot tette az egész eljárás sarkköveivé. A felebbezést körültekintő garanciákkal látta el, a Kuriát pedig oly piedesztálra emelte, mely ezt a kiváló, a legnagyobb tiszteletnek méltán örvendő bíróságot a büntető igazságszolgáltatás egyöntetüségének s igazságosságának őrévé teszi. Az esküdtbirósági intézményt a legjobb angol s francia minták példájára s az évszázados gyakorlatra való figyelemmel a legprecizebb módon szabályozza; az elnök jogait olyképp határolta el, hogy előreláthatólag utja van vágva ama panaszoknak, melyek az elnöknek az esküdtekre gyakorolt befolyásolása miatt támadtak. Az igy elkészült javaslatot Szilágyi Dezső nem vihette a törvénytár biztos révpartjába. E feladat utódjára Erdély Sándorra várt, aki a képviselőház elé terjesztette azt. Nemes vetélkedés támadt a képviselők között. Hisz évszázadok mulasztásának helyreütéséről volt szó. Az igazságügyi bizottság előadóul Chorin Ferencet választotta, akinek már a törvényjavaslat megszerkesztésében is elökelő része volt. Az igazságügyi bizottság gyors egymásutánban száz ülésben behatóan tárgyalta az egész törvényjavaslatot s az előadónak inditványára s támogatásával, a védelem s a terhelt jogait szabadelvü irányban biztositó több módositványnyal bővitette a nagy terjedelmü munkálatot. Az igazságügyminiszter siettette a büntető perrendtartásnak tárgyalás alá vételét. Sürgetése nyilt s titkos aknamunkába ütközött. Az esküdtbiróság ellenzői ad graecas calendas óhajtották a tárgyalást elhalasztani. Az ellenzék soraiba pedig aggodalom támadt a törvényjavaslat azon intézkedései ellen, melyek a nyomozásnak vezetését a közvádra bizták. Nagy fáradságba került a nyilt s titkos ellenségek legyőzése. A különböző pártok küldöttjei tanácskoztak s az előadó által hathatósan támogatott igazságügyminiszternek sikerült az ellentéteket kiegyenliteni. Az esküdtbiróság sértetlenül került ki a kompromisszum tárgyalásaiból, de áldozatul kellett hozni az ügyészségnek nyomozás-teljesitési jogait.

A képviselőház minden pártja egyesült ama törekvésben, hogy a javaslat törvényre emelkedjék. Az előadó emlékezetes beszédben vezette be a tárgyalásokat, melynek hatása alatt az itt-ott még lappangó ellenséges indulat is elnémult. A büntető perrendtartás átment a képviselőház tárgyalásain s szerencsésebb volt Deák Ferenc 43—44-diki javaslatánál, mert rövid idő mulva a főrendiház is hozzájárult a képviselőház által elfogadott javaslathoz, amely mint az 1896. évi XXXIII. törvénycikk diszesíti törvénytárunkat. A törvénynek kihirdetése óta az összes hivatott tényezők, ügyészség, biróság s az ügyvédi kar komoly tanulmányozás tárgyává tették a törvényt. Mindegyik behatolni igyekezett a törvény valódi szellemébe. Nagyban támogatta ezt a törekvést a tudományos irodalom is. Akik a törvény előkészitésében is tevékenykedtek: Balogh Jenő, Vargha Ferenc és Illés Károly nagy szorgalommal gyüjtötték össze a törvény megvilágitására alkalmas anyagot. De mindezeket felülmulta a dr. Plósz Sándor igazságügyminiszter odaadó tevékenysége, amelynek sikerült a törvény életbeléptetése elé gördülő helyi akadályokat legyőzni s ezek által el nem bátortalanitva megszerkeszteni s kellő időben kiadni azokat a rendeleteket, amelyek a szabadelvüség maximáit tartalmazzák a gyakorlat szabályozásánál s biztos utmutatóul fognak szolgálni a nagy reformmü igaz eszméinek helyes alkalmazásában. Mi pedig látva azt a nemes ambiciót, melyet a hivatott körök e törvény gyakorlati megvalósitása elé visznek, lelkünk egész meggyőződésével hiszszük, hogy e korszakos mü hatása áldásos lesz, hogy nyomán megszilárdul a jogrend és benne biztos támaszt kap a polgári szabadság.

BELFÖLD.

Mit csinál az EMKE? Egyik laptársunk a Mohay Károlyné végrendeletének *dpropos*jából ma felveti ezt a kérdést: mit csinál az EMKE? Hát amit csinál, az kétségtelenül egytől egyig jó dolog. De a baj az, hogy a *jobbat* nem mindig csinálja. A kérdés fel lévén vetve, elmondunk egy dolgot: hadd okuljon rajta az EMKE, a kormány és a közvélemény. Van Hunyadmegyében egy kis falu, ugy hivják, hogy: *Barcsa*. Ezelőtt husz esztendővel még csupa görög-keleti vallásu oláh lakta. Akkor eltökélte magában a falu földesura, *Barcsay* Kálmán, hogy megmagyarositja ezt a népet. Rábirta az embereket, hogy térjenek át a református hitre, jól tudván, hogy célt csakis ugy érhet, ha elszakitja őket a nem-

---

bemocskolom a gondolataimat s nem tudom megalkotni belőled a feltámadást.

Rubekben győzött a tiszta müvész, a gyönyört és életet kérő természetes asszonyban pedig győzött a szemérem. De nem volt megváltás ebben a győzelemben. Irén bosszut állt a buddhista és hellén felfogás keverékéből kiformált eme müvész bölcseségen. A csill pithatlan vágyak kinos harcában elvesztette az eszét s aztán tébolyodottan menekült ez elől az ember elől, aki uzsorás módjára csak a szépségét tőkésitette. Elvitte magával gyönyörü, hóehér testét is, hogy soha sem lehessen ezentul nüremeket formálni utána s elvitte magával a müvészi idealizmust is. Utána nem maradt egyéb, semmi egyéb, csak az *élet*, a valóságok buja összevisszasága, amelyből az *igazságok* szürődnek csak le s amelyek mellett egyetlen egy kicsinylő szava van csak a léleknek a legragyogóbb vértelen szépségekre is, az, hogy: hazugság! Toljátok hátrább azokat a vértelen szépségeket, hogy ne álljanak annyira az előtérben. Magasztos egyedüllétük nevetséges s leordit a szépségükről a hazugság. Az életet és az igazságokat állitsátok az előtérbe, inkább a valóságos bárgyu röhögést véssétek az arcokra, mint ezt az átszellemült hazug mosolygást. Rubek tanárból igy lesz naturalista. A szobor talapzatát benépesiti igazi emberekkel s önmagát is beleállitja a csoportba.

Elől, a forrás mellett bünös ember ül. Nem tud megválni a földtől, a rögtől. Egy elveszett élet feletti busongás ül az arcán. A csergedező vizbe mártja az ujját. *Tisztára akarja zavarni* vele a vizet és vonaglik kinjában és tudja, hogy ez sohasem fog sikerülni. Soha sem fog megszabadulni a földtől, soha sem fog többé föltámadni. Örök időkre béna, megsebzett madár.

A kis Maja, a kényelmes, a szeretetreméltó, a természetes egoizmus asszonya, akinek olyan kicsinyke, de olyan egészséges egyénisége van, megsebzett madárnak nevezi el a nagy Rubeket, aki a lelki fáradtságok egy őrizetlen pillanatában feleségévé tette ezt az asszonykát. Csupa vér és csupa hus asszony, aki nem ért az ideálok magas hegyein való mászkáláshoz. Az erdőt kivánja, az életet, a szabadságot és mihelyt eljön érte a faun, menten a karjába veti magát. Egy nyári éj! Egyetlen egy csak! Ez a kis Maja józan, becsületes programmja. Az a faun, aki a kis Maja sorsa, Ulfheim, a medvevadász, a durvaságok és jóságok embere. Csupa ember és egy cseppet sem müvész.

— Utálatos — mondja róla a kis Maja — hihetetlenül utálatos s mégis olyan csábító.

Erős ember, aki felcsalja az asszonyokat a lavinák fészkéig, a felhők és hegyszakadékok közé, aztán ujra visszaviszi őket a völgybe, az életbe vad párzások szinhelyére.

Igy tünik föl most ujra a természet ősembere mellett a mindig visszatérő ideál. A régi hellén napsugár világitja meg ujra az élet igazságait. Irén visszatér — valahogy veletlenül. Ugy jár-kél, mint az eleven szobor, az őrület tartja fogva agyát, halottnak mondja magát és azt hiszi, hogy halálra válik minden, amihez hozzá ér. A lelkét elvették — meghalt. A testét egy férfi megkivánta, de sohasem vette el — az is meghalt. Egy megőrült, meghalt ideál. Egyetlen egy, páratlan ideál, ami még megvan a világon. De ez is őrült, az is halott, megölte az élet, a valóság.

Van-e feltámadása ideáljainknak? Lehet-e, hogy ez az őrület egyszer csak ki fog szállni ebből a beteg agyból, feltámadhat-e még egyszer, csak egyetlen egyszer, egy pillanatra?

Rubek megigérte Majának, hogy felviszi őt a magas hegyek ormára, ahonnan végig lehet nézni a világon s egy pillantással felszivhatja a szem és az agyvelő a világ minden szépségét. Nem tudta beváltani az igéretét. A Kis Maját a fanu vitte fel arra a hegyre. Irént is oda akarta vinni Rubek. Azt sem tudta. Pedig most belátja már, hogy ha az életet ujra lehetne kezdeni, a nélkül az egy pillantás nélkül nem volna szabad élni soha. Igy nem is élet az élet, csak *epizód*, csaló boldogság, játék. S most, hogy a természet igényelen, józan gyermeke, a kis Maja eltöltött egy éjszakát a hegyek között, Irén és Rubek is fel akarnak támadni, fel a hegyek ormain, a végtelen magasságokban, a nap közelében. És felmennek. Amig azonban a föld gyermekei, a medvevadász és a kis Maja a hegyek ezernyi veszélye közt is vissza tudnak menekülni a földre, az ideálok embereit elkapja odafenn a természet romboló hatalma s egy meginduló lavina beledobja őket a természet végtelenségébe. Alulról a kis Maja dala hangzik fel:

Szabad vagyok! Szabad! Szabad! A hegyoldalon lefelé guruló lavina eltemeti Rubeket és Irént. Végtelen magány ül a hegyek felett, néma est. A tévedésekből feltámadottak csontjai összetörve hevernek a magas hegyek lábában. A szédítő mélységek felett, a kietlen utakon egyetlen egy élő ember van csak még: az Irén őrzésére kirendelt apáca, a keresztény szeretet bujkál a veszélyes utakon, rettenthetetlen bátorsággal követve a menekvő emberi ideálokat. Odafenn megáll az apáca, keresztet vet s a halálba rohanók után nézve mormogja: Pax vobiscum!

De a kis Maja hangja még most is hallik: Szabad vagyok! Szabad! Élni kell, élni!

zetiségi egyháztól. A magyarság e lelkes apostola keresztülvitte szándékát. *Két ember hiján* az egész falu *reformátusssá* lett s ezen a réven *magyarrá*. A földesur épitett nekik templomot s gondját viselte mindenképpen a magyar nemzet ez uj fiainak. Olyan buzgó magyarokká és hithü reformátusokká lettek a barcsaiak, hogy az oláh pópa nemsokára ki is vándorolt a faluból: nem akadt dolga, mert nem voltak hivei. Jól ment volna minden, de volt egy baj: az, hogy nem kapott magyar református papot az uj ekklézsia, maga pedig szegény volt s tehát lelkészt nem tarthatott. Pap nélkül, prédikáció nélkül pedig a magyarosodás nem haladt olyan gyorsan a nyelvben, mint a hogy haladt a szivekben. Az a férfiu, aki apostola volt az uj magyar községnek, bejárt minden instánciát, hogy segitsen a bajon. Kért segitséget a kormánytól, nem kapott. Járt az Emkénél is, ott sem kapott; pedig a milliónyi vagyonnal rendelkező egyesület kamatjövedelmének egy piciny része elegendő lett volna a pap fizetésének biztositására. És most következik a tragikus fordulat. Mikor létrejött a kongrua-törvény, kapták magukat az oláhok s rábirták azt a két honfitársukat, aki irmagnak ott maradt, hogy kérjenek maguknak papot a püspöktől. A püspök pedig küldött, hiszen akármilyen keveset is fizethet parókhusának a két embernyi hitközség, majd kiegészíti hatszáz forintra a fizetést *a magyar állam*. A helyzet ma tehát az, *hogy református magyar pap husz év óta még mindig nincs Barcsán, de görög-keleti oláh pap már igenis van, még pedig a magyar állam jóvoltából*. Hát nem lehet-e ebbe beleőrülni? A barcsai oláh templomban ismét vigan folyik a prédikáció, s fél, hogy ezen a réven előbb-utóbb visszaoláhosodik az egész falu. Ime, egyike azoknak a dolgoknak, amiket az Emke nem csinál. Mi pedig felszólitjuk az Emkét, a kormányt és a magyar társadalmat, teremtsék elő, ha a föld alól is azt az évente pár száz forintra rugó összeget, amelyből kitelik a Barcsára küldendő magyar pap fizetése. Ha az a falu visszaoláhosodik, ez irtóztató becstelenség lesz. *Az egész nemzet becstelensége.*

A Mudronék gimnáziuma. 1883-ban *Mudron* Pál és társai kérvényt intéztek az akkori kormányhoz, amelyben *Árva-Váralján*, vagy *Besztercebányán* egy tót gimnázium felállitását kérelmezték. A kérvény elintézetlen maradt éveken át, mig tavaly, április 9-ikén megint előterjesztették, de báró *Bánffy* Dezső, akkori miniszterelnök, azt elutasitotta. Mindez nem téritette el szándékuktól Mudront és társait és amint *Széll* Kálmán lépett a kormányra, ismét felterjesztették kérvényüket a tót gimnázium felállitásának megengedése tárgyában, hivatkozva az 1868. évi XLIV. törvényre és kijelentvén, hogy a gimnázium fenntartásáról egy külön tót közmüvelődési egyesület fog gondoskodni. *Széll* Kálmán e kérvényre felhivta a folyamodókat, hogy terjeszszék eléje ennek az egyesületnek az alapszabályait. A kérvényezők az alapszabályokat felküldötték, a miniszterelnök azokat áttanulmányozta és a mai napon 122.212. szám alatt kelt határozatával a tótnyelvü gimnázium felállitását *nem engedélyezte*.

Mudronék tehát csalódtak abban a merész reményükben, hogy Széll Kálmán kegyesebb lesz hozzájuk, mint báró Bánffy Dezső volt. Ez a csalódás némileg keserü lesz pánszláv atyánkfiainak, de annál nagyobb elismeréssel fog érte adózni a hazafias magyar közvélemény, mely megnyugvással láthatja ebből ismét, hogy az uj rendszer politikája nemcsak igazságos és törvényes, hanem erős politika is. Az erő nagyon szépen megfér a joggal, törvénynyel és igazsággal s az uj irányzatból minden következhetik, csak gyengeség nem és engedékenység a magyar állam érdekeinek rovására. Széll Kálmán mindenkor érvényt fog szerezni kormányzata hármas jelszavának, de érvényt fog szerezni a magyar állam jogainak, méltóságának és érdekeinek is. Bizalommal látja ezt a közvélemény és keservesen fogják érezni a nemzet belső ellenségei.

Törvényjavaslat a vicinális vasutakról. A kereskedelemügyi minisztériumban már elkészült a helyiérdekü vasutakról szóló törvényjavaslat és legközelebb szaktanácskozmány elé kerül, melyre közgazdasági szakférfiakat és jogászokat fognak meghivni. A törvénytervezet kidolgozása előtt a miniszter több szakférfiutól kért véleményt; e fölszólitás alapján többek közt dr. *Beck* Gyula, a kiváló fiatal jogtudós is terjedelmes elaborátumot terjesztett a miniszter elé. Ez a dolgozat, hir szerint, kiváló figyelemben részesült és a szaktanácskozmány elé kerülő törvénytervezet több rendelkezésének dr. *Beck* propoziciói szolgáltak alapjául.

Az államjegyek bevonása. Az esztendő utolsó napjával lejár az a határidő, amely alatt még beváltathatók az állami pénztáraknál az egyforintos államjegyek. Kisebb összegü egyforintosokat még az utolsó napokban is beváltottak; kétségtelen azonban, hogy az egyforintos államjegyek még be nem váltott *hatszázötvenezer forintot meghaladó* összege egészben véve elkallódottnak tekinthető s a jövő év elején ezt az összeget végleg leirhatják a közös függő adósságból. A kormányok megtették immár az előkészületeket a többi államjegynek, az öt és ötven forintosoknak a bevonására is. A tényleges bevonást azonban mindaddig nem fogják megkezdeni, amig el nem készülnek azoknak a pénzjegyeknek az előállitásával, amelyek a bevont államjegyeket pótolni lesznek hivatva a forgalomban. Bizonyosra vehető ennélfogva, hogy az államjegyek forgalma legalább még egy esztendeig megmarad a mostani méretekben, vagyis a jövő esztendőben is forgalomban lesz még körülbelül számban száztiz millió ötvenes és tizenhárom millió ötforintos államjegy.

Gazdasági munkásközvetitők. A földmivelésügyi miniszter ma adta ki a *gazdasági munkásközvetitők*re vonatkozó rendeletét. *Darányi* Ignác ezzel a rendelettel olyan intézményt szólit életre, amelylyel megelőzzük egész Európát. Ez az intézmény ujabb, becses alkotása a földmivelésügyi miniszter nagystilü szociális politikájának, amelynek, a melett, hogy okos és emberszerető, még az a nagy erénye is megvan, hogy specialisan magyar. Ennek a szerencsés, sikerekben gazdag politikának méltó kiegészitő része a mezőgazdasági munkásközvetitő intézmény megalkotása, mely az agrár-szocializmus egyik nagyon veszedelmes kutforrását van hivatva eltemetni. Reméljük is, hogy Darányinak ez a legujabb alkotása is be fog válni, ugy mint beváltak eddig azok a munkástörvények, amelyeknek megalkotása a Darányi érdeme. A rendelet, melyet ma tett közzé a miniszter, feljogosit bennünket erre a reményre és nem csalódunk, ha azt hiszszük, hogy gyakorlati alkalmazása gyarapitani fogja a dicsőségét Darányi Ignác államférfiui éleslátásának és hatalmas szervező talentumának.

A nagyfontosságu rendelet 12 §-ból áll. Az 1. §. értelmében rendezett tanácsu városokban és nagyközségekben a községi munkásközvetitőt és helyettesét az előljáróság vagy a segéd- és kezelőszemélyzet tagjain kivül a képviselőtestületnek, a körjegyzőségi munkásközvetitőt pedig a szövetkezett községek képviselőtestülete egyetemének kell kirendelni. Közvetitőül magánegyének is megválaszthatók, de csak az illetőnek jóváhagyásával. A megbizott munkásközvetitő, ha köztisztviselő és az elvállalt uj kötelességét elhanyagolja, fegyelmi vétséget követ el. A 2. §. szerint tiszteletdijat állapithat meg a képviselőtestület a közvetitőnek, aki azonfelül a földmivelési minisztérium részéről jutalomban is részesülhet. A 3. §. megjelöli a munkásközvetitő feladatait. A 4. §. a törvényhatósági munkásközvetitőről és helyetteséről szól, akiket a törvényhatóság jelöl ki a központi tisztviselők, a segéd- vagy kezelő személyzet tagjai közül, de lehet valamely gazdasági egyesület titkára, vagy közhivatalban nem álló magánegyén is törvényhatósági közvetitő, akinek teendőit az 5. §. állapitja meg. A 7. és 8. §. a munkásközvetitőktől beérkezett jelentések nyilvántartásáról szól. A 9. §. és vele a rendelet második része a *magán munkásközvetitőkről* intézkedik. A 9. §. szerint a munkásközvetités üzletszerü gyakorlására a törvényhatósági közigazgatási bizottság javaslatára a földmivelésügyi miniszter adhat engedélyt, de csak annak, aki hatósági bizonyitvánnyal igazolja, hogy magyar állampolgár, hogy büntetve nem volt és a miniszter által meghatározott biztositékot készpénzben vagy értékpapirban leteszi.

A 10. §. szerint magán munkásközvetitő csak azon vármegyebeli munkasok közvetitésére jogosult, amely vármegyékre engedélye szól. Olyan gazdasági munkást, (11. §.) akinek munkásigazolványa nincsen, közvetiteni tilos. A 12. §. szerint kihágást követ el és az 1898. évi II. törvénycikk 14. §-ában megjelölt büntetéssel sujtandó az a magánközvetitő, aki már elszerződött munkást vagy napszámost azon idő tartama alatt, amelyben annak már megkötött szerződést teljesitenie kellene, más munkaadó részére közvetit, aki engedély nélkül foglalkozik munkásközvetitéssel, aki a jelen szabályrendelet 10., 11. §-ainak rendelkezéseit, tilalmait megszegi.

A szentesi választás. *Szentesen* erősen készülődnek a választásra. Eddig *Pázmándy* Dénes és *Dienes* Márton a komoly jelöltek. Pázmándy érdekében *Bartha* Miklós képviselő tegnap este megjelent s még a mai napot is ott töltötte. A Dienes- és a Pazmándy-párt kiküldöttei tegnap közös értekezletet tartottak, de egyik fél sem tu'ta a másikat kapacitálni. Erre az odavaló függetlenségi és 48-as Kossuth-kör *Csucs* Lajos elnöklete alatt jelölő gyülést tartott s ezen egyhangulag *Dienes* Mártont jelölték a maguk részéről. A jelölést nyomban tudatták is *Kossuth* Ferenccel és *Dienes* Mártonnal.

Konfliktus a kormány és a szerb zsinat közt. A ujvidéki *Branik* tegnapi számában ezeket irja:

A mi főpapi zsinatunk s a magyar kormány között a napokban oly összeütközés támadt, amilyen eddigelé a szerb nemzeti egyházi autonómia történetében nem fordult elő. A synodus 1899. március 29-én tartott üléséből kibocsátotta a fegyelmi szabályzatot a gör. kel. szerb papság számára a karlócai gör. keleti szerb megropolia területén s azt azonnal életbe is léptette. Néhány hónap mult el azóta, hogy e szabályok életbe léptek, s most egyszerre csak eszébe jut a magyar miniszterelnöknek s 1899. december 18-áról kelt leiratában beszünteti e szabályzat végrehajtását abból az okból, hogy azt jóváhagyás végett fel nem terjesztették s a legfelsőbb r egerősitést nem nyerte meg. És e miniszteri leirat következtében a *Szrpszki Szion* (a patriárka hivatalos közlönye) legutóbbi számában megjelen a patriárka, mint a szerb főpapi zsinat elnökének körrendelete, melyben elrendeli, hogy „a fegyelmi szabályok alkalmazása, illetve végrehajtása beszüntettetik s azok olyba v. tetnek, mintha ki sem hirdették volna őket. Ilyesmi még nem történt a szerb egyházautonómiai életben! Eszünk ágában sincs a szinódus szóban lévő szabályzatának védelmére kelni. A szerb sajtó elitélte már azt akkor, amikor napvilágot látott, s mi is a leghatározottabban páleát törünk fölötte. E szabályzatnak főtendenciája a papságtól megvonni az önálló mozgás minden szabadságat, s különösen az egyházautonóm ügyekben teljesen függővé tenni és alárendelni a püspöki akaratnak. De itt nem erről van szó, hogy mi annak a tartalma, s hogy tetszik-e az nekünk, vagy nem. A kormány lem szüntette be annak végrehajtását azért, hogy az neki talán nem tetszenék. Ha a papságnak a közügyekben való megszoritásáról van szó, a kormány mindig a szinódussal fog tartani, vagy tán még tovább is megy. Meg vagyunk győződve, hogy a kormány, ha a főpapi zsinat meghajol előtte, amiről nagyban tartana s a szabályzatot utólag felterjeszti legfelső jóváhagyás végett, hogy e kormány kész örömmel kieszközli a helybenhagyást s akkor ismét ott vagyunk, ahol előbb voltunk. Ezuttal azonban arról van szó, hogy a kormány — amely eddig is beavatkozott egyházi ügyeinkbe s a kongresszus és orgánumainak törvényes müködését minden lehető módon megakasztotta — ma már a főpapi zsinat munkájaba is beavatkozik és pedig ily erős módon.

A szerb lap ezután mindenáron azt igyekszik bebizonyitani, hogy a kormány rendelete törvénytelen és erősen támadja a patriarkát a miatt, hogy a rendelet alapján a zsinati határozat ellenére beszüntette a szabályzat alkalmazását.

KÜLFÖLD.

A háboru.

Budapest, december 29.

A nagyméretü angol hadikészületek folyamán, mikor már nyolcadik hadtest alakitásáról is van szó, olyan rengeteg számokról beszélnek már, amelyek szinte csodálatot gerjesztenek. Mig a hadjárat elején csak akkora haderőről volt szó, amelynek együttes száma alig fölözte valamivel az ötvenezret, ma már kétszázezer főnyi angol sereget kontemplálnak s remélnek is összehozni. Föltéve azonban, hogy csakugyan sikerülne ekkora haderőt Délafrikába szállitani és kellő időben hadrendbe állitani, akkor is a legnagyobb kérdés az, hogy az angol hadvezetőség mit tud csinálni ily rettentő tömegekkel, hogyan tudja őket mozgásba hozni, célszerüen felosztani és irányitani, főképp pedig élelmezni. Az angol hadvezetőség mindezekben a dolgokban teljességgel járatlan. A fegyverkezésen kivül az angol kormány diplomáciai sakkhuzást is tesz, még pedig azzal, hogy — mint most nyilvánossága jutott — megveszi Portugáliától a Delagoa-öblöt s általában a portugálok afrikai birtokait, amire nézve Anglia, Németország és Portugália közt titkos szerződés köttetett.

Mai távirati tudósitásaink a következők:

London, december 29.

A *Central News* hiteles forrásból arról értesül, hogy amig a boerok az angolokat harcra nem kényszeritik, amit nem tartanak valószinünek, Roberts tábornok megérkeztéig semmiféle fontosabb katonai mozdulat nem lesz Dél-Afrikában. Erre utasitották az összes tábornokokat. Roberts tábornok Kimberleyt és Mafekinget sorsukra hagyja és French, Gatacre és Warren hadosztályainak magához vonásával egyenesen Bloemfontein felé nyomul. Buller tábornok föladata most az, hogy minden ereje megfeszitésével igyekezzék a Tugela déli oldalára átkelt

„VASUT“ Ausztria-Magyarország legelterjedtebb szaklapjának mai száma rendkivül érdekes tartalommal jelent meg. Felelős szerkesztő és laptulajdonos **Keleti Lajos** m. á. v. igazgatósági hivatalnok. — Előfizetési ár negyedévre 2 frt. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest. VII. ker., Kerepesi-ut 84.**

boerokat megsemmisiteni. Ez azonban nem könnyü feladat. Noha az angolok szétrombolták a Tugela hidját, ezzel a boerok még nincsenek elvágva a Tugela északi oldalán levő hadseregüktől és ha Buller Roberts tábornagy megérkeztéig a Tugela déli oldalán levő boer csapattestek ellen akar operálni, csekély tüzerségével nehéz helyzete lesz.

Egy naiv levelező tudósitásából kitünik, hogy az angol katonák a parlamentaire zászlót sem tisztelik. Mikor a két angol üteg fedezetével Colensónál egy folyómederbe hátrált s a boerok ugy körülfogták, hogy a menekülés lehetetlen volt, a boer tábornok három embert küldött át a parlamentaire zászlóval, felszólitandó az angolokat, hogy a vérontás elkerülésére adják meg magukat. A parlamentairek kettejét azonnal lelőtték az angolok, a harmadik visszalovagolt. A legtöbb angol e ponton abban a sortüzben pusztult el, melyet erre a boerok a körülkerített csapatra zuditottak. Akkor esett el Roberts marsall fia is. Az angol csapat tudvalevőleg Bullock ezredessel együtt megadta ezután magát.

London, december 29.

Hivatalos jelentés szerint január 4-ikén kezdik meg a 7. hadosztály hajóra szállitását.

London, december 29.

A *Reuter-ügynökségnek* jelentik a *Chieveley* mellett levő táborból 25-iki kelettel: Amikor az angolok az ellenséget ma reggel sáncépités közben meglátták, nehéz ágyuikkal azonnal gránát-tüzelést kezdtek a boerok ellen, akik kénytelenek voltak visszavonulni s a hegyeken tul menekülni. Később ujra megjelent egy kisebb boer csapat, de arra is rögtön megkezdték a lövöldözést. A boerok ma délelőtt a Zeimhulvana-hegyről ágyuzták Ladysmithet. A brit helyőrség nem viszonozta a lövéseket. A Fort Vyllén a boerok kórházat állitottak. Az angol tüzérséget tehát utasitották, hogy oda ne lőjjön. Körülbelől három mérföldnyire Chieveleytől ütközet volt, amelyben kilenc boer esett el. Az angolok hat kocsit ejtettek zsákmányul.

London, december 29.

Konstatálják, hogy a háboru kezdetén a boerok Dundee, Glencoe és Newcastle tárházaiban fél millió font sterling értékü lövőszert ejtettek zsákmányul rengeteg élelmi szerrel együtt, melyet az angolok a Langsneck felé igyekvő csapataik számára hordtak össze. Ladysmith municiótáraiban egy millió font sterling érték volt. White tábornok eleségben egyelőre még nem lát szükséget.

London, december 29.

A *City ezrede* már megalakult. Huszonnégy óra alatt ezrek jelentkeztek s legtöbb időbe az került, hogy kiválogassák a használható elemet. Az a nyolcezer önkéntes, mely a milic-csapatokból, harctéri szolgálatra a hadügyminisztériumban jelentkezett, mind a City ezredében akart szolgálni, mert nyilvánvaló, hogy ezt az ezredet fogják a legjobban ellátni. Az ezred oly népszerü, hogy egy milicbeli százados szakaszvezetőnek ajánlkozott, továbbá hires atléták, igy a Rugby-Football-Klub egyik elnöke, a cambridgei csónakos-egyesület győztese és alsóbb rangu tisztek, akik a miliciában szolgáltak, közlegényül jelentkeztek. Az ezrednek eleinte csak negyedrészét akarták lovasitani, de annyi jó lovat ajánlottak, hogy jóval nagyobb részét fogják lovasitani.

London, december 29.

Mint a *Daily Telegraph*nak jelentik, az angol kormány hajlandónak nyilatkozott arra, hogy az eredetileg kivánt hatezer főnyi Yeomanry-csapat helyett most már elfogadja nyolc-tizezer ember szolgálatát.

London, december 29.

Az angol lapok oly hireket tesznek közzé, melyekből azt lehet következtetni, hogy a *fokföldi hollandok lázadása* nagy mérveket öltött. A *Times* több részletes jelentést tesz közzé, melyeket a cenzura nyolc napig tartott vissza. E jelentések szerint a következő, Stormbergtől északra fekvő területek elpártoltak Angliától: Barcly, Ladygrey, Alival, Northwenterstad, Collersberg, Burgsdorf, Steinsberg, Molkeno, Sterkstrom, Bodhus, Besnandis, Stormberg, Graf, Reind, Middeburg, Kradog, Roetgvag és Mestardgoag, mig Tarkstad, Victoriastad és Stokenstrom nagyon gyanusak. Capeard még határozatlan. A többi terület, mely Queenstown és a tengerpart közt fekszik, még nem mondta fel teljesen a hüséget Angliának.

A stormbergi ütközetben már mintegy 1500 felkelő harcolt Gataere angol tábornok ellen. A Kimberley és Coeale közötti vasutvonaltól nyugot felé táborozó ellenséges csapatok szintén felkelőkből állnak.

London, december 29.

A *Times* második kiadása jelenti Lourenco Marquezből e hó 23-áról: Itt hire jár, hogy *Steijn* Matt, az *Oranje* szabadállam elnökének fivére és 800 oranje-boer vonakodik tovább szolgálni a háboruban.

London, december 29.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Cradockból (Fokföld) tegnapi kelettel, hogy *Stormberg felől erős ágyuzást hallanak.*

London, december 29.

A Reuter-ügynökség jelenti Fokvárosból e hó 27-ikéről: Alapos az a feltevés, hogy a transvaali kormány 1896. áprilistól kezdve számos tapasztalt belga és holland tüzért fogadott fel és csoportonként Transvaalba szállitotta őket. Ezek a tüzérek a toborzás alkalmával fejenkint 50 fontot kaptak és ugyanannyit, mikor Pretóriába megérkeztek. A napi zsold 10 shilling, azonkivül földet is adtak nekik. Ez magyarázza meg azt a precizitást, melylyel a boerok tüzérsége müködik.

Pietermaritzburg, december 29.

Ladysmithból jelentik: Az angolok összes vesztesége az ostrom kezdete óta december 22-ig hetven halott és 236 sebesült. A táborban sok tifuszeset fordul elő. A boerok egy másik tarackkal helyettesitették a Suprishillen december 11-ikén egy vadászdandár által elfoglalt tarackot. A Lombardskopon ujabb ágyuk felállitása céljából földmunkálatokat emelnek és megerősitik állásukat a közel fekvő dombon.

Chieveley, december 29.

Ma éjjel angol hajóágyukkal bombázták a boerok sáncait.

Modder-River, december 25.

Jelenleg heves tüzérségi harc folyik. A boerok ugy látszik, nyugtalanok és éjjeli szuronytámadástól tartanak. Mult éjjel heves fegyvertüzelést kezdtek, melyet azonban az angol előörsök nem viszonoztak.

Hamburg, december 29.

Az angol kormány egy Antverpenből Foweybe érkezett nagy dán gőzhajót lefoglalt, mert hadiszereket szállitott, melyekről azt gyanitják, hogy Transvaal számára voltak szánva.

Boston, december 29.

A községtanács határozatot fogadott el, amelylyel üdvözli Krüger elnököt eddigi sikereihez és kifejezi azt a reményét, hogy a boerok végül is győzőkként kerülnek ki a harcból.

New York, december 29.

A városi tanács határozatot fogadott el, amelyben kifejezi azt az óhaját, hogy a délafrikai háboru a boerok győzelmével végződjék és elitéli a Fülöp-szigeteken folytatott háborut.

Az ausztriai tartománygyülések.

Budapest, december 29.

A mai napon tiz ausztriai tartománygyülés kezdte meg tanácskozásait, azaz hogy csak megnyitották az ülésszakot, hogy aztán az érdemleges tárgyalásokat ujév után kezdjék meg s mindjárt be is fejezzék, első sorban ideiglenesen gondoskodva a tartományi szükségletekről. Mindezek a tartománygyülések a tavaszszal fognak ujra összeülni. Legérdekesebb ezuttal is a cseh tartománygyülés. Ismeretes, hogy e tartománygyülés német tagjai 1898. február 26-ikán a többség által javasolt válaszfelirat alkalmából kivonultak a gyülésteremből. A német képviselők most, tekintettel a folyamatban levő megegyezési akcióra, tegnapi végrehajtóbizottsági ülésükön elhatározták, hogy ujra belépnek a tartománygyülésbe.

Prága, december 29.

A *német haladó párti* képviselők klubja elhatározta, hogy résztvesz a tartománygyülés tanácskozásaiban és azt a reményét fejezte ki, hogy a cseh-országi németek gyakran hangoztatott kivánságait a *nemzetiségi határok megjelölése* és a *választói kuriák* tekintetében teljesiteni fogja.

A tartománygyülés megnyitásán a tartományi *főmarsall* örömét fejezte ki, hogy a német képviselők megjelentek. Ez az első lépés az eddigi akadályok elhárítására. A két népből való képviselők termékeny munkájának lehetősége nincs kizárva s igy megvan a lehetősége annak, hogy a két nemzetiség a hasznos munka terén az ország javára találkozzék. A főmarsall azzal végezte beszédét, hogy háromszoros *szlavát* és *hochot* kiáltott a királyra, amit a tartománygyülés nagy lelkesedéssel fogadott.

Wolf tiltakozik a kuriák megalakitása ellen és arra utal, hogy a városi választókerületek több uj képviselője nem kapta meg választási igazolványát, tehát nem vehetnek részt a tartománygyülés tanácskozásaiban. A szónok abban, hogy a választási igazolványokat nem kézbesitették, a politikai tehetetlenségnek és a pártja elleni gyülöletnek a megnyilatkozását látja.

Coudenhove helytartó a választások későn történt kiirására hivatkozik és ezt mondja: A választási igazolványokat kiállitották az összes képviselők számára és az igazolványok az ülés kezdete óta a teremben vannak, ahol átvehetők. A politikai tehetetlenség vádjára azt feleli a szónok, hogy olyan ember, mint Wolf, aki kiváló német nemzetiségi férfiak ellen a legkeményebb kifejezésekkel élt, eljátszotta azt a jogot, hogy ilyen szavait komoly emberek komolyan vegyék.

Wolf tiltakozik az ellen a hang ellen, amelyen a helytartó beszélt.

Azután felolvassák a bejelentéseket.

Az ülés végén megalakitották a kuriákat.

Wolf még egyszer tiltakozik a kuriák megalakitása ellen.

A tartományi főmarsall kijelenti, hogy a kuriákat az alapszabályok szerint mindjárt a tartománygyülés összeülése után kell megalakitani. Mindig igy volt és az is gyakran megtörtént már, hogy ezeknek a kuriáknak a megalakitásánál nem voltak jelen az összes tartománygyülési képviselők.

Prága, december 29.

A tartománygyülésen ugy cseh, mint német részről a nyelvkérdésre vonatkozó több inditványt nyujtottak be, azonkivül cseh részről azt inditványozták, hogy a *cseh középiskolákban az orosz nyelv kötelező tantárgy legyen.* Több interpelláció is volt.

Brünn, december 29.

Zacek a cseh képviselők nevében nyilatkozatot tesz, amelyben felháborodását fejezi ki a nyelvrendeletek visszavonása miatt és azt mondja, hogy ha a cseh képviselők ennek ellenére mégis megszavazzák a költségvetési provizóriumot, ez csakis a tartománygyülés intézményei iránt való tiszteletből történik. A csehek azonban figyelmeztetik a németeket, hogy ütött az utolsó óra, amikor a kormány és a többség még békés uton láthat hozzá a cseh nép jogos követeléseinek teljesitéséhez.

Lemberg, december 29.

A tartománygyülésen gróf *Badeni* Szaniszló tartományi marsall bejelentette, hogy a tartományi bizottság beható jelentést fog tenni a galiciai takarékpénztár ügyéről.

A tartományi marsall azután ruthénül beszélt, majd lengyelül fejezte be beszédét: Az a bizonytalanság, amelyben most a tartomány pénzügyeinek szanálása és más kérdések tekintetében vagyunk, továbbá a tartománygyülésnek az utolsó pillanatban történt összehivása mutatja, milyen károsan hat a tartományi viszonyokra az a válság, amelyben az állam most van. Ezért Galiciának a Reichsrathban ülő képviselői mindig meg lehetnek róla győződve, hogy a tartománygyülés egyetért velük, ha hiven ragaszkodnak a helyeseknek bizonyult politikai elvekhez, ha buzgón igyekeznek helyreállitani valamennyi törvényhozási tényezőnek normális müködését és ezzel az állam tekintélyét és hatalmát. Ezekben a törekvésekben figyelmünk nemcsak az állam és a tartomány javára irányul, hanem a császárnak, legjobb oltalmazónknak a személyére is, akinek kivánságait örömest teljesitenők.

Azután gróf *Pininski* helytartó beszélt és *Pilot* inditványt nyujtott be a Németországba és más országokba irányuló kivándorlási mozgalom feletti felügyelet tárgyában.

Béos, december 29.

Az alsó-ausztriai tartománygyülésen a *tartományi marsall* az uj évszázad küszöbén megemlékezett a császár áldásos uralkodásáról s háromszoros hochchal fejezte be beszédét, amelyet a tartománygyülés lelkesen visszhangoztatott. *Philippovich* azt inditványozza, hogy a kisiparosoknak a közszállitásokban való részvételének szervezésére központi hivatalt állitsanak.

A nem szentesitett törvényjavaslatok között van az uj bécsi statutumokról és az uj községi választási rendről szóló törvényjavaslat, továbbá az alsó-ausztriai uj községi rendtartásról és uj választási rendről szóló törvényjavaslat.

Béos, december 29.

A *Neue Freie Presse* szerint a *cseh-német békéltető-konferencia* az esetben, ha a Prágában folytatandó előzetes tanácskozások kedvező eredménynyel végződnek, január második felében ül össze.

Béos, december 29.

A *bécsi kereskedők grémiuma* mai teljes ülésén határozatot fogadott el, melyben azt a meggyőződését fejezi ki, hogy a birodalomnak ugy német

mint szláv lakosai a békét és munkát akarják; ennélfogva a bécsi kereskedők felszólítják a parlament tagjait, hogy minden oldalról keressék a belpolitikai kérdésekben a megegyezést és lássanak végre hozzá a nagyon is soká elmulasztott gazdasági munkához. Ezt a határozatot az összes képviselőknek pártkülönbség nélkül át fogják nyujtani és hozzájárulás végett felszólítják az összes osztrák kereskedői testületeket.

Prága, december 29.

Az itteni kereskedelmi kamarában ma kellett volna cseh laikus szavazóbirót választani. A választás előtt azonban a kamara cseh tagjai eltávoztak, ugy hogy az határozatképtelenné vált.

BUDAPESTI NAPLÓ.

Azok vagyunk, ugyanabban a csapatban, ugyanazzal a kapitánynyal és kormányossal az ügyünk élén, a kik négy esztendővel ezelőtt egy *Budapesti Napló* nevezetü hajót ácsoltunk össze és nekieveztünk az óceánnak. Változtak az idők, rohanvást tomboltak el fejünk felett a nagy küzdelmek, uj viszonyok lettek urrá a régiek felett, a háboruból békességes békére változott körülöttünk mindenfelé a tenger, más szine van ma ebben az országban mindennek, mi pedig vagyunk teljességgel azok, akik voltunk. Egy a hajlandóságai, a meggyőződése és az izlése szerint egy csoportba összeverődött ujságiró csapat, amely elsőnek merte kimondani Magyarországon azt, hogy az ujságcsináláshoz nem nagy pénz kell, hanem nagy lelkesedés, igyekezet, kemény, becsületes munka s közvetlenség az intelligens, józan publikummal szemben.

Csak éppen hogy megszaporodott kissé a számunk. Elindultunk a hajóval tizennyolcan, aztán utközben, ahogy a publikum nőtt és folyton nőtt, amely megértette a szavunkat, itt-ott megállitott bennünket valaki, aki közénk kivánkozott tisztnek, káplárnak, közlegénynek. S válogatósan, féltékenyen a célra, az eszközeinkre, a módra, ahogyan minket irni, beszélni maga a magyar intelligencia tanitott meg, beemeltünk a hajónkba itt is, ott is egy-egy igazi legényt, aki velünk érezett s a mi mühelyünkben akarta kalapálni a közvélemény acélját. Erősebbek lettünk kifelé is, benn is — s a naivitásunkat, hogy mi, a meggyőződés egyszerü munkásai, a magunk szolgái s a magunk gazdái akartunk lenni, maga a magyar publikum szankcionálta bölcseséggé.

Tessék valami magasabb forumot keresni ennél.

Négy esztendő csak a gyermek életében kicsi idő, az ujságnál azonban tulságosan elég arra, hogy eldüljön benne a *lenni vagy nem lenni*... A *Budapesti Napló* régen tul van már azon, hogy a szükségességéről, arról a jogról beszéljen, amelynek értelmében léteznie kell. A mi születésünk: szükség volt s ez a szükség folyton öregbedett, abban az arányban, ahogyan mi izmosodtunk, erősödtünk. Hogy aztán csődöt mondott az a rendszer, amelynek iszapjába már-már belesüppedt ez az ország, abban nekünk is volt egy parányi részünk. Négy esztendő után, aminek a munkája néha kemény nagy munka volt, engedtessék meg nekünk ennyi — mondani való. Annyival inkább, mert nem mi mondjuk, hanem a négy esztendő eredményei s az a meleg szeretet és elismerés, amelyben a közönség dusan részesitett bennünket.

Kérjük mindazokat, akik méltányolói a munkánknak, hogy támogassanak bennünket az érdemünkön felül.

A BUDAPESTI NAPLÓ szerkesztősége.

— **BUDAPESTI NAPLÓ. December 31-én uj előfizetés nyilik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.**

HIREK.

Epizód.

A *Standard* cimü angol ujságról nem olvastam, hogy a fanatikus angolok az utcán elégették volna. Ha magyar földön jelenik meg, ezt a sorsot nem kerüli el. Mert ez az ujság azt merte megcselekedni, hogy Transvaalból nemcsak olyan telegrammokat küldetett magának, amik az angol katonák hősies viselkedéséről és hősies pusztulásáról számolnak be, hanem egyszer csak megtelegrafáltatta magának azt is, hogy Transvaalban nagyszerüen beütött a termés, mert *a boer asszonyok minden mezei munkát elvégeztek*, csakhogy a férjeik akadálytalanul küzdhessenek a szabadságért.

S az angol tüntetők, pedig ott is van ebből a speciesből, nem vonultak a *Standard* ablakai alá, hogy beverjék. És senki sem kiabálta:

— Gyalázat!

— A boerokat meri dicsőiteni, mikor a mi fiainkat rendre öldösik!

— Üssétek a kutyát!

Nem. Tüntetés nem volt miatta, az ablakokat nem verték be s még csak el sem égették a *Standard* inkriminált számát. Ellenkezőleg, az angol publikum, miután lélegzetét visszafojtva futotta át a harctéri telegrammokat s talán sirt is egy verset a legujabb vereségek miatt, egyszerüen elővette az üzleti eszét és elskatulyázta az üzleti kombinációi közé, hogy Transvaalban nagyszerüen beütött a termés. Neki ez is volt olyan fontos tudnivaló, mint a vereségekről és kétes dialakról érkezett tudósitás. Talán meg is haragudott volna, ha a *Standard* mindig csak vérről meg csatákról hoz hireket s arról megfeledkezik, hogy az angol üzleti világnak tudnia kell, milyen termése van Transvaalnak. Mert hogy igazitsa el az üzleti terveit, ha ez a fontos rubrika kitöltetlen marad a kombinációi közt?

Az angol tehát nem vette rossz néven a *Standard* telegrammját, sőt kitelik tőle, hogy amennyiben egyébként az vág jobban az üzleti számitásaiba, ha Transvaalnak az idén nagyszerü a termése: még bizonyos elismeréssel is gondolt a derék boer asszonyokra, akik minden mezei munkát elvégeztek, csakhogy a férjeik akadálytalanul küzdhessenek a szabadságért. Mert ha a boer asszonyok nem is szánják el magukat erre a derék cselekedetre, a boer férjek mégis csak ugy küzdöttek volna a szabadságért. Csak az élet rothadt volna el esetleg a lábán, mert nem lett volna elegendő kéz, amelyik learassa. S az talán jobb lett volna? Dehogy. Akkor vereséget szenvedtek volna az angol katonák, de vereséget az angol kereskedők is. Hát mégis csak jobb lehet igy, amikor az egyik vereséget talán könnyebbé teszi a másik diadal.

Hát hiszen nem nagy dolog ez és nem is kell éppen felfujni. De ugy tetszik, hogy a mikor a *Standard* ezt a telegrammot kiadta, nemcsak a boer asszonyok lelkét dicsőitette, hanem egyben az angolok józanságát és okosságát is. Mert ahogy a boer asszonyok megmentették az *idei* termést, mialatt a férjeik a csatatéren voltak elfoglalva, ugy az angol üzleti világ is megmenti talán a *jövő* termését, mialatt a katonái idegen földön vérzenek el. Azoknak az asszonyoknak nagy szivük van, ezeknek az embereknek nagy eszük...

K.

Budapest, december 29.

— **Személyi hirek.** *Széll* Kálmán miniszterelnök, báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter és *Lukács* László pénzügyminiszter ma délben Bécsből visszaérkeztek Budapestre. — *Vaszary* Kolos hercegprimás, az esztergomi óvóképző szegénysorsu növendékeinek élelmezésére 1800 koronát adományozott.

— **A perzsa sah Európában.** *Bécsből* jelentik, hogy a perzsa sah a jövő év április elején hosszabb ideig tartó európai körutra indul és utjában hozzánk is ellátogat.

— **Boldoggá avatás.** *Magdolna* főhercegnő, *I. Ferdinánd* király leánya, aki 1532. augusztus 14-én született és 1568-ban Hallban nemes hölgyek számára alapitványi otthont rendezett be s ennek az intézetnek élete végéig vezetője maradt, életét jótékonyság és az irgalom cselekedetei között töltötte el. Halála után a tiroli buzgó nép nagy tisztelettel adózott emlékének és a szorongattatás napjaiban sokszor fordult általa segélyért az egek urához. A közbenjárására századokon át történt meghallgattatásokat a brixeni érsekség két papja évek óta gyüjti. E gyüjtemény alapján indult meg most a hercegnő boldoggá avatásának előkészitő pőre, melyet *Simon* érsek személyesen vezet. Birákul dr. *Egger* prelátust, dr. *Friedle* érseki helynökőt és dr. *Stemberger* papnöveldei igazgatót rendelte ki a római szentszék. A kollégium engedélyt kapott a királytól, hogy a boldoggá avatandó hercegnő életrajzi adatait a bécsi udvari titkos levéltárban is kutathassa, mely munkálattal dr. *Eberhardt* egyetemi tanárt bizta meg a kollégium.

— **Az egyetem márványtáblája.** A tudományegyetem uj palotájának előcsarnokában diszes márványtáblát helyeztek el, amelyre rávésik az egyetem történetét rövid vonásokban, alapitásától kezdve mostanig. A baloldali emléktábla szövege a következő:

ISTEN DICSŐSÉGÉRE
A HAZA JAVÁRA
A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁRA
ALAPITOTTA EZT AZ EGYETEMET

PÁZMÁNY PÉTER

UJJÁ SZERVEZTE
ÉS 1777-BEN A BUDAI KIRÁLYI VÁRLAKBA HELYEZTE ÁT

MÁRIA TERÉZIA

1784-BEN PESTRE TELEPITETTE

II. JÓZSEF.

A jobboldali emléktáblán a következő felirás áll:

UJRA ÉPÜLT
Ő CSÁSZ. ÉS AP. KIR. FELSÉGE

I. FERENC JÓZSEF
URALKODÁSA ALATT

SZÉLL KÁLMÁN MINISZTERELNÖKSÉGE

WLASSICS GYULA VALLÁS ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTERSÉGE IDEJÉBEN

PONORI THEWREWK EMIL
REKTORSÁGA ALATT
1900-BAN.

— **Jókai Petőfiről.** *Jókai* Mór január 6-ikán a Petőfi Társaság diszülésén felolvasást fog tartani arról, hogy a szabadságharc alatt, Budavár bevétele után miként találkozott életében utoljára Petőfivel.

— **A becsületes Krupp.** Krupp, a dusgazdag ágyugyáros nagyon becsületes ember. Bizonyitja ezt többek között egy csomó régi löveg, amelyet most találtak francia földben. A *belforti* erődítvényeket ugyanis mostanában lebontják s a munka közben nagyszámu német löveget találtak a földben, ahová 1870—71-ben furódtak, a francia-német háboru alkalmával. A lövegeket egy francia tüzérezred vette gondjaiba s miután kisérletezett velük, azt a meglepő fölfedezést tette, hogy most, huszonkilenc évvel a háboru után még éppoly veszedelmesek, mint akkor voltak. A földben való huszonkilenc évi pihenés nem ártott meg nekik. Most kiszedik belőlük a robbantó anyagot s magukat a lövegeket egy vállalkozónak adják el, aki szobadiszt csináltat belőlük. S miután a dolog kapós lesz, már talán meg is rendelte a hamisitványokat. Német lapok ez alkalomból égig magasztalják Krupp ágyugyárost, aki ily tartós bombákat gyárt. Krupp nem csalta meg a német államot. Krupp becsületes ember.

— **A népszámlálás elhalasztása.** Az 1900. évi általános népszámlálást illetékes körök január első napjaira tervezték. Mint értesülünk, a népszámlálás nem az uj esztendőben lesz, hanem 1900. december 31-ikén kezdődik. Eddig az időpontig kényelmesen el lehet végezni a nagyszabásu előmunkálatokat s különben is a legutóbbi népszámlálástól számitott tiz esztendő ekkor telik le. A közoktatásügyi miniszter is éppen most engedte meg a fővárosnak, hogy az óvóiskolai és általában a tanköteles gyermekekről szóló statisztikát az általános népszámlálás alkalmával irathassa össze.

— **Ujévi istentisztelet.** A józsefvárosi plébániatemplomban Szilveszter napján reggel hat, hét és kilenc órakor csöndes mise lesz és mise közben felolvassák a püspöki kar közös pásztorlevelét. Fél tizenegykor lesz a nagy mise. Délután hat órakor szentbeszédet mond *Kanonics* Béla apatplébános, utána körmenet, litánia és Te Deum következik. Az éjféli szent misét dr. *Bundala* János káplán mondja. Ujév napján reggel hat órakor szent misét mond *Szokol* János; utána tót szentbeszédet *Bleszkány* Ferenc. A német szentbeszéd kilencedfél órakor lesz, a magyar pedig tiz órakor. Ezt ünnepi szent mise követi. Délután négy órakor pedig vecsernye lesz.

— **A legsötétebb Esztergom.** Egyszerre két olyan határozatot hozott tegnap Esztergomváros képviselőtestülete, amely, hogy hasonlattal éljünk, nem lehet záróköve a felvilágosodás és szabadelvű eszmék nagy századának a primás ősi székvárosában. A tisztelt képviselőtestület legutóbb a megyei közigazgatási bizottság határozatával szemben katolikus jellegünek vallotta a községi iskolákat, amelyeknek költségeihez pedig a város minden lakosa felekezeti különbség nélkül hozzájárul. E határozatának a kultuszminisztertől kíván érvényt szerezni és oly annyira meg van győződve arról, hogy a miniszter neki fog igazat adni, hogy még egy másik dologban is kihívja a közoktatásügyi miniszter döntését. Ismeretes, hogy Esztergom városatyái hadat üzentek a férjes tanitónőknek, de *Vargyas* Endre kir. tanfelügyelő megfelebbezte e határozatot, amely se nem szép, se nem humánus, de még csak nem is méltányos a derék tanitónőkkel szemben. A közigazgatási bizottság a tanfelügyelő elismerésreméltó álláspontjára helyezkedett, de a primási székváros, mely pár pillanattal előbb a katolikus jelleget követelte iskoláinak, most „kálvinista nyakassággal“ ragaszkodott előbbi határozatához, mert hát senki sem nyujt neki garanciát arra, nem kell-e majd időnkint a férjhez ment tanitónő helyettesitéről gondoskodni. Még szerencse, hogy vannak a városi kasszánál magasabb szempontok is, különben nagyon sajnálni kellene az esztergomi tanitónőket.

— **A postaigazgatóság kérelme.** Az ujévi köszöntők nagyarányu forgalmának gyorsabb lebonyolithatása céljából a budapesti posta- és távirdaigazgatóság felkéri a fővárosi közönséget, hogy a helybe szóló nagyobb mennyiségü leveleket a szerint, amint azok a pesti oldalon, Budán a várban, Budán a Vizivárosban, vagy Ó-Budán kézbesitendők, külön-külön csomagban adják fel e felirásokkal: „Budapest—Főposta,“ „Budapest 1.“ (Vár), „Budapest 2.“ (Vizováros), „Budapest 3.“ (Ó-Buda). Ilyen csomagok bármely postahivataloknál feladhatók. Más alkalomra is kéri a postaigazgatóság a közönséget, hogy a kézbesités gyorsasága érdekében a helybe szóló leveleken az utca vagy tér neve előtt római számokkal a közigazgatási kerület is feljegyeztessék.

— **Ofir.** Ez az a bibliai ország, ahol aranyat izzadtak a kövek és aranyeső esett a magas egekből. Salamon király kincsettermő arany országa volt, ahol a fákon is aranyalmák nőttek és aranyból volt fonva a kis leányok gyönyörü haja. Most történt, hogy ezt a mesebeli országot felfedezték. A Muria folyam partján, Zambézitől tizenöt mérföldnyire Sena és Tete között fekszik, igy állitja legalább az az angol, aki rátalált a meseországra. A bennszülöttek, akik felett a hatalmas Macombe uralkodik, a nap gyermekeinek nevezik magukat s a napot meg a tüzet imádják. Egy cseppet sem hasonlitanak a többi afrikaiakhoz s határozottan zsidó jellegü arcuk van. Az esős évszak után aranyat mosnak, amelyet aztán Berraban és Tetiben árulnak. A régi semiták épitményeinek romjai is megvannak még, amelyek alatt sok aranyat találnak. Vajjon Angolország nem indit-e meg Ofir ország ellen is olyanféle kulturális akciót, mint a többi aranytermő afrikai szántóföldek ellen?

— **Sok hühó...** Ha nem is semmiért, de csekélységekért egyre-másra szaporitják nálunk a hühót, a cafrangot. Senki sem pauszkodhatik azon, hogy a villamosokon, omnibuszokon tulságosan békében hagyják az embert. Most a bécsi villamoson a gyermekek számára találtak ki egy kis mulatságot. Mérőtábla alá állitják a gyereknépet, hogy nem ágaskodik-e tul a százharminc centiméteren, vagyis megilleti-e a gyerekjegy. A várótermekben ilyenformán valóságos gyereksorozásban lehet része Bécsnek. Hiába, a velencei Vaporetto becsületességét nem merik erre mi felénk utánozni. Ott se jegyet nem adnak, se kalauz, se ellenőr nem bántja az utast, az embert, amikor kiszáll, kezébe nyomja egy bácsinak a tiz centesimijét. A bécsi ujitásból azonban nem kérünk.

— **Házasság.** *Strausz* Ignác, a Wodianer F. és fiai, Lampel Róbert-féle cs. és kir. udvari könyvkereskedés és kiadóhivatal főtisztviselője, eljegyezte *Adler* Szeréna kisasszonyt, Sas Manó fővárosi papirnagykereskedő nevelt-leányát.

Schrött Károly magyar királyi postatakarékpénztári tisztviselő eljegyezte *Hoffmann* Irmát, özvegy Hoffmann Ferencné leányát Budapesten.

— **Letartóztatott szélhámos.** Egy *Villási* Béla nevü szélhámos már régebb idő óta zaklatja segélykérésével a fővárost. Egyszer kapott is tiz forintot, de ezzel nem elégedett meg s ujra szerencsét próbált *Rényi* főjegyzőnél, de sikertelenül. Ekkor Villási hatásosabb eszközök után kutatott. Ma délben *Széll* Ignác belügyi államtitkár egy levelével kopogtatott be a főjegyzőhöz, mely Villásit melegen ajánlja a főjegyző pártfogásába. A főjegyző nyomban észrevette, hogy a levél otromba hamisitás s rendőrért küldött, ki a hamisitó szélhámost a főkapitánysághoz kisérte, ahol letartóztatták.

— **A hadvezér és a macskák.** Lord *Roberts*ról, a Dél-Afrikába küldött tábornokról, aki most az ott levő angol hadsereg fővezére, furcsa dolgokat ir a *Journal*. Lord Roberts rettenetesen fél a macskáktól, amint ezt az itt következő esetek élénken bizonyitják. *Caboul* mellett ütközet volt. Roberts tábornok táborkara közepén állott, s ámbátor hullott a bomba és sivitott a golyó, meg se moccant. Egyszerre csak heves reszketés fogta el. Kétségbeesett mozdulattal mutatott egy közeli falra, amelynek tetején egy kiéhezett macska ült. A tisztek elkergették a macskát és a tábornok visszanyerte nyugalmát. — *Mandalay*ban a táborban egyszer szükség volt rá. Hadsegédje mindenütt kereste, mig végre sátorának egy zugában találta meg, ahová félájultan huzódott egy csöpp kis cica elől. — Ha ezt a boerok megtudják, alighanem hadimacskákat fognak használni a hadikutyák helyett...

— **Rennes után.** Megfordult a világ sora Párisban. Valahogy olyanformán lehetne beszélni erről, mint ahogy az időszámitásban ezt mondják: A nagy forradalom előtt, a nagy forradalom után. Most elkövetkezett a *Rennes előtt*, *Rennes után* ideje. Ma már a *Rennes után*ban tartunk. A tábornok urak helyébe uj tisztek léptek, a vezérkart alaposan megreformálták s a legujabb rendjel-kitüntetések listájában van két olyan név is, amely a legalaposabb rendszerváltozást jelent annak az elbirálásában, hogy mi Franciaországban az érdem. A becsületrend tisztje lett *Bréon* őrnagy, aki biró volt a Dreyfus pörben és arra a kérdésre, hogy bünös-e Dreyfus, nemmel szavazott. Ugyancsak ez a tisztesség jutott ki Ducros őrnagynak, aki önként jelentkezett a biróság előtt tanuságtételre s azt vallotta, hogy Dreyfus kapitány ártatlan.

— **Eltünt adóvégrehajtó.** *Kassa* város adófizető közönségét egy városi adóvégrehajtó eltünése tartja izgatottságban. *Varga* Elemér városi adóvégrehajtó ugyanis a karácsony előtti napokban sorra járta az utolsó évnegyedre eső adóval hátralékban levő adófizetőket azzal az állitással, hogy az esedékes összegek a polgármester utasitására kezelhez fizetendők. Az adófizetők nagy része, miután végrehajtók azelőtt is szoktak pénzeket felvenni, ki is fizettek nagyobb összegeket Vargának, ki ily módon nagyobb pénzösszeget szerzett. *Varga* ünnep előtt levélben tudatta *Bartsch* adóhivatali főnökkel, hogy bejelentés nélkül kénytelen haldokló apósához utazni, aki Karcag mellett *Hamasut* pusztán lakik. Tiz nap mult el azóta, de *Varga*, aki a beszedett pénzekkel nem számolt el, máig sem jelentkezett. A károsultak közül számosan tudakozódtak a városi pénztárnál a befizetések felől s miután tagadó választ kaptak, bünfenyitő feljelentést tettek Varga ellen, aki hir szerint Amerika felé vette utját. A beszedett összeg nagyságát még nem állapithatják meg; legnagyobb összeggel a Riesnyomda károsodott meg.

— **Utlevél szerzők.** Szepesmegyében egyre tart a nagy vándorlás. Ki utlevéllel, ki a nélkül indul, ahogy szerét teheti. A mult hónapban a rendőrség huszonkilenc utlevél nélküli kivándorlót tartóztatott le a kassa—oderbergi vasut állomásain. Sajnos, azokat, akik utlevéllel vannak ellátva, nem lehet feltartóztatni. Az utleveleket egypár megyei ügyvéd szerzi jópénzen, szabott árért. Tessék utlevelet venni! Olcsó!

— **Az itélet előtt a halálba.** Portail urat avval vádolták, hogy valami erkölcstelenséget követett el. El is itélték érte hat hónapra. Portail ur égre földre esküdözött, hogy ártatlan s hogy megöli magát, ha fel nem oldozzák az itélet alól. A védő ügyvéd komolyan vette a fenyegetést s minden ékesszólásával azon volt, hogy előkelő és gazdag védettjét felmentesse. A törvényszéket is figyelmeztette arra, hogy dráma lesz abból, ha Portailt ujra elitélik. A törvényszék azonban nem törődött a fenyegetésekkel, hanem kihirdette az itéletet:

— Portail ur bünös és három hónapra itéltetik.

A vádlott, a birak szeme láttára huzta ki zsebéből a méreg üveget s fenékig ürítette tartalmát. Aztán a birák felé fordulva ennyit mondott:

— Öt centigramm strichnint vettem be, melyet azért vettem, hogy egy kutyát mérgezzek meg vele.

— **Kiházasitási pályázat.** A báró Hirsch Mór Jótékonysági és Onsegélyző Egyesület elnöksége az egyesület kebelében létesült *Faludi* Gáborné alapitvány kamataiból esedékessé váló, két, egyenként 100—100 koronás kiházasitási segélydijra pályázatot hirdet. E dijra oly hajadonok tarthatnak igényt, akiknek szülői, vagy ezek egyike legalább 5 év óta tagja az egyesületnek. Pályázati kérvényeket január 20-ig kell a titkársághoz (Teréz-körut 3.) benyujtani.

— **Hófuvás.** A *magyar államvasutak* igazgatóságának értesitése szerint a *nagyszombat—kutti* vonal nagyszombat—nádas—szomolányi részén hófuvás miatt az összes forgalmat 2—3 napra beszüntették. Ellenben a *nyitra—jablonic—brezovai* vonalon fennállott hóakadály elhárittatván, az összes forgalom ujból megnyilt.

— **Arenberg herceg letartóztatása.** *Berlinből* táviratozzák, hogy *Arenberg* herceget, aki Németország délnyugat-afrikai birtokán egy hottentotát halálra kinzott, ma Berlinbe érkeztekor letartóztatták. *Arenberg* herceg, mint már ismeretes, a délnyugat-afrikai német csapatokban, mint hadnagy szolgált s ott oly borzasztóan halálra sanyargatta egy hottentota emberét, hogy a haditörvényszék három hónapi fogsággal büntette. Letartóztatásából azt következtetik, hogy a császár nagyon enyhének találja a büntetését és ujabb vizsgálatot fog elrendelni. Azt mondják egyébként, hogy a letartóztatás a nyugat-afrikai csapatok főparancsnokának rendeletére történt.

— **Khinában megölt francia tisztek.** Párisi levelezőnk irja: A *Descartes* hajó két tisztjét, *Gourlaouen* és *Koun* hadnagyot borzalmas módon gyilkolták meg a khinaiak *Kuang-Cseu*ban. A két bátor fiatal katona reggel hat órakor sétára indult egy patak partján. Bajtársaik figyelmeztették őket, hogy jó lesz kiséretet vinni magukkal, de ők nevetve utasitották vissza az ajánlatot. Egy dombra mentek föl, ahonnan félóra mulva puskaropogás hallatszott. Egy francia százados kirohant a kis erődből, amelyből két bajtársa elindult, s látta, hogy a két hadnagy őrületes futással menekül egy csoport khinai elől. A százados azonnal célbavette az üldözőket egy revolverágyuval, de már késő volt. A két hadnagy halálos sebbel rogyott össze a domb tövében. Ekkorra a legénység is előrohant az erődből, s erősen tüzelt a khinaiakra. Ezek azonban nem futottak meg, hanem a még élő két tisztnek khinai módra *levágták a fejét* és elvitték magukkal. Az erőd parancsnoka, *Courrejolles* tengernagy azonnal jelentést tett a khinai kormánynál, amely *sajnálkozását* fejezte ki az eset fölött. Természetes, hogy ezzel nem elégedett meg a francia kormány. Óriási pénzösszeget követelt a khinai kormánytól a két tiszt özvegye és árvái számára. A khinai kormány szó nélkül megigérte az összeg kifizetését. A francia tengernagy pedig, miután a megcsonkitott testeket nagy katonai pompával eltemettette, megparancsolta, hogy a Khina körül horgonyzó összes francia hajókon az esti ima után minden nap fennszóval mondja el a kapitány a következőket:

— Gourlaouen és Koun hadnagyokat Man-Taonál megölte az ellenség. Béke poraiknak!

— **A Berenice Triesztben.** A *Berenice*-hajóról még mindig nem rakták ki az összes kávét, de holnapra már valószinüleg ki lesz üritve e hajó, ugy, hogy hozzáfoghatnak a deszinficiáláshoz. A vesztegzár-intézetben levő személyzet állapota kitünő, ugy, hogy január 6-án valamennyinek megadják a *libera practicát*. A tengerészeti hatóság ugyanis azt akarja, hogy ezek a sulyos megpróbáltatáson átesett emberek vizkereszt ünnepét már családjuk körében tölthessék.

— **A mult.** *Mercier* tábornok multjáról nem akar megfeledkezni Franciaország. Kár is lenne. A tábornokot most rá akarják tukmálni egy departement választóira. A dolog azonban nem megy könnyen, a választók tiltakoznak, proklamációjukban többek között a következőket mondják Merciernek a Dreyfus-ügyben eljátszott szerepéről:

> A nantesi vidék választói tekintet nélkül a politikai érdekekre, politikai mandátumot nem bizhatnak olyan emberre, aki a törvény rendelkezéseit megsértett. Aki Merciert meg meri választani, az a törvényt sérti!
>
> *Reveillerc ellentengernagy, Bertrand tudós, Guieysse képviselő.*

— **Álhercegnők.** *Rómá*ból jelenti tudósitónk: A rendőrség tegnap két nővért tartóztatott le, akik bajor hercegnőknek mondták magukat s árvagyermekekkel szélhámoskodtak. Az egyik *Mária Dolores* nevet használt s kiderült, hogy *Dodmassei* Teréz trieszti kalandornő. *Dodmassei* Teréz Triesztből Bolognába ment, ahol megnyerte *Svampa* bibornok protekcióját. Innét a bibornok ajánlatával Rómába utazott, ahol egy miss *Morgan* nevü angol nővel árvaházat alapitott és erre a kegyes célra klerikális körökben pénzt gyüjtött. A rendőrségnek valaki följelentette, hogy Mária Dolores temérdek adósságot csinál, mire kutatni kezdtek kiléte után. A Via Gregorianan levő házban, melyet árvaháznak bérelt ki, *tizennyolc* rongyos ruhába öltözött és kiéheztetett árvagyermeket találtak.

— **A budai vigadó.** A budai vigadó felavató ünnepét rendező, *Klotild* főhercegasszony védnöksége mellett megalakult hölgybizottság elnökeiül megválasztotta *Széll* Kálmánnét, *Andrássy* Tivadar grófnét, *Hegedüs* Sándornét, *Karátsonyi* Jenő grófnét, *Pallavicini* Ede őrgrófnét, *Lukács* Lászlónét, *Plosz* Sándornét, *Wlassics* Gyulánét, *Gerliczy* Ferenc bárónét, *Halmos* Jánosnét, kiket erről a rendezőség nevében *Frommann* István rendező-bizottsági háznagy és ifj. *Eckermann* Ede rendező-bizottsági jegyzőből álló küldöttség értesitett. A megválasztott urnők a tisztséget elfogadták.

— **Gyilkos lavina.** *Interlaken*ből táviratozzák, hogy a *Jungfrau*-vasut épitésénél tizenegy olasz munkást egy lavina eltemetett. Tizet közülök megmentettek, egy azonban meghalt.

— **Nyirbálják a finnek jogait.** Finnország jogaiból megint lenyirbáltak köröskörül egy szalagot. Egyre kisebb és kisebb lesz az alkotmányos talaj, amin ez a szegény ország áll. Lassan-lassan fölfalja a nagy abszolutizmus. Az ország főkormányzója előterjesztést tett a cárnak uj sajtótörvények dolgában. Az előterjesztés szerint — amelyet a cár már el is fogadott — ezután nem azzal torolják meg a sajtóvétséget, hogy felfüggesztik az ujság megjelenését, hanem a főkormányzó egyszerüen elmozditja állásából a — főszerkesztőt. A mi viszonyaink szerint ez komikus dolog. Ott azonban — ugy látszik — komoly, sőt nagyon komoly. Nyilvános előadásokat, beszédeket csak esetről esetre kiadott engedélylyel lehet ezután tartani s a szenátust megbizták, hogy javaslatot dolgozzon ki az erre vonatkozó büntető rendelkezésekről.

— **A mafia.** *Milanoból* jelentik: A *Notarbartolo*-gyilkossági pörben nem fognak itéletet hozni, hanem elnapolják a tárgyalást és mihelyt *Palizzolo* és *Fontana* ellen befejezik a vizsgálatot, Milanoba viszik őket és kiterjesztik ellenük is a vádat. A *palermoi* vizsgálat folyamán sulyos gyanu merült fel egy másik sziciliai képviselő és városi tanácsos *Fili-Astolfone* ellen. *Bonasi* igazságügyminiszter kijelentette, hogy bárki legyen is a bünös, kiméletlenül fognak ellene eljárni. Fili-Astolfone, akiről *Tasca di Cuto* herceg rántotta le legelőször a leplet, hogy ő is maffioso, — nyilatkozatot tesz közzé, melyben azt mondja, hogy őt ártatlanul hurcolják meg. *Palizzolo* több képviselőt kért fel védőül, de egyik sem fogadta el a megbizást. Gaetano *Manfredi* római ügyvéd vállalta el végre a védelmet.

— **Ingyenes szakelőadások.** A kereskedelmi miniszter intézkedésére a *Teknologiai Iparmuzeumban* januárban a következő szakelőadásokat tartják: Geometriai alakokra visszavezethető bádog- és lemeztárgyak kiszabásáról és lerajzolásáról. *Január 9-én és 11-én*: Csövek és csőösszeköttetések kiszabása és lerajzolása, gyakorlati ról vett példákon bemutatva. *Január 16-án és 19-én*: Szögletes-, gömb-, kupola- és egyéb más alaku tárgyak lerajzolása és kiszabása. *Január 23-án*: Kádak, meritő- és töltő-edények lerajzolása és kiszabása. *Január 26-án és 30-án*: A bádogos ipar körébe tartozó különféle iparcikkek felületének és ürtartalmának kiszámitása, gyakorlati példákon bemutatva. Előadó: *Grünwald* István állami felsőipariskolai tanár. Az előadásokat minden kedden és pénteken este 7 órakor az I. emelet 23. számu teremben (bejárás: Népszinház-utca 8. szám) tartják. Az előadások hallgatására jogositó állandó igazolójegyek az intézet irodájában *ingyen* kaphatók.

— **A majom.** Marseilleből Páris felé robogott a vonat. Az egyik zsufolt szakaszban többek közt egy angol is ült, vele szemközt egy francia, aki kalitkát tartott a térdén. A kalitkában pedig egy majom volt. Az angol sokáig nézte a majmot, amely vidám mókákkal mulattatta a társaságot. Aztán egyszerre megszólalt az angol, gunyos mosolylyal:

— Szép ez a kis majom. Nagyon hasonlit Krügerhez...

A francia nyugodtan felelt:

— Azért mutogat önnek egyre grimaszokat.

Az angol nem felelt.

— **Leányok érettségije.** A leánygimnáziumok növendékei eddig valamely főgimnáziumban tették le az érettségi vizsgálatot. Most történik először, hogy a közoktatási miniszter egy évre megengedte, hogy a zöldfa-utcai leánygimnáziumban, mely az idén teljes nyolc osztályu főgimnáziummá fejlődött, házi érettségi vizsgálatokat rendezzenek.

— **Végzetes mulatság.** A zombori korzó kávéházban tegnap hajnalban végzetes befejezést nyert egy mulatság. *Halasy* György honvédfőhadnagy mulatozás közben összekapott jó barátjával *Kanyó* Jenő megyei alszámvevővel, aki csak nemrég szabadult ki a szegedi államfogházból, a hova egy honvédtiszttel vivott párbaja miatt került. Veszekedés közben *Kanyó* valami sulyosan sértő szóval illette a főhadnagyot, mire ez *kirántotta kardját és egy hatalmas csapással levágta Kanyó fülét.* A kávéházban lévők segitsére siettek az alszámvevőnek, aki véletlenül bepillantott a nagy tükörbe, és mikor látta, hogy mennyire el van torzitva, kétségbeesésében kirántotta a revolverét és ott *a helyszinén meglőtte magát.* A tragikus eset mélyen megrenditette a város közönségét.

— **Bélyeglopás.** *Deman* Salamon trafikos ma este panaszt emelt a rendőrségüél, hogy fél 6 óra tájban Széchenyi-tér 5-dik számu üzletéből, mig ő egy pillanatig lakásába benézett, egy ismeretlen ember elemelt az árupadról egy négyszögletes fadobozt, amelyben mintegy 4—500 forintnyi okmánybélyeg, 50 darab poliklinikai sorsjegy és több váltóürlap volt. A tolvajt keresi a rendőrség.

— **Elsülyedt hajó.** *Hamburg*ból táviratozzák, hogy a *Bat* nevü spanyol gőzhajó, mely *Nápoly*ból *Anglia* felé indult, a nyilt tengeren hajótörést szenvedett és elsülyedt. A személyzet egy része a tengerbe fult.

— **Nagy tüzvész.** *Löcséről* táviratozza tudósitónk: *Leibicen* az éjszaka negyvenkét ház és harminckilenc melléképület leégett. A kár mintegy százhuszezer forint.

— **A tápió-györgyei öngyilkosság.** Mint tápiógyörgyei levelezőnk jelenti, Gottescha Gyulának, a szép Fluk Márta völegényének holttestét a mai nap folyamán ásták ki a sirból és boncolták fel a községi járványkórházban. A község népét különösen alarmirozta az a tény, hogy dr. *Kiss* kecskeméti királyi ügyészszel s dr. *Kecskeméty* és dr. *Danó* törvényszéki orvosokkal négy feltüzött szuronyos csendőr érkezett Tápió-Györgyére. Mielőtt az exhumáláshoz kezdtek volna, *Teszáry* vizsgálóbiró és a fönnebb emlitett törvényszéki komisszió a csendőröktől körülvetve *ma reggel nyolc órakor egész váratlanul Fluk Ottokár lakásába mentek és itt helyszini szemlét tartottak.* A helyszini szemle után következett a holttest kiásatása. A sirt vastag hóréteg borította, de már kilenc óra tájban a koporsó is ki volt emelve a föld alól és elvitték a járványkórházba, ahol a holttestet felboncolták. A boncolásnál *Teszáry* vizsgálóbirón, dr. *Kiss* királyi ügyészen, dr. *Kecskeméty* és dr. *Danó* törvényszéki orvoson kivül jelen volt dr. *Telek* Miksa községi orvos is és *Holovitz* Márton községi főjegyző. A boncolással és a holttestnek a sirba helyezésével késő délután készültek el. A boncolás különösen sokáig tartott. Részleteit és eredményét a *legmélyebb titokban tartja a vizsgálat.* Csupán az előljáróságtól jövő, de föltétlenül meg nem bizható hirek alapján beszélnek községszerte arról, hogy a boncvizsgálat tanusitása szerint a gyilkos golyó sem egyenesen, sem fölfelé, hanem határozottan *lefelé* haladt a testbe, mintha felülről lőtte volna le a gyilkos fegyver az áldozatot. Délután négy órakor a vizsgálóbiró és az egész hivatalos komisszió ismét megjelent a csendőrökkel együtt Fluk Ottokárnak a házánál és itt megint helyszini szemlét tartott, mely betartott a késő éjszakába. A község népe izgatottan várja a vizsgálat kimenetelét. A Gottescha Gyula halálának nyomozása során a csendőrség ebben az ügyben kifolyólag egy *egészen más természetü szenzációs ügynek* jött a nyitjára, amely miatt *legközelebb számos letartóztatás* várható. Ezt az ügyet *a vizsgálat érdekében* nemcsak titokban tartják, de a község népe már nyiltan beszél róla. Annyi kétségtelen, hogy rövid idő alatt *szenzációs meglepetések egész sorozata* indul meg.

— **Róma és Magyarország.** Az 1900-iki jubiláris év a katolikus világ és Magyarország együttes évfordulója, amelyet, mint értesülünk, nálunk is rendkivül impozáns módon fognak megünnepelni. Első sorban a főpapság fogja a változott viszonyok daczára a 900 éves katolikus Magyarországnak a már elvesztett elsőségét ujra megszerezni, ugy másodsorban az alpapság igyekszik a keresztény Magyarország és a Szentszék között fennálló kapcsot minden módon szorosabbra füzni. Impozánsak lesznek az ez alkalommal Rómába induló zarándoklatok, amelyek egyházmegyék szerint lesznek külön-külön csoportositva. A püspöki kar ezen célból végrehajtó-bizottságot küldött ki, amely az országos zarándoklatok szervezésével az egyik, állami fennhatóság alatt álló, nagy utazási vállalatot fogja megbizni.

— **Megégett gyermekek.** *Nagyvárad*ról táviratozza tudósitónk: *Janczinek* József adóhivatali tisztviselő felesége elment hazulról és kis gyermeit becsukta a szobába. Az ágy időközben meggyuladt és mind a három gyermeke a füstbe fulladt.

— **Elkésett kegyelem.** *Szegeden* — mint már emlitettük, — az ünnep szombatján hajtották végre azt az itéletet, amely szerint *Fried* Sámuel volt zálogházkulajdonosnak és borkereskedőnek 86 hordó lefoglalt borát meg kellett semmisiteni. Mikor Friedék megtudták, hogy az itéletet szombaton okvetlenül végrehajtják, hirtelen azt az igéretet táviratozták a belügyminiszternek, hogy a borban levő 2000 frt értékü szeszt kifőzetik s a város szegény alapja javára értékesiteni fogják. A belügyminiszter elfogadta az ajánlatot, táviratilag fel is függesztette a végrehajtást, a kegyelem azonban későn érkezett. A szegedi rendőrség ugyanis egy félórával előbb már a Dugonics András-utca csatornájába eresztette a Friedek pancsolt borait.

— **Gyilkosságok Oroszországban.** Oroszországból két érdekes gyilkosság hirét hozza a távíró. Az egyik *Septukhavjában* történt, ahol *Szysovjev* czredest és szolgáit meggyilkolták és kirabolták, a másik eset *Taszynban* történt. Itt *Sziberiakov* államtanácsost és felnőtt leányát gyilkolták meg s aztán rájuk gyujtották a házat. Az áldozatoknak csak a csontvázát találták meg.

— **Életunt szabólegény.** *Pete* György 35 éves szabólegény ma reggel az Apród-utca 6. szám alatt levő lakásán morfiummal megmérgezte magát. A mentők nyujtották neki az első segélyt s aztán a lakásán hagyták. Tettének okáról megtagadott minden felvilágositást.

— **A Poseidon betege.** *Fiumé*ből táviratozzák nekünk, hogy ma odaérkezett a *Poseidon* Lloyd-gőzös, amelynek egyik embere Bombayban maradt, minthogy lázas tünetek közt megbetegedett. A *Poseidon* Hongkongból jött s az uton betegedett meg az a matróz, akit Bombayban partraszállitottak. A fiumei egészségügyi hatóság megvizsgálta a hajó minden emberét s csak miután mindenkit egészségesnek talált, engedte meg, hogy a hajó a kikötőben horgonyt vethessen.

— **A tartalékos tisztek és tiszthelyettesek** kinevezését tartalmazó *Rendeleti Közlöny* (Verordnungsblatt) ma, szombaton fog Bécsben megjelenni. Már délután egész éjtélig a *Blum és Társa* cég Sütő-utca 2-ik számu üzlethelyiségében megtekinthető. Vidéki tudakozódásokat készséggel azonnal elintéz.

(x) **A hivatalos katonai közlönyök**, melyek a cs. és kir. tartalékos, ugyszintén a honvéd tartalékos tiszti és katonai hivatalnoki kinevezéseket, valamint a honvédséghez való áthelyezéseket tartalmazzák, már megjelentek és megtekinthetők *Weiner és Grünbaum* egyenruházati cégnél, Budapest Váci-utca 27., mely cég tudakozódásokra azonnal dijmentes értesitést ad.

(x) **Dr. Kovács képpasztája**, (csakis a félholdalaku védjegygyel valódi) 3 nap alatt a kezet gyenggéddé és fehérré varázsolja. Egy tégely 60 kr. Kapható minden gyógyszertárban s droguériában. Főraktár: dr. Kovács Ernő gyógyszertára Budapest, Gyár-utca 17.

(x) **Hársfaméz-cukorkákat** használjunk *köhögés és rekedtség ellen.* E rendkivül kellemes izü cukorkák kaphatók *Kriegner* K. gyógyszerésznél (Budapest, Üllői-ut 65. szám) és a gyógyszertárakban dobozonkint 25 krajcárért.

(x) **Szilveszter a Vigadóban.** A Vigadó uj bérlője különös fénynyel akarja emlékezetessé tenni a muló századot. Az évenkint megtartani szokott szilveszter-estélyre, mely mindig óriási publikumot vonz a Vigadóba, rendkivüli programmot állitott össze. Lesz zene-bohóc, hasbeszélő, pezsgő kisorsolás, skrobata stb.

(x) **Ujévi szerencse-malacok, tréfás tombolák, korcsolyák Kertész Tódornál.**

Dáriusok a szinpadon.

— A szinművészet milliói. —

Budapest, december 29.

Még se a szegénység a főkelléke az igazi művészetnek! Hiszen vannak szinészek és szinésznők, akik milliókat szereztek már a szinpadon s müvészetük a milliók növekedésével semmit sem fogyott meg.

Tamagno, aki hatszor lép föl havonként a párisi Operában, harmadfél milliót szerzett már a hangjával. Igaz, hogy estenként nyolcezer frankot kér egy-egy föllépteért, csupán az Operában énekel olcsóbbért kétezernyolcszáz frankért. Megtörténik, hogy nyolcszor is énekel egy hónapban az Operában s igy átlag huszezer frankot keres havonként, nyolc hónap alatt százhatvanezer frankot. A vendégszereplések háromszor ennyit jövedelmeznek neki. Tamagno szegény szülők gyermeke.

Patti Adelina az angol banknál és Rotschildnál két millió frankot helyezett el. Az angolországi birtokát ezenfelül másfél millió frank értéküre becsülik. Mikor az első férjétől elvált Patti, akkor a válópörnél megemlitette, hogy öt millió franknál többet keresett vendégkörutja alkalmával. Ebből azonban csak három millió frankot kapott, mert az impresszáriója — a sógora — becsapta. És ebben az ura is bünös volt, mert neki kellett volna vigyáznia az impresszárióra.

Lind Jenny egyetlen amerikai körutján három milliót szerzett. Patti szerint Lind öt millió frankot énekelt össze, de müvészi karriérje érdekében kisebbitette a nyilvánosság előtt a milliókat.

Sarah *Bernhardt* négy hónap alatt egy millió frankot keresett Amerikában. *Melba* és *Cames* ugyancsak négy hónapi szereplés után szintén egy milliónyi tiszta jövedelmet számitott össze. Sarah Bernhardt évi jövedelme most körülbelül négyszázezer frank.

Coquelin milliomos a javából. Párisban nyolcszáz frankot fizettet egy föllépteért, a vidéken pedig ezer frankot. Körülbelül kétszázezer frankot keres Coquelin egy esztendő alatt. Egyébként a *Theatre Français* tagjai között nem egy milliomos van. Igen sok müvész és müvésznő átlag megkeres évenként hatvan-nyolcvanezer frankot. Ami igen csinos összeg, ha meggondoljuk, hogy egy franciaországi tábornagy évi fizetése harmincezer frank, egy egyetemi tanáré tizezer frank.

Yvette *Guilbert* hétszáz frankot kap Franciaországban egy föllépteért, Németországban háromezer frankot. És Guilbert husz percig „énekel“ ezért. Mióta a szinpadról a brettlire költözködött Guilbert, hét-nyolc hónapig játszik évenként és költségei levonása után háromszázezer frank tiszta jövedelme marad.

A németországi szinészek között kevés a milliomos, de dusgazdag annál több. A pénzükkel a németországi szinpadi Dáriusok kereskednek, mint a rideg üzletemberek. Járnak a börzére, amit már sokan megsinylettek közülök. A hires kamaraénekes, *Vogl* sokkal okosabb módon szaporitja a vagyonát. Ezerhétszáz hold terjedelmü fekvősége van, az egész *Deizlfurt* helység az övé. Kétszáz fejős tehene van a

kamaraénekesnek s naponként száz liter tejet szállit Münchenbe. Külön szeszfőzője van Voglnak s csak szeszadó fejében huszonnégyezer márkát fizet évenkint. Valamikor néptanitó volt, milliói hangjával szerezte és gazdálkodásával növelte. A müncheni udvari opera huszonhatezer frankot fizet Voglnak évenkint.

A milliomokban duskálkodó müvészeket azonban nem vakitja el teljesen a pénz. Megbecsülik ők a sikert is, sőt pénzt is adnak esetleg a tapsokért, a koszorukért és a kihivásokért. Az ismert szinházigazgató és impresszárió, *Pollini* mesélte, hogy egy hirneves énekessel tárgyalt, hogy Rio de Janeiroban lépjen föl és az énekes a következő föltételekkel hozakodott elő:

— Esténként külön ötezer frankot kérek a kikötött jutalékomon kivül.

— Beleegyezem — feleltem.

— Kocsit kérek előadás előtt s után.

— Helyes.

— Szállodai költségeimet megtériti.

— Helyes.

— Rio de Janeiróban küldöttség fogadjon.

— Helyes.

— Viharos tapssal üdözöljenek a szinpadon, az első felvonás után hat babérkoszorut és néhány virágkosarat adjanak föl nekem!

— Meglesz . . .

— Ezenkivül követelem . . .

Most már aztán megsokalta a föltételeket Pollini és kitört belőle a szókimondás.

— Bizonyára parancsolni méltóztatik, hogy a braziliai császár leköszönjön az ön kedvéért, ezt nem teljesithetem, ezért nem kaphatja meg sem a császári koronát, sem valami ehhez hasonló csekélységet . . .

*

Ebben a cikkben magyar szinészről, vagy szinésznőről — sajnos — nem eshetett szó.

Jorkasch-Koch.

Igy hivják az uj osztrák pénzügyminisztert. *Jorkasch*, ez szlávos hangzásu név. *Koch*, ez német. Amikor cseh világ járta Ausztriában, egyszerüen *Jorkasch*nak nevezte magát. Amikor német szelek fujtak, röviden *Koch* volt a neve. Most, ebben az egyezkedési időben, amikor tanácsos szlávnak is lenni, meg németnek is, barátunk nagy ravaszul *Jorkasch-Koch*nak nevezi magát.

Ez meglepett. Ime egy ur, aki ha akarom Jorkasch, ha akarom Koch, sőt ha ő akarja: Jorkasch-Koch is. Ez imponáló dolog.

Meglátogattam tegnap ezt a kétlaki urat.

— Itthon van Jorkasch-Koch ur? — kérdeztem óvatosan az inastól.

— Itthon.

Beléptem.

Jorkasch-Koch igéző pongyolában fogadott.

— Uram — szóltam — eljöttem megkérdezni, hogy hogy hivják.

— Nevem Jorkasch-Koch.

És mosolyogva nézett rám, mintha mondaná: „ugy-e, lefőztelek?"

— Uram — mondám — ön roppant okos ember. Ilyen óvatossággal az ember sokra viszi. Ön még császár is lehet Franciaországban. Hogy fogja irni akkor a nevét?

Fölirta egy darab papirra: *Yorcache-Cuisinier.*

— Pompás! — rebegtem. — És ha angol karriért óhajt csinálni?

Fölirta: *Yorkach-Cook.*

Ez tetszett nekem. Erre Jorkasch-Koch örömmel szólt:

— Ön felhuz engem! Ha jó társam van, összes neveimet elmondom! — Gondoltam ám én már mindenre! Ha például *iga* alatt lesz Ausztria, nevem *Korkasch-Joch* lesz. Ha a magyarok hegeméniája bekövetkezik, igy nevezem magamat: *Jorkás Kohó.*

— Mi ez?

— Ez olyan kohó, amiben jorkát olvasztanak.

— Mi az a jorka?

— Ez egy fém, amit külön erre a célra találtam ki. Ön bámul? Várjon csak. Lesz még jobb is. Önökhöz való viszonyomban a *Kortárs-Koch* nevet viselem. Háboruban a nevem *Partács-Foch*, vagy *Fojtás-Loch.* Mint a cukrász-egylet elnöke *Tortás-Koch* vagyok. Ha a kvótát kell emelni, röviden *Noch* a nevem.

Fölálltam:

— Távoznom kell.

— Isten önnel! — mondta.

— Isten önnel . . . izé ur, — szóltam és kifelé indultam.

Ő maga nyitotta ki az ajtót.

— Óh, köszönöm, Jorkasch ur! — szóltam.

— Miután ajtót nyitok, nevezzen röviden *Portás-Koch*-nak — mondta és becsukta az ajtót.

— o. —

Tempora mutantur.

— Két távirat. —

A Szerbországban megboldogult radikális párt börtönbe zárt tagjai remélhetnek. A kegyelem nincs már messze. A szebb jövő Bécsből dereng az összeesküvők felé. A novemberi közöny, amelylyel Bécsben találkozott, szólott a Belgrádban üzött kegyetlenkedéseknek. A mostani szives fogadtatás pedig a kegyelemre hajlandó ifju uralkodónak.

Bécs, november 3.

Sándor szerb király ma Bécsbe érkezett és megszállott az átutazó koronások hoteljében, az Imperiálban. Várta, hogy majd jön hozzá a király és tiszteletét teszi nála. Meg is állott délelőtt a király kocsija a hotel előtt s a király fölsétált a lépcsőkön, de *nem a Sándor király lakosztályába ment látogatóba*, hanem az ugyanott lakó görög királyt látogatta meg.

E mellőzés kinosan hatott a szerb királyra, aki Bécsbe érkezése előtt hangoztatta azt a kivánságát, hogy a királyt fogadja. Azonban már előre tudomására hozták, hogy a királynak oly kevés az ideje, hogy őt ezuttal nem fogadhatja.

A véletlen játéka, hogy a görög király is most jött Bécsbe s hogy királyunk őt meglátogatta, Sándor királyt pedig elkerülte, azt félhivatalosan ugy magyarázzák, hogy az Athénbe utazó görög királyt egyáltalán nem látogathatta volna meg.

Ez a magyarázat azonban sehogysem akarja a szerb királyt és környezetét kielégiteni, akik azt hiszik, hogy *Ferenc József ő felségének mégis lett volna öt percnyi ideje a szerb király számára is*, ha ugyan akart volna magának e célra öt percet keriteni.

Bécs, december 29.

Sándor szerb király ma reggel nyolc óra husz perckor érkezett a déli pályaudvarra, ahol a király várt reá, s ismételt kézszoritással üdvözölte. A pályaudvaron megjelentek *Ferenc Ferdinánd, Ottó, Ferdinánd Károly, Lajos Viktor, Jenő* és *Rainer* főhercegek, gróf *Üxküll* hadtestparancsnok, *Engel* városi parancsnok, a helytartó, a rendőrfőnök, báró *Schiessl*, a kabinet-iroda igazgatója és volt belgrádi követ, a bécsi szerb község elnöke, *Dumba*, az urakházának tagja, a király mellé disz-szolgálatra kirendelt tisztek, *Mihajlovics* szerb követ, aki a király elébe utazott Bécs-Ujhelyig, *Halm* szerb főkonzul, a szerb követség tagjai, az olasz katonai attasé és a jelenleg tanulmányuton Bécsben levő szerb tisztek.

A vonat megérkezésekor a katonai zenekar a szerb himnuszt játszotta. Ő felsége ezután bemutatta a szerb királynak a főhercegeket és főméltóságokat.

A bemutatás után *Sándor* király ő felsége jobbján elléptetett a diszszázad előtt mire a két uralkodó zárt kocsiban a Burgba hajtatott. A pályaudvar előtt szerb diákok gyültek össze és lelkes zsivió-kiáltással üdvözölték a királyt.

A Burg előtt *Liechtenstein* herceg első főudvarmester, a Burgban gróf *Hunyady* főszertartásmester üdvözölte a királyt. Az utóbbi a Pietradura-szobába vezette az ifju uralkodót, ahol gróf *Goluchowski* külügyminiszter és a legfőbb udvari méltóságok várakoztak. Az üdvözlés után Sándor király visszavonult lakosztályába.

A szerb király ma délelőtt *Stefánia* özvegy trónörökösné, *Mária Terézia* főhercegnő és az itt időző főhercegek lakására hajtatott. Mindenütt leadta a névjegyét.

Délben a szerb király lakosztályában dejeunert adott, amelyre hivatalos volt a kiséret, a diszszolgálatot tévő tisztek és a szerb követ. Reggeli után egy órai látogatást tett Goluchowski gróf külügyminiszternél.

A szerb király átnyujtotta ő felségének a nagy Milos-rend nagykeresztjét.

Ma este Sándor király tiszteletére a Hofburgban ebéd volt, melyen Ferenc József császár és király, Sándor szerb király kiséretével, az itt időző összes főhercegek, gróf Goluchowski külügyminiszter, a szerb követ a szerb követség személyzetével, Schiessl, a kabinetiroda igazgatója és több méltóság volt jelen.

Ebéd után *Sándor* király ő felségével együtt jelen volt az udvari opera előadásán.

Hirek Ladysmithből.

Mai lapunkban olvasható a *Times* következő *ladysmithi* jelentése:

„Az élelmiszerek két hónapra elegendők. Nyugtalanságot egyedül a takarmányhiány okozhatna, de minthogy bőséges eső esett, a tábor kerületén belül fü kezd nőni."

Hogy ezt olvastam, kis fantáziám rögtön működni kezdett és elképzeltem, hogy ezentul mi és majdan flaink ilyen jelentéseket fognak kapni Ladysmithből:

I.

A *Times* jelenti: Ladysmithben a fü már egészen megnőtt. Abból a cseresznyemagból, amelyet White tábornok az ostromzár kezdetén eldobott, már kis cseresznyefa kezd nőni.

II.

A *Times* jelenti: A cseresznyefa szépen nő. A bezárt angol hadsereg aratása az idén kitünő volt. White tábornok parancsából uj faiskolát ültettek.

III.

A *Times* jelenti: Ma volt az első cseresznyeszüret. Az idén gyönge termést várnak. White tábornok tizenöt tölgyfát ültettetett, hogy öregkorára legyen hol hüsölnie.

IV.

A *Times* jelenti: A Ladysmithben körülzárt angol katonák unokái ma nagyapáik emlékének szentelt ünnepet tartottak az alatt a terebélyes cseresznyefa alatt, amely egyike a kontinens legöregebb fáinak.

V.

A *Times* jelenti: Óriási szerencsétlenség hire érkezik Ladysmithből. Kétszáz angol katona eltévedt egy cseresznyefa-őserdőben, és . . .

Stb.

FŐVÁROS.

(*) **Uj honpolgárok.** Ma délelőtt négyen tették le a honpolgári esküt. *Halmos* János polgármester kezeiben: *Potaschek* (Ptaschek) Jakab kereskedő, *Schmied* Tivadar és János magyar államvasuti tárházfelügyelők, *Exler* Antal kereskedő.

(*) **Számonkérőszék.** A főpolgármester elnöklése mellett ma számonkérőszék volt a városházán. A számonkérőszékben a polgármesterek, tanácsosok és szakhivatalok főnökei vettek részt. Konstatálták, hogy az idén kevesebb ugyan a restancia, mint volt tavaly, de még mindig nagyon sok. Hogy mennyi, azt pontosan meg sem lehetett állapitani, mert *rossz a hivatalok könyvvezetése.* A számonkérőszék elrendelte, hogy az ügyosztályi könyveket az iktató és levéltár könyveivel hasonlitsák össze, hogy végre pontosan megállapitsák, mennyi a restancia. A főpolgármester beszámolt a mérnöki hivatalban tartott vizsgálatról s bejelentette, hogy a mérnöki hivatalban nagy a rendetlenség és nagyon sok a restancia. A számonkérőszék megbizásából a polgármester rendeletet fog kiadni, amelyben utasitja a szakhivatalokat, hogy hat hónap alatt az összes restanciát dolgozzák föl.

(*) **Megszünt háboruság.** *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter ma a fővároshoz leiratot intézett, mely befejező aktája annak a sok háboruságnak, mely a főváros és a minisztérium között folyt néhány év óta a helyiérdekü vasutak dolgaiban. A vasuti ügyekben a város és a kormány között volt konfliktus különösen a közuti vasut budai vonalainak épitésekor élesedett ki. A város nem akarta tudomásul venni a kormány által kiadott engedélyokiratot, s nem akart hozzájárulni a vállalat alaptőkéjének törlesztési tervéhez. *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter egy hosszu és tárgyilagos leiratban fejtette ki a kormány álláspontját. Kimutatta, hogy a kormány törvényesen adta ki az engedélyokiratot s fölhivta a várost, keressen más módot a város érdekeinek a megóvására. Hosszu tárgyalás után a közgyülés október tizenegyedikén a budai vonalakra kiadott engedélyokiratot tudomásul vette, a jövőre vonatkozólag pedig alkalmat kért a minisztertől, hogy a tervezett vasut költségelőirányzatát alaposan áttanulmányozhassa s észrevételeit megtehesse.

A kereskedelmi miniszter ma küldött leiratában tudomásul vette a közgyülésnek a budai vasutakra vonatkozó határozatát s az ügyet *véglegesen elintézettnek* jelenti ki. A jövőre vonatkozólag elrendelte a miniszter, hogy az engedélyezési tárgyalás kitüzésével egyidőben a tervezett vasut részletes költségelőirányzatát a fővárosnak megküldjék. Elrendelte továbbá, hogy a város megkapja a tárgyalás jegyzőkönyvét, hogy a város vagyoni erdekének szempontjából még az engedélyokirat kiadása előtt nyilatkozhassék. Tudomasul vette a miniszter a közgyülés által a tanácsnak adott azt az utasitást, hogy a vasutak részletes költségelőirányzatát müszaki szempontból alaposan megvizsgálja s hogy az engedélyezési tárgyalásra kiküldött képviselők a tárgyalás lefolyásáról a közgyülésnek jelentést tegyenek, hogy a város a tárgyalásokon történt

megállapodásokra vonatkozólag állást foglalhasson és a főváros érdeke szempontjából nyilatkozhassék. A városnak azt a kérelmét, hogy ezt a rendeletet a közuti vasutak engedelmező tárgyalására 1887-ben kiadott szabályrendeletbe pótlólag vegyék föl, a miniszter teljesiti, mert a mai leirata a városnak elegendő garanciát ad arra, hogy érdekeit megvédelmezheti.

A közgyülés még arra is kérte a minisztert, utasitsa a közuti vasuttársaságot, hogy a budafoki vicinálissal kötött peázs-szerződésének a másolatát mutassa be a városnak a rendelje el, hogy a jövőben a város minden peázs-szerződést már tervezetben megkapjon. A konkrét esetre vonatkozó kérelmet a miniszter teljesitette, általánosságban azonban nem intézkedik, mert az 1868. évi országgyülési jóváhagyással kiadott vasuti rendelet a peazs-szerződés jóváhagyását kizárólag a kormánynak tartja fönn. Másrészt pedig a város anyagi érdeke általánosságban nincsen minden peazs-szerződéssel összefüggésben. Azt azonban megigéri a miniszter, hogy minden konkrét esetben, amikor a peazs-szerződés a város anyagi érdekeit érinti, gondoskodni fog arról, hogy a szerződést a város idejekorán megkapja.

(*) **Alagut a Duna alatt.** Báró *Braunecker* Lamorál és *Visnovszky* Sándor már évekkel ezelőtt előmunkálati engedélyt nyertek a Duna alatt tervezett két alagutra. Az engedély lejárt s a két vállalkozó most annak meghosszabbitásáért folyamodik. A mérnöki hivatal, bár nincs kilátás arra, hogy az előmunkálatok pozitiv eredménynyel járnának, nem akar semmi jónak az elrontója lenni, s javasolja az engedély meghosszabbitását, amihez ma a középitési bizottság is hozzájárult.

(*) **A Reáltanoda-utca meghosszabbitása.** Dr. *Navratil* Imre és dr. *Böke* Gyula oly kérvénynyel fordultak a fővároshoz, hogy hosszabbitsa meg a Reáltanoda-utcát — a közbeeső ház kisajátitásával — a Muzeum-körutig. A közmunkák tanácsa a javaslatot célszerünek tartja, s felveendőnek az általános szabályozási tervbe is, de kijelenti egyuttal, hogy a fővarosra ez idő szerint annál sokkal fontosabb feladatok elintézése vár. A középitési bizottság *Kun* Gyula tanácsnok inditványára abban állapodott meg, hogy a Reáltanoda-utca meghosszabbitását ez idő szerint még nem kivánja, de felkéri a mérnöki hivatalt, hogy majd a Belváros szabályozási tervének módositasa alkalmával vegye figyelembe a javaslatot.

(*) **A Népliget kibővitése.** A középitési bizottság már több izben tárgyalta az üllői-uti Népliget meghosszabbitásának kérdését a kőbányai-utig, s csak azt az óhaját fejezte ki, hogy egy kisebb teleksáv később megjelölendő célokra kihasittassék. Az óriási terület, 82.600 négyszögöl, jobbára parknak van szánva, kisebb része egy faiskola céljaira, s tervbe van véve egy vendéglő épitése is. A terület befásitása, utainak, gyalogösvényeinek kiépitése, a makadám utak burkolása összesen 439.279 koronába kerülne. A mérnöki hivatal azt javasolja, hogy a jövő évi költségvetésben kertészeti célokra felvett 50.000 koronát forditsák az uj park előmunkálataira. A bizottság több felszólalás után a bemutatott tervet elfogadta, azzal a hozzáadással, hogy első sorban a fák ültetéséről gondoskodjanak.

(*) **A főváros függő kölcsöne.** A Magyar Általános Hitelbank a szövetkezett bankintézetek nevében ma egy millió forintot fizetett be a város pénztárába. A hat millió forint függő kölcsönből tehát már három millió forintot vett föl a város. A ma fölvett egy millióból a tisztviselőket fizetik s a huszonöt milliós kölcsön kihuzott kötvényeit s a többi kötvény kuponját váltjak be.

(*) **Az ujlaki vizmü.** Régóta rendetlen állapotban van az ujlaki vizmü telepe. Mielőtt a rendezéshez hozzáfogtak, különféle ügyleteket kellett tenni, többek között be kellett várni a magas vizállást is. A szeptemberben bekövetkezett magas vizállás alkalmával azután észrevették, hogy a vizmü egyes rétegei szennyesek lettek. A vizvezetéki igazgatóság a középitési bizottságnak ma bemutatta az ujlaki vizmü kibővitésének tervezetét, amelynek kivitele 42.000 forintba kerülne. A bizottság a tervezetet elfogadta. A pénzügyi bizottság is ma tárgyalta ezt az ügyet s a költségeket megszavazván, a 100 milliós kölcsön terhére utalta.

SZINHAZ, ZENE.

** **A budai zeneakadémia hangversenye.** Budapest zenemüvelő egyesületei közt régóta játszik kiváló szerepet a budai zeneakadémia. Szerényebb körben müködik, mint a filharmóniai társaság, de a magasabb irányu instrumentális zenét szintén komoly ambicióval és jelentékeny sikerrel müveli. Müködésének sulypontja voltaképpen a karénekre esik. A klasszikus mesterek legszebb oratóriumait rendre föltaláljuk tartalmas müsorán és vegyes kórusai sokszor mintaszerü tisztasággal mutatják be Haydn, Mendelssohn, Händel, Schumann remek gondolatait. Ebben a tekintetben szerencsével egésziti ki a *Budapesti Zenekedvelők Egyesületének* szintén kiválóan sikeres müködését. — A budai zeneakadémia ma este nyitotta meg hangversenyei sorát a *Vigadó* kistermében. Ezuttal három érdekes zenemüvet adott elő: *Mendelssohn*tól a negyvenkettedik zsoltárt. *Reinecké*től egy szerenádot és *Koessler* János „Szilveszter-esti harangok“ cimü világi rekviemét. Ezt a két utóbbit ma mutatta be először. A közönség megragadta az alkalmat, hogy zajos ovációban részesitse *Koessler* Jánost, az Országos Magyar Zeneakadémia kitünő tanárát, aki valóságos mestere a klasszikus stylnek. Ez a kompoziciója is (énekkarra és nagy zenekarra) méltó a komoly, nagy tudásu és előkelő izlésü zeneköltő hirnevéhez. A *Reinecke*-féle szerenádból leginkább tetszett a hangulatos, tetszetősen hangszerelt Cavatina. Az egyesült vonós zenekara és a vegyes karok gondosan, lelkesen müködtek régi jeles karnagyuk, *Szautner* Zsigmond vezetése alatt. A magánrészeket Surauer Katalin, Pálmay Károlyné és Tallatsek Mariska urhölgyek énekelték.

** **Goldmark uj operája.** *Goldmark* Károly nagy zeneszerző hazánkfiának *Berlichingeni Götz* cimü uj operája, mint nekünk *Bécs*ből irják, a második felvonás finálejáig teljesen készen van. Az opera a jövő őszre elkészül s egyik első ujdonsága lesz a *bécsi* operának.

** **Egy Azra, meg egy star.** A festett világban ritka az igazi szerelem, de néhanapján mégis csak megterem benne a szerelemnek az a fajtája is, amelyről egy nagy német poéta azt énekelte: „Azok közül az Azrák közül való, akik ha szeretnek, meghalnak.“ Egy kis slavoniai községben *Suhopolje*-ban történt. A községben sok magyar is lakik s igy vetődött oda egy kis magyar vándorszinész csapat. A társulatnak *Kapuvári* Ella volt a „star“-ja s ebbe szeretett bele huszonegy éves férfikollegája, *Nagy* Gyula. A „star“ azonban másé volt s a szerelmes fiatal szinész nem talált meghallgatásra nála. Az alatt az ürügy alatt, hogy az előadáshoz kell, revolvert kért kölcsön és felkereste szive hölgyét. Még egyszer rimánkodott neki s mikor a „star“ ujra csak azt felelte neki, hogy hallani sem akar szerelméről, a fiatal szinész szive hölgyének szemeláttára sziven lőtte magát és meghalt. Azok közül az Azrák közül való volt, akikről a poéta énekelt: akik ha szeretnek, meghalnak. A „star“ ugyanaz este fellépett, de a *suhopoljei* közvélemény rosszul fogadta, mert a halott ifjuval érzett. Az öngyilkos szinészfiu több levelet hagyott hátra s ezek közt egyet a „star“-nak és ebben keserü szemrehányást tesz neki, amiért ilyen ifju korában könyörtelenül a halálba kergette.

** **Operaház.** *Bianchi* Bianka, az Operaház vendégmüvésznője holnap, szombaton a *Hamlet* opera Ofelia szerepében lép fel. A többi főbb szerepet *Hilgermann* Laura, *Beck*, *Kiss*, *Ney* D. és *Korna*i éneklik. Vasárnap, az év utolsó napján az Operaházban az előadas délután 4 órakor kezdődik; szinre kerül *Mignon* bérletszünetben mérsékelt helyárak mellett.

** **Magyar zongoramüvésznő Verdinél.** *Eibenschütz* Ilona magyar zongoramüvésznő most *Milánó*ban hangversenyez. *Verdi*, aki játszani hallotta a magyar müvésznőt, azt az óhajtását fejezte ki, hogy szeretné személyesen is megismerni. A müvésznő, mint *milanói* ujságok irják, meglátogatta az agg mestert s egy óránál több ideig játszotta neki Bachot, Beethovent, Chopint. *Verdi* elragadtatva hallgatta a magyar müvésznő játékát.

** **Beteg zeneszerző.** *Millöcker* Károlyt, a *Koldusdiák* hirneves szerzőjét — mint egy bádeni távirat jelenti, tegnap szélütés érte s állapota nagyon aggasztó. Millöcker most 57 éves s harminc éve müködik Bécsben, ahol 1869-től 1883-ig az *An der Wien* szinház karmestere volt. Ez idő óta husz operettet irt s számos bohóságot és életképet zenésitett meg. Bécsben *Strauss* Jánossal vetekedett népszerüségben, s méltán, mert nemcsak a ritmikus német keringő-zenét, hanem a franciás esprit-t is élvezték operettjeiben. Legnagyobb sikere volt a *Koldusdiák*, *Gasparone*, *Három pár cipő*, *A bellevillei szüz*, *A boszorkányvár*, *A szegény Jonathán* cimü operettjeinek, amelyek nálunk is ismeretesek. Irt egy népies operát is *A hét sváb* cimen s ez ma is repertoáron van Bécsben. Utoljára *A szerencsegyermek* cimü operettjét irta, de a gyönge szöveg elbuktatta a szép zenéjü darabot.

** **Sorma Ágnes a császárhoz.** Berlinből táviratozzák, hogy *Sorma* Ágnes és társulata a rendkivüli siker alkalmából, melyet *Párisban* elértek, hódoló táviratot intézett *Vilmos* császárhoz. A császár válaszát még nem ismerik.

** **Magyar előadás Bródban.** A magyar államvasutak *bródi* iskolája az ünnep két estéjén, mint nekünk irják, két szinielőadást tartott. *Karácsony* cim alatt adtak elő egy népszinmüvet csupa gyerekszereplővel. Az ökölnyi müvészeket persze a közönség nagy szeretettel minden felvonás után kitapsolta és meleg ovációkban részesitette az iskola igazgatóját, Horváth Gyulát is, aki szembeszállt az ottlakó nemzetiségek hangulatával és sok egyéb mellékes tekintetekkel, mikor ezt az érdemes dolgot nyélbeütötte. Ez volt az első magyar előadás ezen a nemzetiségi vidéken.

** **Milliomos karmester.** Ilyen ritka madár is van Amerikaban. Ifjabb *Brugiere* Emil a neve, *San-Francisco*ban lakik s milliomos létére két nagy szenvedélye az *öltözködés* és a *dirigálás*. A garderobejaban nem kevesebb, mint ötszáz öltözet ruha lóg és két zenekart tart. Az egyik segit neki a komponálásban, a másikat kompoziciói előadása alkalmával dirigálja. Most egy zenedrámán dolgozik Wagner-stilusban.

** **A Magyar Szinház uj operettje.** A *Magyar Szinház* uj angol operettje, a *New York szépe* lesz, mint már emlitettük, a szinház legközelebbi ujdonsága. Az operett a londoni *Shaftesbury*-szinházban került először szinre, ahol két év óta müsoron van. A *New York szépe* uj kiállitásban és megerősitett zenekarral kerül bemutatóra s a két fő női szerepet *Ledofsky* Gizella és *Szivrák* Ella játszszák. Az utóbbinak ez lesz első szinpadi kisérlete.

** **Verdi uj operája.** Az agg olasz mester minden dementije dacára, ujra felmerül az a hir, hogy *Verdi* uj operán dolgozik. Ezuttal a párisi *Gaulois* értesül erről, „megbizható forrásból“ *milanói* levelezője utján. A „megbizható forrás“ nem közli az uj *Verdi*-dalmü cimét, de azt állitja, hogy 1901-ben, a farsang alatt, a milanói *Scala*ban bemutatóra fog kerülni.

** **Egy fiatal magyar gordonkás diadala a külföldön.** *Földesi* Arnold, az a tizenhét éves gordonkamüvész, aki a tavalyi hangverseny-évadban müvészi körutat tett Olaszországban, nagy dicsőséget szerezve magamagának és a magyar zenemüvészetnek, mint egy *berlini* ujságban olvassuk, rendkivüli diadalt aratott a *Berlin* mellett lévő *Potzdam* filharmóniai társasága által rendezett hangversenyen. A kritika olyan hangon ir erről a fiatal magyar müvészről, akár csak az oly hirtelen feltünt fiatal cseh hegedü-fenoménről, *Kubelik* Jánról, irt a fővárosi zenekritika. *Földesi* Arnoldot is valóságos fenoménnek mondja a kritika. Oly óriási hatással játszott, hogy nemcsak a közönség részesitette a legnagyobb ovációkban, hanem a filharmonikus zenekar, amelynek a hangversenyén játszott, játékának befejezése után tust huzott a fiatal magyar gordonkás tiszteletére.

** **A bécsi Szabad Szinpad.** A bécsi *Szabad Szinpad*ot az az első nagy bukás, amely érte, ugylátszik, nem keseritette el s legközelebb egy második ujdonsággal áll elő. Ez az ujdonság egy fiatal bécsi szerzőnek, *Kraus* Ottónak, a darabja, amelynek *Az összeroppanás* (Der Zusammenbruch) a cime. Ugyanez a szinpad jövő hónap második felében *Heine* születése százados fordulójának a megünneplésére előadja a költőnek *Ratclif* cimü tragédiáját.

** **Hölgy-kamarahármas.** Ezen a néven lép január 5-én a közönség elé az idei hangverseny-évad egyik kiváló érdekessége, a hölgy-kamarahármas. Tagjai ennek az uj és nevezetes zenei csoportnak *Patay* Berta, *Békey* Józsa és *Camerra* Bianca. A három fiatal hölgy sorában az első, *Patay* Berta már két önálló hangversenyben tett tanuságot kiváló müvészi kvalitásairól, amelyek tehetségét a lehető legkedvezőbb szinben tüntették fel. *Békey* Józsa a berlini Hofschulén a Joachim-dijat nyerte el. *Camerra* Bianca a Popper iskoláján nevelkedett és már több magyar városban vivta ki a publikum tetszését. Mindenképpen kedves és bátor a három müvészhölgynek ez az egyesülése, amely már több más nagy város zeneértő közönségében is komoly érdeklődés tárgya. Több meghivás is járt már az érdeklődés nyomán. A hangverseny a Royal-szálló nagytermében lesz és a Harmónia árusitja hozzá a jegyeket.

** **Uránia.** Az Uránia szinháznak ma fényesen sikerült estéje volt. Valóságos szenzáció számba ment a müsor második pontja: Vikár Béla előadása Kalotaszeg népköltéséről. — *Vikár* egy bájos kalotaszegi leányt, *Tamás* Kati *bánfihunyadi* hajadont vezetett be s a fiatal leány keresetlen egyszerüséggel dalolta el a kalotaszegi dalokat. Csengő hangja és előadásanak tősgyökeres, magyar zamatja lebilincselte a közönséget. A paraszt *primadonna* több dalát megismételtették. Az előadásnak fényes közönsége volt. A müvészvilágnak számos tagja jelent meg az érdekes premiéren, egy páholyban ott volt báró *Bánffy* Dezső főudvarmester családjával.

** **Vidéki szinészet.** A *kassai szinház*ban nagy sikere volt *Sulamith* bemutatójának. A cimszerepet *Parlagi* Kornélia játszotta nagy hatással. Kiváló énekével és szép drámai játékával elragadta a közönséget, mely percekig tartó tapsokban adott kifejezést tetszésének. Abigailt *Rontay* Boriska, Absolont *Német* János játszotta.

** **Hamlet a Hirmondóban.** A magyar királyi Operaházban holnap (szombaton) este *Bianchi* Bianca vendégfelléptével *Thomas Hamlet*je kerül szinre. A *Telefon Hirmondó* az előadást közvetiteni fogja s igy az előfizetők otthon is végighallgathatják. Opera után 11 óráig felváltva *katonazene* és *cigánymuzsika* lesz hallható a kagylókon.

SPORT.

*** **Karambolverveny.** *Sztanoj* Miklós budapesti karambol-mester és *Ehrlich* József érdekes matchot vivtak ki e hó 27-én és 28-án este a budapesti karambol-müvészek helyiségében. A 3000 pointes játszmánál *Ehrlich* 2500 point előnyt kapott. Mindjárt az első este nagy és diszes közönség gyönyörködött *Sztanoj* mester játékában, ki egymásután érte el a 700—800-as, majd egy 914-es sorozatot. Másnap este fejeződött be a verseny, melynek végeredménye: *Sztanoj* 24 felvételre 3000 point, Ehrlich amatőr ugyanannyi felvételre 178 point. *Sztanoj* átlagos sorozata 178 point. *Ehrliché* 7 1/7 point.

*** **Sporthirek.** A *Sportélet* jelenti: Az 1902-ki berlini nagy dijra *Péchy* Andor *Karát* és *Falbot*, báró *Üchtritz* Zsigmond a legjobb lovának tartott *Nerot* nevezte. *Guardian* és *Hortobágy*, gróf *Festetich* Tasziló letört két háromévese ujra talpon van s a jövő tavasszal futni fog mind a kettő. Különösen Guardiantól vár istállója sokat. *Mária Pia* befejezte versenykarrierjét s gróf *Degenfeld* Imre ménesébe ment. R. *Huxtable*, gróf Batthyány Elemér uj első jockeyja Angliából megérkezett már Alagra. A fiatal jockey angliai szereplése csoppet sem biztató a jövőjére, mert ez idén mindössze egy versenyt nyert 24 lovaglás közül. — *Frigyes* főherceg nagyobb arányokban fog ezentul futtatni. Lovait *Reynolds* traincrhez adta idomitásra. — Kartal jövő évi szereplése a Trial stakesben lesz. — 13,170.112 korona dőlt el az idén versenydijakban Anglia versenypályáin.

*** **Goodfellow.** Tavaly tünt fel Angliában a Magyarországon levő *Goodfellow*, amikor egy ivadéka. *Chaleuren* megnyerte a hires Cesarewitsch-versenyt, Addig nagyon kevésre becsülték az Angliából importált lovat, s az állam bérbeadta volt, most azonban, a bérlet lejárta után Kisbérre rendelte. *Goodfellow* azonban szállításközben kimult, nagy veszteségére a magyar lótenyésztésre. *Goodfellow* igen olcsón került Magyarországra, de Angliában olyan nagy véleménynyel voltak róla, hogy legujabban vissza is akarták venni.

Nyilttér.

Tartalékos tisztek, tiszthelyettesek és **hadapródok**, legjobban szerezhetik be egyenruháikat és felszerelési cikkeiket, az előnyösen ismert SZÉRB KIRÁLYI és JÓZSEF FŐHERCEG udvari szállító-cégnél

Blum és Társa

BUDAPEST, Sütő-utca 2. szám.

Tartalékos tisztek és tiszthelyettesek

legelegánsabban felszereltetnek

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udvari egyenruha szállitóknál Budapest Károlylaktanya.

Árjegyzék kivánatra bérmentve küldetik.

Galvánó és impregnált cipőbetét-talpak elárusitására

Magyarország részére oly **vezérképviselőt keresünk**, aki bizományi raktár átvételére készpénz-óvadékot adhat.

Ajánlatokat **Fischer és Társa** galvánércpapir gyár, Bécs, III., Rasumovsky-gasse 29.

Rendeleti Közlöny,

mely a **tartalékos tisztek és hadapródok** kinevezését tartalmazza **TILLER MÓR és TÁRSA** cs. és kir. udvari egyenruha szállitóknál BUDAPESTEN, Károly-laktanya betekinthető. Vidékről érkező kérdésekre azonnal válaszolunk.

Kleinoscheg-Elysée

a Legjobb Pezsgő

Mi a Schapirograph?

Schapirograph a legeslegjobb sokszorositó készülék feketenyomásra. Ára 15 frt. Kivánatra küldök bérmentve egy Schapirographot kipróbálásul 4 napi használatra és nem tetszés esetén csak a bérmentesitett visszaküldést igénylem. Prospektusok ingyen

Vezérképviselő Pohl Fritz, Bécs, I., Rudolphsplatz 13

Magyar szabók és katonaszabók részére megjelent nagyterjedelmü árjegyzékem több mint 500 ábrával.

Hohenberg Ferenc, Budapest, VI., Nagymező-utca 46 saját házában. Külön árjegyzékek, bútorpaszományról, arany, ezüst zsinórokról és temetkezési intézetek teljes berendezésekről stb.

Most jelent meg Kabos Ede uj regénye

A verebek.

Akarácsonyi könyvpiac egyik legérdekesebb ujdonsága. A regény közel 300 oldalon, gyönyörü kiállításban jelent meg s az erős kötet

ára 3 korona.

Megrendelhető:

a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában József-körut 18. szám.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Összes ülés a Kurián.** Mozgalmas összes ülése lesz a legfelső bíróságnak január 3-ikán délelőtt tiz órakor a Kuria disztermében. A Szabó Miklós kuriai elnök által ma kibocsátott meghivó szerint az összes ülés tárgyai a következők lesznek: 1. Teljes ülési folyó tárgyak előadása. 2. A könyvtári bizottság évi jelentésének előterjesztése a könyvtár állapotáról, a könyvtárkezelési számadás bemutatása mellett. 3. Az alapitványi bizottság négy rendes és négy póttagjának szavazás utján való megválasztása. (Az 1899. évben rendes tagok voltak: Pásztélyi János, Németh Lajos, Asztalos Ábel és dr. Kelemen Mór; póttagok: Mezey Albert, Fábiny Ferenc, Sebestyén Mihály és Németh Péter). 4. A kisebb fegyelmi tanács hat rendes és hat póttagjának az 1871: VIII. t.-c. 36. §-a értelmében sorshuzás utján való megválasztása. 5. A nagyobb fegyelmi tanács nyolc rendes és nyolc póttagjának ugyane törvény értelmében sorshuzás utján való megválasztása. 6. Ezután fellórai szünet lesz mely alatt a képviselőválas tói jogosultságból folyó fellebbezési ügyek elbirálására hivatott két tanács tagjait választják meg.

§§ **Uj főügyészek.** A koronaügyésznek kinevezett *Hammersberg* Jenő budapesti főügyész távozása nagy változást idéz elő a főügyészségnél. Helyébe a napokban nevezik ki *Székely* Ferenc kuriai birót az uj bünvádi törvények egyik megalkotóját, aki közel husz éven keresztül működött *Kozma* Sándor oldalán. A mostani főügyész-helyettesek: dr. *Katona* Béla és *Fittler* Bálint szintén követik Hammersberget, koronaügyész-helyettesi minőségben. Az uj budapesti főügyész-helyettesek: dr. *Vargha* Ferenc és *Traiber* Vince, az igazságügyminisztérium törvényelőkészitői osztályában működő itélőtáblai birák lesznek. A kinevezéseket a hivatalos lap egyik legközelebbi száma fogja közölni.

§§ **Panaszos herceg.** *Schönborn-Waldenburg* Frigyes herceg bünvádi följelentést tett a budapesti törvényszéknél Freund Adolf volt klagenfurti, most budapesti lakos ügynök és annak rabbijelölt fia ellen uzsora és más büntetendő cselekmények miatt. A följelentésben az volt megirva, hogy a megszorult herceget Freund Adolf és fia különféle pénzmüveletekbe ugratta bele és tetemes összeg erejéig megkárositotta. Ebben az ügyben a napokban hozta meg itéletét a budapesti törvényszék és a terheltek ellen a további eljárást megszüntette. A vizsgálat anyaga ugyanis nem igazolta, hogy Freund Adolf és fia fenyegetéssel akarta volna rábirni Schönbornt ügyletek kötésére s igy a vádtanács elfogadta a vádlottak azon védekezését, hogy a herceg azért vette a birtokokat, mert meg akart nősülni s csak azért fogadta magához Freund Alajost titkárul, később jószágkezelőül, hogy alkalmazottja nagyobb cimével föltünhessen. Tény az is, hogy a herceg az általa vásárolt birtokokat meg sem tekintette, s igy alaptalan az a panasza, hogy azok kevesebb értéket képviselnek, mint a vételár. Ily körülmények között a vádlottak ellenében büntetendő cselekményt nem lehetett megállapitani s a törvényszék meg is szüntette a további eljárást.

TÁVIRATOK.

Nagyszeben, december 29. A mai vármegyei rendkivüli közgyülésén dr. Conisca a román tagok nevében a *Janku-szoboralap* elkobzása tárgyában interpellációt intézett az alispánhoz. Az alispán az interpellációra nem válaszolt azért, mert azt neki 24 órával a közgyülés megtartása előtt be nem jelentették.

Bukarest, december 29. A királyné mai születésnapja alkalmából a város fel van lobogózva. Az ortodox székesegyházban és a protestans templomban ünnepi istentiszteleteket tartottak.

Páris, december 29. Az állami törvényszék mai ülését Godefroys és Sabran Poutèves védők védbeszéde töltötte ki.

Róma, december 29. A *Voce della verita* cimü klerikális lap megcáfolja azt a hirt, mintha a pápa a latin Amerika papságára nézve eltörölte volna a coelibatust és mintha erre vonatkozó enciklikát készitettek volna elő.

A lapok jelentése szerint Olaszország és Görögország kereskedelmi politikai modus vivendiben állapodtak meg.

Tüz.

Berlin, december 29. A *Hoppe*-féle gépgyárban a Gartenstrasseban ma délután nagy tüz ütött ki, mely teljesen elpusztitotta a gyár főépületét. Három tüzoltó könnyen megsérült. Berlin összes tüzoltósága kivonult. A tüz több órán át tartott és messze ellátszott. Ötszáz munkás kenyér nélkül maradt.

A francia flotta-szaporitás.

Páris, december 29. Az Elysée-palotában ma tartott *minisztertanács* a partok és gyarmatok védelmével foglalkozott. A kiadásokat 120 millió frankra teszik. A munkákat két és fél év alatt hajtják végre és a kiadásokat a költségvetésben előirányzott rendes bevételekből fedezik. A flotta szaporitására a szükséges biteleket már a költségvetésbe felvették.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, december 29. (*Gabonapiac*) Buza és rozs hosszabb határidőre ½ márkával olcsóbb. Decemberi rozs nem olcsóbb, mint tegnap volt. Zab nagyon vontatott. Az idő enyhe.

London, december 29. (*Gabonapiac.*) Az irányzat általában állandó, árak változatlanok. Városi liszt 23—28 sh., repceolaj 23 sh. 3 p., tengeri 18 sh. (eladók). Behozatal: buza 10.000, árpa 2000, zab 50.000 mm. Az idő: könnyü eső.

Liverpool, december 29. (*Gabonapiac.*) Amerikai buza ½—1 p-vel emelkedett, amerikai tengeri ½ p-vel csökkent, dunai tengeri ½ p-vel emelkedett. Az idő felhős.

Berlin, dec. 29. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyszázalékos magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 235.10. Osztrák-magyar államvasut 137.60. Déli vasut 28.60. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.—. Buschtiehradi —.— Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, december 29. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Arfolyamok decemberre. *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 235.10. Osztrák-magyar államvasut 137.80. Déli vasut 28.65. Osztrák aranyjáradék 92.95. Olasz járadék 254.—. Laura-kohó 201.95. Harpeni —.—. Discont 193.20. Alpesi —.—. Bécsi bankegyesület —.—.

New York, december 29. (Kábelsürgöny.) (Gabonatőzsde.) (*Megnyitás.*) Buza decemberre 74.¾.

New York, december 29. (Kábelsürgöny.) (*Zárlat.*) Buza tavaszi 78.⅞. Buza téli 74.⅜. Buza decemberre 73.⅜. Buza májusra 74.⅞. Tengeri decemberre 39.½. Tengeri májusra 39.½. Zab 29.—. Rozs 61.½. Liszt 2.80.

New York, december 29. (Kábelsürgöny.) (*Zárlat.*) Kávé fair Rio No. 7. —.—. Kávé folyó hóra 5.60. Kávé májusra 5.95. Petroleum raffined in cases 11.—. Petroleum New Yorkban 9.90. Petroleum Filadelfiában 9.85. Szállitási dij Liverpoolba 3.⅜. Irányzat nyugodt.

Chicago, december 29. (Kábelsürgöny.) (Gabonatőzsde.) (*Megnyitás.*) Buza decemberre 69.⅜. Buza májusra 69.⅞. Tengeri februárra 35.½. Tengeri decemberre 35.⅝.

Chicago, december 29. (Kábelsürgöny.) (*Zárlat.*) Buza decemberre 69.⅜. Buza májusra 69.¼. Tengeri decemberre 32.⅞. Tengeri májusra —.—. Zab decemberre 22.—. Zab májusra —.—. Rozs decemberre 50.—.

Liverpool, december 29. (Kábelsürgöny.) (Gabonatőzsde.) (*Zárlat.*) Buza decemberre 5.11.⅜. Buza májusra 5.10.⅞. Tengeri decemberre 3.5.⅝. Tengeri jusra 3.5.¼.

Baltimore, december 29. (Kábelsürgöny.) (*Zárlat.*) Buza decemberre 6.87.

St. Louis, december 29. (Kábelsürgöny.) (*Zárlat.*) Buza decemberre —.—.

Filadelfia, december 29. (Kábelsürgöny.) (*Zárlat.*) Buza Cash —.—.

San-Francisko, december 29. (Kábelsürgöny.) *Zárlat.*) Buza decemberre —.—.

Napirend.

Naptár. Szombat, december 30. — Római katolikus: Anisz pk. — Protestáns: Anizia. — Görög-orosz (december 18.) Sebestyén. — Zsidó: Tebeth 28. Sabbath Vaéra. — A nap kél 7 óra 34 perckor. — Nyugszik 4 órakor. — A hold kél reggel 5 óra 21 perckor. — Nyugszik délután 1 óra 57 perckor.

A miniszterek nem fogadnak.

A budai könyvtár egyesület közgyülése d. u. fél 6 órakor a budai vigadóban.

Nemzeti muzeum: Képtára, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők.

A Műcsarnok téli tárlata nyitva délelőtt 9 órától esto 8 óráig. Belépődij 50 kr.

A Nemzeti Szalon téli tárlata (Ferenciek-tere 9.) nyitva egész nap. Belépődij 20 krajcár.

Mezőgazdasági muzeum (Kerepesi-ut 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig.

Iparművészeti muzeum és társulat karácsonyi kiállitása nyitva délelőtt 9—12-ig és esto 5—8 óráig.

Technologiai iparmuzeum zárva.

Az uj országház kupolacsarnoka megtekinthető délelőtt 9—12-ig. Belépődij 20 krajcár.

Deák-mauzoleum a kerepesi-uti temetőben, nyitva délután 5 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 3—8-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyüjteménye nyitva délelőtt 10—1 óráig.

Iparművészeti muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—12-ig és esto fél 7 órától fél 9 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.
Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.
Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság Kerepesi-ut 20. I. emelet. Hivatalos órák délelőtt 9-től délután 2 óráig. Telefon szám 24—55. Nyilvános olvasóterem és tudakozó-osztály Kerepesi-ut 22. szám I. emelet. Hivatalos órák 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Telefon szám 24—16. Hazai termékek állandó kiállítása. Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a Házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti Iparcsarnokban nyitva télen délelőtt 9—2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9-től 12 óráig és délután 3-tól 5-ig, vagy 6-ig. — A magyar kir. kereskedelmi muzeum külföldi kirendeltségeinek vezetőségével megbizott üzletvezetőség V. Váci-körut 32. szám.

Szórakozó helyek.

Állatkert nyitva egész nap.

Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész uj szenzációs müsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes müsor.

Kis Vigadó. VIII., Nagyfuvaros-utca 4., naponta nagy varieté-előadás.

Budapest kávéház. Andrássy-ut. Naponta Banda Marci és fiai hangversenye.

Orient kávéház. Kerepesi-ut. Sági Pista zenekarának hangversenye és Schreier művész.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Páris szálloda. Váci-körut. Éttermek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.

Union-Szálloda diszes nagy étterem, villanyvilágitás, specialitás *kerékpárterem.*

Elite szálloda, Budapest, Király-utca 39. Igazgató Mandel Albert.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny Kiss Béla hires debreceni zenekara által. Ujonnan berendezett fényes éttermek.

Ehm János éttermeiben (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Szinház-épület. Naponta kitünő cigányzene.

Gregorits Ferenc éttermei Duna- és Lipót-utca sarkán. Fővárosi látványosság. Hetenként kétszer katonazene.

Lantos-féle Erdélyi vendéglőben naponta a legkitünőbb erdélyi ételek és italok. Olcsó árak! Pontos kiszolgálás hölgyek által.

Dobranszki-féle vendéglőben Teréz-körut 4. kapható eredeti torockói hus és hortobágyi gulyás.

Miakits M. bor és sörcsarnoka az Urania szinház mellett Kerepesi-ut 19. naponként zenecstély. Saját termésü borok.

Futzer-pince Deák-tér naponta a pince öt-termekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó hires szólisták hangversenye.

Bodega-pince, ujonnan fényesen berendezve, a Somossy-mulatóval szemben (Nagymező-utca 20.), naponta éjjel 3 óráig van nyitva.

Naponta hangverseny **Dankó Gábor** fényes zenekara és **Török Pista** cimbalommüvész által a *Keleti kávéházban,* Csömöri-ut 14.

Emke kávéház, Kerepesi-ut, naponta *Pege Károly zenekara.*

Stefánia-kávéház, Kerepesi-ut 73. Naponta az I-sö Magyar Daltársulat előadásai.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

68.601. sz. előfizető. Minden attól függ, hogy mi történt a kiutasitás után, az A. kiséretében megjelent családok férfitagjai, valamint D. és B. között. Ha B. minden *melléktekintetek* nélkül, csupán *irgalomból* jelentette ki, hogy A. ellen emelt vádja egy végzetes tévedésen alapult s ez alapon is vivott párbajt A.-val, akkor B. nagylelküséget cselekedett, ennélfogva sem hazug, sem gyáva embernek nem deklarálható. A.-val szemben, aki két éven át hallgatagon türte a sulyos vádat, tehát azt mintegy beismerte, sőt meg is vezekelt érette, mikor B. követelésére elhagyta a várost, — önnek igaza lehet. Ami végül a párbajt illeti, amelyet B. vivott A.-val, nyugodt lehet, hogy azzal B. nem adta vissza A. becsületét. Csak elégtételt adott neki a *maga részéről,* amit a gentleman megad a sértett félnek mindég, még ha különben nem is tartja méltónak a lovagias elégtételre. Ez a párbaj tehát A. egy esetleges ujabb ügyének lovagias elintézése tekintetében nem prejudikálhat s még mindig helye van a becsületbiróság döntő itéletének, ha ezt az ellenfél A.-val szemben megkövetelné. (cv.)

M. M. *Kassa.* 1. Nem elegánsabb, mint a frakk-öltözet, de Szilveszter-esti mulatságban egész bátran megjelenhetik benne. 2. A csokrot csak ugy küldheti el a leánynak, ha a szülők ezt előzőleg megengedik. De akkor is mellékelje hozzá a névjegyét, mert tisztességes leány nem fogadhat el ismeretlentől még virágot sem.

Vasszorgalom. 1. A vallás- és közoktatásügyi miniszterhez kell folyamodnia engedélyért. Összevont vizsga alatt csak két osztályvizsgát értenek, de képzettségére való tekintettel nem lehetetlen, hogy a miniszter azt a kedvezményt önre nézve kivételesen több osztályvizsgára is kiterjeszti. 2. Ha megvannak a polgári osztályvizsgái, egy kis szorgalommal nem lesz nehéz a különbözeti tárgyakból vizsgáznia, a miniszter pedig aligha tagadja meg az engedélyt. Az érettségi vizsga letehetéséért külön kell folyamodnia. 3. A vizsgákat csak a miniszter által engedélyezett terminusra teheti le. Ha ez összevág véletlenül a terveivel, ez az ön szerencséje. Csakhogy azt mi előre nem jósolhatjuk meg. 4. Ha nincs meg az érettségi vizsgája, csak rendkivüli hallgatónak iratkozhatik be az egyetemre. A második félév kezdetén, ha addig megszerzi az érettségit, a miniszter esetleg megadja az engedélyt az első félév beszámitására. Szóval minden az ön szorgalmától, szerencséjétől és — a miniszertől függ.

Obulus. 1. Nem lovagias elégtétel, de nem is diskvalifikál. 2. Alvajáró, holdkóros. 3. A birónak szabad belátása szerint való intézkedési joga. 4. Igen, számbavehető. 5. Két *s*-sel irandó. 6. Epitheton ornans = diszitő jelző, például Homérosnál, a gyorslábu Achilleus, a rózsa ujju Eós. 7. Olyan tudós, aki a régi római és görög irók magyarázataival foglalkozik. 8. Útlevélért az illetékes rendőrhatósághoz kell folyamodni. Csatolni kell hozzá a születési és illetőségi bizonyitványokat.

J. L. G. *Brassó.* A fiumei tengerészeti akadémián kellene kezdenie, ha jó tengerész akar lenni. Arról azonban már megkésett, hogy ha katonasorban van. Az tehát a kérdés, önkéntességi évét hol szolgáljá le inkább, a tengerészetnél-e vagy a huszársagnál? Mindenesetre a huszárságnál. A tengerészeti szolgálatnak ugyanis különböző feltételei vannak, amelyek aligha vannak meg önnél. Hivatásszerü tengerésznek kell lennie vagy pedig egyetemi képzettséggel kell birnia a gépészeti szakban. Első sorban tengerészhadnagyi oklevelet vagy valamely tengerészeti iskolán nyert végbizonyitványt (behajózási igazolványt) kell bemutatnia: a másik esetben pedig bizonyitványt kell felmutatni, hogy az egyetem gépészeti szakának rendes hallgatója, vagy valamely felsőbb ipariskola gépészeti müszaki osztályánál érettségi bizonyltványt nyert, vagy hogy végül a trieszti kereskedelmi és tengerészeti akadémián fennálló hajóépitészeti tanfolyamot végezte, s a hajóépitészetből képesitő bizonyitványt nyert. Még ha erre a föltételek megvannak is, az iratok a pólai tengernagyi hivatalhoz terjesztendők fel, mely aztán véglegesen határoz. Az a tanácsunk tehát, mondjon le a tengerészélet kétes gyönyöreiről, s maradjon meg csak első tervénél, hogy a huszárságnál szolgálja le az önkéntességet.

P. L. *Budapest.* Az események hatása alatt ön izgatott kissé. Igyekezzék teljes nyugalomban kipihenni magát. Egy ideig ne csináljon semmit, csak pihenjen. Aztán ha visszatér a nyugalma, jobbra fordul minden. Ebben bizzék.

B. J. *Erzsébetfalva.* A felvevőnek mindig, egyszerü játékban épp ugy, mint a megkontrázottban, többjének kell lennie, mert különben, még akkor is, ha éppen annyija van, mint az ellenfélnek, elvesztette a játékot. Természetes tehát, hogy ha a kontrát adónak éppen annyija van, mint a felvevőnek, akkor a felvevő *elvesztette* a kontrát.

Alsós kalábriász *O. L. Ó-Moravica.* Szó sincs róla. A felvevő játszhatik, ahogy akar; igaz, hogy a partnerekre ez nem áll, mert könnyen megeshetik, hogy ha rosszul játszik valamelyikük, még meg is dögönyözi érte a másik. Ha a felvevő *ultimót* mond be s látja, hogy nem csinálhatja meg, természetesen kijátszhatja a partner keze alá a hetest, hogyha igy gondolja a játékot megnyerhetőnek. Az ellenfelek felirják a kontra-ultimót, de arra nem kényszeritbetik a felvevőt, hogy ugy játszszék, hogy a partit is elveszitse.

L. V. *Nagy-Kanizsa.* Amit ön tudni akar, azt nem lehet megtudni, mert a hadügyminisztériumban szigoru titokban tartják, mig csak a vonatkozó parancsokat az áthelyezendő ezredekhez ki nem küldik. Őszinte sajnálatunkra tehát kérdésére nem válaszolhatunk.

R. F. *P.-Topolya.* Sem ajánlott, sem közönséges vagyis nem ajánlott levélpostai küldeményért kézbesitési dijat a posta *nem* szedhet. Pénzes levél és 1½ kilogrammos csomag után 3 krajcárt, nagyobb csomag után 2 krajcár kézbesitési dijat azonban szedhet.

Gy. K. *Budapest.* 1. Nagyméltóságu és főtisztelendő érsek, kegyelmes uram, a megszólitás; a boritékra pedig a következő cim irandó: Nagyméltóságu és főtisztelendő Császka György urnak, kalocsai rkath. érsek, valóságos belső titkos tanácsos stb. 2. A kérdéses verset rosszul irta le, sok szavát elferditette s azért nem is fordithatjuk le pontosan. Amit belőle olvashattunk, annak értelme a következő: „Isten veled, Trieszthe utazom, ott boldog ünnepet ülünk. Szivem a te szíveden, szivem a szíveden . . . Oh te szép szőke lány . . .“ 3. Nem felel meg lapunk igényeinek.

V. E. 112 079. 1. Dr. Bőke Gyula, mindennap rendel a Rókus-kórházban. 2. Dr. Krapuska Géza, VIII. József-utca 10. Délután 2—3 órakor rendel.

Udvari szállító. A kereskedelmi miniszterhez kell folyamodnia, ahol az elnöki osztály teszi meg az előterjesztést. A folyamodványhoz több okmányt kell csatolnia. Igazolni kell, hogy már szállitott az udvarnak; hogy a magyar ipar és kereskedelem előmozditása terén más valamelyes érdemeket szerzett; a kereskedelmi és iparkamarától, valamint a polgármesteri hivatalától pedig üzlete szolidságára nézve kell bizonylatot kérnie. A cs. és kir. udvari szállitói cim elnyerése esetén a cég minden beltagja részéről 1000—1000 frt dij fizetendő az államkincstárnak.

W. L. *Budapest.* A leány is csak akkor éri el törvényes nagykorúságát, amikor a férfi, huszonnégy éves korában; hacsak előbb férjhez nem megy, amivel nagykoruvá válik vagy ha idő előtt nagykorusitják.

R. O. Azt a nevet igy olvassák: Dezsőfi.

S. F. Budapesten két internátussal egybekötött polgári fiuiskolától tudunk, ezek: a Röser-féle (VI. Aradi-utca 10) és az Aranyosi-féle (V. Nagykorona-utca 13.) A fölvételeket méltóztassék a nevezett intézetek igazgatóságainál megkérdezni.

F. G. Ezt bizony itt nem lehet kikutatni. Szíveskedjék az Uffizi-képtár igazgatóságához fordulni (Firenze).

R. D. *Gerlach.* 1. Amerikában egész sorozata van azoknak a milliomosoknak, akiknek van annyi vagyonuk, mint Rotschildnak. Ilyenek: Vanderbilt, Jay Gould, Astor stb. Tartózkodási helyüket nem tudjuk. 2. Tizennégyen vannak. 3. A nyilttérben petit sora 1 frt, a kishirdetések közt egy szó 2 kr. 4. Dóczi Lajos „Csók“ cimü vigjátékát a *Budapesti Napló* kiadóhivatalánál is megkaphatja. Ara 2 frt 20 kr. 5. Amerikai nyelv nincs. Amerikában angolul, spanyolul, németül beszélnek. Az angol nyelvet Dallos—Patterson: Gyakorlati angol nyelvtan cimü könyvéből tanulhatja meg. Ára 2 forint. Kiadó hivatalunkban ezt is megkaphatja. 6. A nőhódítás müvészetéről tudtunkkal még könyv nem jelent meg. Nem is lehet ezt könyvből megtanulni. 7. Európából 8 nap alatt megy a levél Amerika nagyobb kikötő városaiba, tehát egy reklamáció elintézése mintegy 2—3 hetet vehet igénybe. 8. A newyorki rendőrséghez kell fordulnia. Ha a válasz költségeit is mellékeli leveléhez, esetleg megkapja a szükséges felvilágositásokat. 9. Akármelyik iskolai számtanban talál reá szabályt és példát bőven. 10. Minden körülmények közt a 4 király ér többet.

C. A. *Kula.* 1. Ha a szerződésben a gyár tulajdonosa kifejezetten megengedi, hogy az ő firmáját használhatja továbbra is, akkor nem kell átöntetni, máskülönben igen. 2. Akármelyik papirkereskedés vagy gyár, mely ilyen nyomtatványokkal foglalkozik, szivesen küld egy-egy mintát.

Pályanyertes versek. Azt a kötetet a szerzőnél kaphatják meg, Kolozsvárott. Esetleg valamelyik kolozsvári könyvkereskedésben.

Sz. Z. Egészen ugy méltóztassék intézkedni, amint azt levelében irja, mert az a lakodalmi rendezésnek szokásos módja. Ha a menyasszony fehérben jelenik meg, a vőlegénynek okvetlen frakkban, klakkban, fehér nyakkendővel, galambszürke keztyüvel és lakkcipőben kell megjelennie.

K. I. Törvénytelen gyermek nevének megmagyarositásáért az anyának kell folyamodnia. A kérvényhez melléklendők: a születési bizonyitvány és az illetőségi okmány. A kérvényt Budapesten, a polgármesteri hivatalnál, a belügyminiszterhez cimezve kell beadni, ötven krajcáros bélyeggel.

Varasd. 1. Spitz Bernátnál, V. Fürdő-utca 8. szám. 2. A fizetésemelés ügye most van a delegációk előtt. Bizonyosra veheti, hogy megszavazzák. Az emelés mintegy 25—30% lesz. 3. Olyan ügynökökkel szemben mindig nagyon óvatosnak kell lenni. Ha panasza van valamelyik ellen, jelentse föl a rendőrségnél. 4. Sebetics Rajmund: Oktatás a kardvivásban, 30 ábrával. Ara 1 frt 70 kr. Megrendelheti a *Budapesti Napló* kiadóhivatalánál.

K. S. *Duna-Szerdahely.* Ha két osztályból összevont vizsgát akar letenni, erre a vallás- és közoktatásügyi minisztertől kell engedélyt kérnie, megjelölvén azt a tanintézetet is, ahol mint magántanuló vizsgázni kiván.

H. J. *Ta'a.* Egészen jól emlékszünk reá a névután, hogy kérdésére már válaszoltunk. Azóta azonban már vagy ötszáz levelet intéztünk el, nem lehet tehát rajta csodálkozni, ha nem emlékszünk a levél tartalmára. Szíveskedjék azt megismételni s akkor megadjuk reá a választ másodszor is.

Sz. L. *Fülek.* Méltóztassék annak idején sorsjegyeinek számát velünk tudatni, akkor mi szivesen utána nézünk, hogy nyertek-e.

R. L. *Kolozsvár.* Okvetlen jelentse be a fia önkéntességi jogát még a sorozás előtt vagy legkésőbb a sorozáson, de *az orvosi vizsgálat előtt,* mert különben nem veszik ezt a jogát figyelembe s besorozzak három évi szolgálatra.

R. C. *Budapest.* W. J. lakása: V., József-tér 14.

B. E. *Carkevnica.* Az nyerte meg a játékot, aki kimondta a kvintet s azt fölirta. Mert a kijátszott felsőre az ellenfél nem tartozik ráadni, kimondhatja a kvintet a nélkül is.

A
Budapesti Napló
részére
Apró hirdetéseket
és
Előfizetéseket
elfogadnak a következő lapelárusító helyeken:

Breuer Nővérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarok.
Adler Leóna, Lipót-körut.
Posch József, Váci-körut 80.
Özv. **Véber** Vimosné, Váci-körut 15.
Feldmann Mórné, Markókői-utca 1.
Mosch utóda, Dorottya-u. 2. Magy. király-szálló.
Kürthy Kálmánné, Harminczad-utca 1.
Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.
Redlich Szidónia, Király-utca 59.
Benda Józsefné, Andrássy-ut 50. Oktogon.
Deutsch Miksáné, Andrássy-u. 38.
Schneller Mórné, Dob-utca és Károly-körut sarok.
Sopronyi V., dohány-nagytőzsde. Kerepesi-ut 1.
Özv. **Hallada** Anna, Muzeum-körut 10.
Szántó Mór, Kecskeméti-utca és Kálvin-tér sarok.
Deutsch Julia, József-körut 50. Baross-utca sarok.

A nagy század.

— Száz esztendő története. —

(VIII)

A modern Magyarország megszületése.

Mátyás király kora óta Magyarország sohasem éreztette oly erősen jelenlétét Európával, mint a XIX. század végén. Ausztria gyarmatából — mert az volt Magyarország az uj század beköszöntésekor — önálló modern állammá lett s a század vége felé gőzerővel látott egy nehéz és nagyszabásu munkához: ahhoz, hogy életét a maga képére és hasonlatosságára teremtse át. Két nagy momentum jellemzi ebben a században a magyarságot: hozzásimulása az europai modern teknikai és gazdasági állapothoz, — és szecessziója Európától a faji jellemvonásokat tükröző művészetek, nevezetesen az irodalom terén. Az előbbi biztos mederben folyik egy várható hatalmas kialakulás felé. — az utóbbi még kevés eredményt mutat fel, de sok egészséges mag van benne. Az előbbinek hatalmas prófétája támadt Széchenyiben, az utóbbinak Petőfi Sándorban.

A század elején siralmas volt hazánk képe. A magyarság középkori institucziók keretében morzsolta napjait, nagyobb művelődési feladatokat nem ösmerve. A szabadabb szellemet Ausztria erőszakos önzése elfojtotta, az osztrák rendőrség jól ügyelt rá, hogy Magyarország vér- és pénzáldozatok megadásán kivül egyébbel ne foglalkozzék. Az 1811-iki pénzügyi bukással beállt az abszolutizmus: a rendeket nem hivták össze többé, az ország pénzével és hadi erejével korlátlanul rendelkezett Bécs. A Habsburgok régibb politikája érvényesült ujra: ki akarták ölni a magyarságból a nemzeti öntudatot. Hogy ez mentül könnyebben sikerüljön és hogy Magyarország kulturai és gazdasági téren semmiképpen se versenyezhessen Ausztriával: mesterséges fogásokkal megbénították egész gazdasági életét. Rögtön, mihelyt Európa életében szerepet kezdett játszani a gépipar, Ausztria a maga területén ipartelepeket állitott fel és nagyszabásu támogatással lenditette fel az iparéletet. Magyarországot azonban elzárta s magas vámmal tukmálta a magyarokra az osztrák iparcikkeket. Akkortájban Magyarország gazdaságilag körülbelül olyan állapotban volt, mint ma Macedonia vilajetjei. Az ország szinte belefulladt a zsirjába, mert mezőgazdasági termékeit — az egyetlen produktumot — nem lehetett kivinni az országból, hisz a közlekedés eszközei nem is nevetségesek, de szomoruak voltak. Se vasut, se gőzhajó, se biztos utak: az istenadta termést otthon kellett elfogyasztani, a gyüjtött pénz pedig Ausztriába került iparcikkekért.

A függő gyarmatból önálló modern államot csinálni: ki mert volna erre a föladatra vállalkozni? Hisz nemcsak a munka óriás volta rejtett magában emberi erőt meghaladó problemákat, hanem esküdt ellensége volt eleve minden ilyen kisérletnek a dinasztia és a Metternich-képviselte reakció. Ki merhette remélni, hogy mig félkezével párbajt viv az abszolutizmus hatalmával, másik kezével képes lesz viruló és modern országot formálni ebből a nagy darab Ázsiából?

Támadt egy ember mégis, aki ehhez a titáni munkához gyürte föl ingujját. A széditően nagy küzdelem, amelynek már tervezete is nemzedékeknek adott volna munkát, később tébolyba vitte lángelméjét. De amig ez a géniusz élt, soha nem látott csodákat müvelt és egyuttal megrajzolta Magyarország haladásának hibátlan tervrajzát, az utat, amelyen az országnak a jövendőben haladnia kell, hogy hatalmas kulturát emelhessen vállaira. Az ut, amelyet ez a legnagyobb magyar államformáló lángész előirt, a gazdasági fejlődés utja vala. A géniusznak neve pedig: gróf Széchenyi István.

Ő volt ebben a században Magyarország legnagyobb jótevője. És ő volt legigazabb prófétája. Petőfivel ő a modern magyarság legóriásibb alakja, zászlóvivője, serkentője, reménységeinek oszlopa. Amaz a magyar sziv volt, emez a magyar ész. Kettejük neve korszakot alkot Magyarország történetében.

Széchenyi külföldi utazgatásai közben ismerkedett meg a keletkező félben levő uj gazdasági világgal. Látta a növekvő gyáripart, a közlekedés reformjai révén föllendült kereskedelmet, a föld racionális müvelésének és kihasználásának példáit. Oly hévvel szivta magába ezeket a modern képeket, hogy egyszerre lett mérnök, iparos, mezőgazda, kereskedő, pénzpolitikus. Ritka fantáziával elevenen kifestette magának: mi más volna Magyarország, ha a maga viszonyaira alkalmazná e modern vivmányokat. Tudta, hogy emberfeletti küzdelmeket kell vivnia Bécsecsel, honfitársai elmaradottságával s az ország szomoru pénzügyeivel. De törhetlen hévvel nekiment a munkának. Nyolc évvel a nagy pénzügyi bukás után már meglett Pesten az első gőzmalom. Nagyszerü izgatás, rábeszélés, lázas publicisztikai munka révén sikerült nevezetes gazdasági ujitásokat behoznia. Mezőgazdasági gyárak támadtak, amelyek itt is, ott is feldolgozták a nyerstermékeket. Az állattenyésztés a réginél racionálisabb alapokra tért. Iparvállalatok támadtak, amelyek iparilag legalább némileg, bár egyelőre elenyésző csekély mértékben függetlenitették Magyarországot Ausztriától. A nyers és kikészitett termékek könnyü és gyors szállitása céljából oda hatott, hogy vasutakat épitsenek, sőt ő maga készitette el a jövendő magyar vasuthálózat terveit. Profétikus tehetségét jellemzi, hogy már akkor a vasutak államositása mellett izgatott, amit fájdalom, eléggé későn valósitott meg a magyar képviselőház. Az olcsó szállitás elősegitésére föl akarta használni Magyarország összes vizi utait, ő maga járta be tanulmányozva nagy folyóinkat s neki köszönhető, hogy alapjai vetődtek a magyar folyamhajózásnak. A pénzügyi, ipari, kereskedelmi társulatok az ő lankadatlan munkássága révén kezdték lassankint a magyar gazdasági életet kormányozni; ő emelte ki a váltó- és hiteltörvények érdekében kifejtett agitációjával a a kereskedelmet ósdi züllöttségéből.

Tette mindezt olyan időkben, amidőn a mindenható Metternich szemében halálos bün volt Magyarország fejlődéseért bármit is tenni s amidőn a császár kémei a legcsekélyebb hazafias fáradozásban is felségárulást láttak.

Széchenyi országmentő munkájával óriás hatást ért el. Az ország legjobbjai föléledtek tetszhalottaikból, a megdöbbentő hiányokat közvetlenül megérezte mindenki s a kétkedők közül is sokat magával ragadott annak a lángésznek a varázsa. A magyar irók is kivették részüket ennek a hangulatnak szitásából: a nemzeti nyelv élesztgetésével és csiszolásával jelentősen hozzájárultak az önálló fejlődéshez, a nemzeti öntudat öregbitéséhez.

Széchenyi reformmunkáival kezdődik a modern Magyarország. Az ő munkája az az erős bázis, amelyen hazánk száz éven át fejlődött s elérte azt a jelentékeny magaslatot, amelyen ma áll. Csak Széchenyi hatalmas gazdasági akciója adhatta meg a kellő légkört a többi szabadelvü reformnak. Csak ebben a hangulatban válhatott munkaképessé az első magyar felelős minisztérium, amely politikailag is nevezetes munkát végzett. Sok ósdi és fejlődést gátló intézmény szünt meg, köztük az ősiség. A közteherviselés nevezetes momentuma, a jogegyenlőség kimondása, végre a sajtószabadság az az erős keret, amelyben Magyarország gazdasági képe lassankint vigasztalóbb, bátoritóbb szineket öltött. Szerves, természetes fejlődés kezdődött szerte az országban olyan gazdasági intézmények révén, amelyek jövője nem a napi politikától, hanem az ország munkakedvétől, tehetségétől függött. Nem muló politikai sikerek emelnek emléket a legnagyobb magyarnak, hanem azok a gazdasági fundamentumok, amelyeket politikai események megakaszthatnak ugyan a fejlődésben, de amelyeket mindenkor racionálisan tovább lehet épiteni. És igy is történt. A mai Magyarország folytatása annak, amelynek Széchenyi István volt az alapozó kőmüvese.

* * *

Szorgalmas, buzgó kezek, amelyeket egy lángész dirigált, lassan-lassan gazdag gyümölcsöt igérő fákkal ültették be Magyarország kertjét. Ásóval, kapával, öntözőkannával a kezükben várták a sarjadó rügyeket, a virágfakadást, a gyümölcsérést . . .

Akkor titkon rakott földalatti aknák robbantak fel s rögtön utána bekövetkezett egy epikai nagyságu kitörés. Mindent pozdorjává törve, vakitóan fényes sugárban csapott az ég felé a lángoszlop, olyan magasra, hogy félelmes erejét és tüzes glóriáját megcsudálhatta az egész földkerekség.

Az óriás erupció a magyar szabadságharc vala.

A nemzetalkotó munka abbanmaradt s majdnem husz évig szünetelt. Eleinte kardot kellett a munkás kezeknek forgatniok, később békó tartotta tétlenségben. A nagy nemzeti munka prófétája pedig, Széchenyi, megőrült óriás fájdalmában.

Miért kellett ennek a nem várt, nem sejtett eseménynek bekövetkeznie?

A dinasztiák rövidlátó tanácsosainak régi bünei okozták. A gyönge és tehetségtelen V. Ferdinánd alatt a gazdag arisztokrácia önzése folytán Bécsben zavargások történtek, amelyeket katonasággal kellett elfojtani. E zavargások okát a megijedt udvar kapcsolatba hozta az ujonnan adományozott alkotmánynyal s a liberális reformokkal. A Habsburgok családi tanácsa lemondásra késztette Ferdinándot, akit I. Ferenc József követett a trónon. Az uj császár első dolga az volt, hogy az összes, uralkodása alá került országokból és tartományokból egy u. n. összmonarkiát alkotott, a magyar alkotmányt felfüggesztette és intézkedéseinek fegyveres erővel szerzett érvényt.

Ezzel széjjelfoszlottak a liberálisoknak szép álmai. A nép, ez a millió fejü Tantalus, megfosztva látta magát a haladás mindama eszközeitől, amelyeknek már-már birtokában érezte magát. Hazánkba betörtek Jellachich hordái s ezzel megkezdődött Kossuth és Görgey vezetése és Petőfi lángoló izgatása mellett a nagyszerü magyar szabadságharc. Csodával határos sikerek után a magyar országgyülés levonta az események végső konzekvenciáját és trónvesztettnek jelentette ki a Habsburgokat. Ez oly ijedtséget keltett Bécsben, ahol különben is nyomasztó hangulat uralkodott, hogy Ferenc József találkozóra ment Varsóba a cárhoz s ott ez a két uralkodó szövetséget kötött, hogy a szabadságharcot közös katonai erővel elfojtják. Az osztrák és orosz seregek tulnyomó erejével nem folytathatta a harcot a kimerült magyar honvédség. A világosi katasztrófa után az ország ismét az abszolutizmus kényének lett kiszolgáltatva. S a diadalmas abszolutizmus mindjárt hajmeresztő bünökkel kezdte rémuralmát. Elég, ha Haynau gaztetteire és az aradi tizenhárom mártiromságára emlékeztetünk.

Itt megállt a modern Magyarország fejlődése. Zsibbasztó korszak következett, amely elfútta az összes liberális reformokat. Csak egyet nem marhatott ki az osztrák zsarnokság Magyarországból: Széchenyi nagy eszméit. Azok csak szunnyadtak e szomoru időben, hogy később annál nagyobb erővel keljenek életre.

A szabadságharc tüzéből pattant ki minden idők egyik legnagyobb költője: Petőfi Sándor.

Ő a mi fajunk leggeniálisabb teremtő képviselője. Faji kulturánkban eddig tökéletesen csak az van meg, amit ő alkotott. Ő az egyetlen tökéletes müvész a magyarság körében, hazánk határain kivül pedig ama társainak sorában áll, akiket az emberiség legnagyobbjainak nevezünk. Müvészete a magyarságból nőtt ki, annak ágai azonban az egész világra hullatják virágaikat. Mindenkié e földön: de belőlünk való.

Nem azért a mi bálványunk ő, mert hangot adott egy egész faj szivében szunnyadó daloknak, ábrándoknak, mert szenvedélyeink, gyönyöreink az ő ujja érintésére mind kipattantak a hurból. Eltalálni egy nemzet vágyait és hangulatait sok jó költőnek jutott osztályrészül. Petőfi azonban magasabb rendü cselekedetekkel lett a magyarság vezére.

(Folytatjuk.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Hazugságok.

Mért is kell hazudnunk, mért is vagyunk gyávák!
Mohón szívjuk egymás forró pillantását.
Szívünk a gyönyörtől mámorosan dobban,
Ha egymáshoz érnek kezeink titokban.
Lessük, mi a vágyunk, lessük, mi az álmunk,
Egy a bánatunk és egy a boldogságunk,
Megtudnánk egymásért halni szívesen! —
Nem barátság ez már, hanem szerelem.

Mért is kell hazudnunk, mért is vagyunk gyávák!
Nem keressük immár egymás pillantását.
Ha kezem véletlen' oda ér kezedhez,
A vér ereinkben csendes marad, csendes ...
Derült, vidám arcot mutatunk egymásnak,
Mintha örvendeznénk a viszontlátásnak ...
De szívünkben egy hang hallik csendesen:
Barátság ez már csak és nem szerelem.

Velszi Bárd.

┼ **Uralkodók fogadója.** A párisi kormány a kiállításra érkezendő fejedelmi vendégek elhelyezésére dr. Evansnak, a tavaly meghalt fogorvosnak az Avenue du Bois-de-Boulogne, a Rue de la Pompe és az Avenue Malakoff sarkán lévő kastélyát bérelte ki, amely egy óriás park közepén van. Hatvanezer frank bért fizet a kormány a kastélyért, amelyért gróf Boniface de Castellane Gould már tizenegy milliót is kínált dr. Evansnak. A kastély szobái, helyiségei azonban nem nagyon nagyok, azért a kiséretek számára a park körül lévő házakban rendeznek be lakást. A katonai díszőrségek számára a parkban építenek kis házakat. A kastély márványlépcsőzete különben valóságos látványosság.

*

┼ **Tizenhétemeletes ház.** New York nemsokára újabb érdekességgel dicsekedhetik. Egy élelmes yankee az ötödik avenuen házat épít tizenhét emelettel. Ilyen házóriás tele családokkal és pedig jó családokkal, mert a Fifth-avenue New Yorkban előkelő negyedben van, bizonyára elég érdekesség. Ha tehát minden emeleten csak négy család lakik, tehát hatvannyolc család egy házban. És minden családban csak egy asszony, akinek ügyelnie kell, hogy hatvanhét szomszédnőjét hol egy uj kalappal, uj ruhával, vagy csillogó ékszerrel bosszantsa és a hatvannyolc asszony, amint ellenőrzi egymást, elbeszéli az urának, melyiknek ki udvarol és melyik családban mit ebédeltek. És a gyerekek. Micsoda lárma, amikor nem mennek iskolába, hanem otthon szórakoznak dobbal, krikrivel, trombitával, kereplővel. Pedig nem kell egy családra számítani, csak két gyereket. Akkor is százharminchatan vannak. Százharminchat trombita! És szabad-e a gyerekekre haragudni? Melyik házmester tarthat itt fegyelmet? Mindez nem tudta az építészt tizenhétemeletes tervétől eltéríteni. Hogy fogják szidni azok a szerencsétlen emberek, akik a házban lakó családok fejei. Micsoda borzalom egy-egy férj, aki lekéste az utolsó liftet és gyalog kénytelen felbandukolni a tizenhetedik emeletre. Egyébként ez a ház-kolosszus csak most készül. Négy emelete már megvan.

*

┼ **Berlin Krőzusai.** Egy millió márkánál nagyobb jövedelme Berlinben tizennégy embernek van. Ezek összesen 813.400 márka jövedelmi adót fizetnek. A legdusabbnak köztük 2.200.000 márka költeni való pénze van évenkint és fizet 87.800 márka adót. Két kartársa van még, akinek az évi jövedelme szintén meghaladja a két milliót. Huszonhét embernek a jövedelme fél millió és egy millió között ingadozik, nyolcvannyolc embernek pedig kétszázötvenezer — ötszázezer márka évi jövedelemmel kell megelégednie. Négyszázharmincöten vannak azok, akik százezer-kétszázötvenezer márkat keresnek, míg kilencszázhetvenen ötvenezer—százezer márka jövedelemmel dicsekedhetnek. Olyan ember pedig, aki ötvenezernél kevesebb, de azért mindamellett még nagyon sok márkát keresnek, igen sok ezer él Berlinben.

*

┼ **Kivégzések Tapautauban.** Kiacsauban az utóbbi időben napirenden voltak a betörések, rablások és gyilkosságok, ugy, hogy a német hatóság végre a legszigorubb intézkedésekre határozta el magát. November első hetében egy nagy betörés tartotta izgatottságban Tapautau városát, amely közvetlen Kiaucsau szomszédságában fekszik. Lakott ott egy vagyonos, khinai származásu kereskedő, Csin-csin-fo. Ezt a vagyonos kereskedőt szemelte ki áldozatául egy jól szervezett rablóbanda, amely betörve a kereskedő lakásába, őt magát és feleségét sulyosan megsebesitette. A lakást teljesen kifosztották s oly ügyesen leplezték menekülésüket, hogy sok ideig nem is tudtak a betörők nyomára jutni. A napokban végre némi eredményt ért el a rendőrség a tengerész-katonaság segedelmével. A banda egyik vezérét sikerült elcsipni, aki azután be is vallotta töredelmesen a bünét. A törvényszék rövid uton halálra itélte. November 14-én délelőtti tizenegy órakor, az itt lakó európaiakból és kkinaiakból álló több ezer főre rugó tömeg jelent meg a kivégzés helyén, a Tapautau partján. A katonaság már háromnegyed 11 órakor foglalta el helyét. A khinai törvényszék főbirója felolvasta a halálos itéletet, miközben a katonák fegyvereiket válluikhoz emelték. A harmadik tengerészeti hadosztály első századának tiz embere erre Jäger főhadnagy vezényszavára az elitéltre lőtt. A karóra kötött betörő feje rögtön lehanyatlott. Fejéből és felső testéből csak ugy patakzott a vér, mert mind a tiz golyó a testébe furódott. Néhány khinai a holttestet ezután koporsóba tette. Az igazságos itélet végrehajtása mindössze öt percig tartott, mire a jelenlevők látszólag megelégedetten eltávoztak, mert egy veszélyes betörővel kevesebb fenyegeti most már vagyonukat. A katonák pedig vidám zeneszó hangjai mellett hagyták el a kivégzés szinhelyét. A közel napokban ismét kivégeznek egy khinait, aki a Lizun-Sacekau-utcában egy khinai háztulajdonos fején késével veszélyes sebeket ejtett. A gyilkost a rendőrközegek rögtön elfogták.

*

┼ **Mesterséges testbőr.** Nagy sebes felületeknek a gyógyitása meglehetős gondot okoz az orvosoknak. Eddig ugy segitettek magukon, hogy a testnek valamelyik másik részéről, különösen a karról, vagy a lábról lehetőleg bőrotvával leválasztottak megfelelő bőrdarabot és aztán ráboritották a sebes részre, ahol azután rendszerint gyorsan elősegitette a seb beforradását és pótolta a hiányzó bőrrészletet. Egy Schüller nevü berlini orvosprofesszor most rendkivül eredeti módot talált föl a hiányzó bőrrészeknek az emberi testen való pótlására. Az ő eljárása megmenti az embert attól, hogy eleven bőrt messenek róla. Ő a tyuktojás héját belül beboritó fehér hártyát használja erre a célra. Friss tyuktojásból eltávolitja a fejérnyét és a sárgáját és nagyobb darabokban lefejti a meszes héjhoz tapadó hártyát, amivel aztán beboritja a test sebes részét, amelyről a bőr hiányzik. Három-négy nap mulva már a kötés eltávolitása és a hártya leszedése után, ami semmi nehézséget nem okoz, a seb fölött egy fehér, vagy kékes-fehér bőrücske észlelhető, amely aztán mind jobban erősödik.

*

┼ **Lányok a cigaretta ellen.** Londonban a felsőbb leányok egy része ligába tömörül és pedig cigaretta-ellenes ligába. A liga tagjai kötelezik magukat, hogy megvetik azokat a flatal embereket, akik a dohánynyal bárminémü bünös kapcsolatban vannak. Nem ismerkednek velük, nem barátkoznak velük és minden más rendelkezésükre álló eszközzel kellemetlenkednek nekik. Ez mind nagyon szép, de furcsa ellentéte a dolognak az a levél, amelyet egy londoni leányiskola igazgatónője küldött az egyik laphoz. Abban a levélben az igazgatónő elpanaszolja, hogy rendkivül terjed a cigarettezés a leányok között. Szóval, jó lesz, ha a londoni felsőbb leányok, akik a cigaretta-ellenes ligához csatlakoznak, először a saját nemüket szedik rámba.

*

┼ **Föl nem vett nyeremények.** A minap kimutatás jelent meg Párisban azokról a nyeremények, amelyeket a szerencsés sorsjegy-tulajdonosok nem vettek föl. Összesen 2609 ilyen nyeremény hever a bankokban. Ezek közül kettő *félmillió* frankos, tizenöt pedig 100.000 frankos. A föl nem vett nyeremények összes értéke három millió frank.

*

REGÉNY.

Dodó főhadnagy igényei.

— Egy huszártiszt cartoucheából. —

(5) Irta: **PEKÁR GYULA.**

Dodó főhadnagy jelentős mosolylyal nézett végig rajtuk s aztán melankólikusan igy folytatá:

*

Lássák, mennyire csalódnak! Ott volt ez az asszony a kezeim közt, s azért se meg nem csókoltam, se magamhoz nem öleltem. Ugy-e sehogy se értik? Hát higyjék meg, én se értettem ... Nem, sehogyse tudtam volna megölelni! Szentségtörésnek, — többnek: kijózanitóan banálisnak tünt volna fel az előttem. Annyira uj, annyira más érzés volt ez, mint a többi kalandjaim, hogy szégyeltem volna *másért* való gyöngeségét a magam javára felhasználni ... Tán épp azért nem csókoltam meg, mert szerettem ... Hisz enyém volt ő már s enyémnek kellett lennie, de ösmerik önök azt az érzést, mikor az ember ugy *ritardando* halogatja a boldogság pillanatát, hogy később csak annál jobban essék? Én tartóztattam magam, mert éreztem, hogy az a bennem növekvő édes érzés még nem érte el a tetőfokát. Halogattam az első csókot, mert méltóbb akartam lenni ehhez a szelid szőke, leányos asszonyhoz ...

*

A jakkerasszonyok méltatlankodva, szinte kicsinylőleg néztek a főhadnagyra:

— No halija, Dodó, hát mit csinált? ...

*

— Mit csináltam? Hát csak szeliden cirógattam a fejét és ... most feljogositom önöket arra, hogy kinevessék Dodó főhadnagyot! Tudják, mit tettem? Vigasztaltam, biztattam, hogy isten majd megsegiti s majd fogja szeretni az ő derék, becsületes, gazdag férjét! ...

Dodó itt pillanatra elhallgatott s merengve bámult maga elé. Aztán ujra cigarettára gyujtott és halkan folytatá:

V.

Nos hát az eredmény az lett: addig faggattam őt, hogy mi baja van, mig végre egy napon ijedten ő kérdezte tőlem: mi bajom van? És méltán. Megfogytam, rosszul néztem ki. Beteg voltam s mint emlitém, regényes világfájdalommal jöttem már fürdőre: most valami mondhatatlanul édes keserüség elmélázó, szótalan emberré alakitott át.

Lássák, nagyságos asszonyaim, maguk annyit foglalkoznak a szerelemmel, hogy igazán nem érnek rá szerelmesek lenni s én alig merem megtenni önök előtt a nagy vallomást. Szégyenlem kimondani, de nem tehetek róla: nos hát szerelmes voltam! ... Mosolyognak? Oh, ha tudnák, micsoda nagyszerü valami az! Tudják, nem az a lüktető vágy az, a mi felkorbácsolja az ember vérét, — oh nem! Valami, itt az atilla második gombja táján olyan édesen borzongat belülről ... olyan édesen, hogy szinte fáj! ... A köznép azt mondja, itt az u. n. sziv. És az emberben ugy dagad valami, hogy majd megszakad a mellkasa. Repülni tudna ... És olyan másként látja a világot, hogy nem ösmer rá arra az utcára, ahol még tegnap járt. Valahogy megnő az ember, mert szerelmén kivül mindent olyan jelentéktelen kicsinek lát maga körül ... Egy álmatlan éjszakán küzdöttem ki ezeket a dolgokat magamban. Alig mertem bevallani magamnak. Szégyenltem. ... Egyszerre aztán valamiképp borzasztón megörültem neki. Hej pedig de viaskodott bennem a régi huszárfőhadnagy! Furcsa volt az. A szivem *urlaubot* kért az eszemtől ... No és reggelre meg is volt a szabadság, határtalan időre.

A legvadabb, a leggyerekesebb tervek fogamzottak meg agyamban. No de ezeket már igazán nem merem elmondani ... Mit szólnának, ha elmondanám, hogy szöktetésre s a boldogság kunyhójára gondoltam, — hogy én, Dodó főhadnagy szerelmes verseket irtam? Ha akarják, egyszer alkalmilag felolvasom őket. Meg is jelentek a „Basasüdi Harsoná"-ban ... Egy boldog álomban teltek azok az utolsó napok.

VI.

A tizenhetedik napon volt, jól emlékszem, este fél hét órakor. Sietve gázoltam át a szeptemberi félhomályban az immár egészen elhagyatott fürdői tér avarán. Szivdobogva rohantam fel hozzá. Lelkem tuláradt a rajongástól, a gyöngéd boldogságtól. Elhatároztam, hogy kitárom előtte szivemet, elmondok neki mindent, — elmondom eszelős álmaimat, gyerekes terveimet: ő majd határoz felettük ...

Ott állt az asztal mellett kisirt szemekkel, halálsápadtan. Ahogy meglátott, egyszerre az arcába szökött a vér s az Éva örök mozdulatával a szégyen iszonyatában zárta el szemeit. Aztán fuldokolva kiáltott fel:

— Vége ... vége az álomnak! — —

— Az istenért!

— Itt a sürgöny, a férjem érkezik meg ma este féltizkor ...

Ott csüngött, ott zokogott a karomon. Én lázas sietséggel olvastam a sürgönyt ...

Nos, nem tudom, hogy vissza tudom-e jól adni e pillanat viharosan vegyes érzéseit. Az első az volt, hogy olyasmit éreztem, mintha mellbe ütöttek volna. Valami vakdüh szállt fel bennem, ami egyszerre elhervasztott lelkemből minden gyöngédséget. Különös fogalom az a férj... És nincs rövidlátóbb, vakabb valami a szerelemnél: csak abban hisz, amit a testi érzékével elér, amit lát, amit hall, vagy amit tapint.

(Folytatása következik.)

+ **A fejfájás.** Ujabb kutatások csak gyarapitották azoknak a forrásoknak a számát, amelyekből az embernek egyik legkegyetlenebb baja, a fejfájás támad. Többek között az ember májában is keresendő a fejfájás oka. Az embernek ebben a szervében több a testre mérges anyagok tétetnek ártalmatlanokká. Ha ilyen mérges anyagok tul sok mennyiségben halmozódnak össze, a máj az ő feladatát nem végezheti, azért mérgezési tünetek lépnek fel, amelyek közül az első a fejfájás alakjában jelentkezik. Erős felindulások is zavarják a máj müködését és ilyen uton is megkaphatjuk a magunk fejfájását. Végül elhanyagolt szembajtól és beteg fogaktól is eredhet a fejfájás.

•

+ **Apró párbeszédek.** *A barátnő* (részvéttel): Ah, istenem! Hiszen ez borzasztó! Ha ki is sült, hogy tévedés, de hogy téged bezárjanak tolvajlás miatt!

N. kisasszony (sirva): Igen! És azok az utálatos ujságok még ki is irták, hogy elmultam már harminc éves!...

•

A férj (bensőséggel): Ne feledd, kedvesem, hogy a föld legtürelmesebb embere férfi volt.

A feleség (hevesen): Ah, hagyj békében avval a türelmes Jóbbal. Gondold meg, milyen türelmének kellett Jób feleségének lenni, hogy olyan emberrel éljen!

•

Az anya: Milyen dolgokat találnak most ki! Füstnélküli lőpor, láncnélküli kerékpár, kocsi ló nélkül és még mennyi más!..,

A gyermek: Mama — kitalálják majd a végnélküli szünidőt is?

•

A.: De kik olvassák az ön üres verseit?

A költő (büszkén): Az én verseimet a Kárpátoktól az Adriáig a legelőkelőbb szerkesztők olvassák!

KÖZGAZDASÁG.

Elavult ősjogok.

— A házaló tótok tulkapásai. —

Budapest, december 29.

Azok a sivár viszonyok, amelyek ma ipari és kereskedelmi életünket jellemzik, jól tudjuk mindannyian, csak átmenetiek. Mert mi mégis tejjel és mézzel folyó ország vagyunk. A baj csak onnan ered, hogy az ország teje, méze nem csorog igazságosan. Nem azok élvezik, akik keserves verejtékkel, nagy küzdelem árán élnek itt e földön, amelyen kivül — joggal vélik igy — nincsen számukra hely, hanem a sors különös kedvezése folytán olyanokra árad bőven az áldás, akik félremagyarázott ősi jogok alapján rendkivüli kedvezményeket élveznek.

Sok panaszos szó esett már a házaló tótokról. Ezek elsősorban azok, akik rákfene módjára nehezednek az ország minden vidékének kereskedelmi és ipari életére. Türhetlen immár a helyzet, amelybe ezek a vidéki kereskedőket és kisebb iparosokat hozzák. Mert ezek nem házalók a szónak eredeti értelmében, hanem fióküzletei egy nagyvállalkozónak, akinek társzekerei végigbarangolják az országot a Kárpátoktól az Adriáig s adó- és egyéb tehermentességet élvezve, vigan halászszák el a nép filléreit az adóterhek alatt roskadozó város-, vagy falubeli kereskedők és iparosok előtt.

Ki nem járt vidéki hetipiacon? Ott állnak a főtéren a vizhatlan ponyvák alatt rögtönzött tót kereskedések, amelyekbe özönével tódul a nép. Miért? Talán jobb portékát adnak vagy nagyobb a mértékük mint a becsületes helybéli kereskedőé? Oh nem. Csak szokásból; mert már édes anyjától hallotta a paraszt menyecske, hogy a tótoknál van a legjobb gyolcs, oda kell menni vásárolni. Igy is volt ez régente, mikor az igazi házaló kereskedést üzték a tótok. Mikor szepességi vásznat árultak, valódit, amelyen ott volt a hatóság bélyegzője, amely utnak inditotta a jó portékát. Másként van ez manapság. Nem a felvidéki kis házaló áll széltől tépett vászonernyője alatt és kinálgatja a rozoga talyigájából előszedett gyolcsot, hanem szervezett nagykereskedéseket láthatunk, amelyeket a régi házalógebe helyett ma hatalmas mecklenburgi lovak vontatnak városról városra.

A szegény kereskedő vagy iparos, aki nehéz viszonyokkal küzd, egész héten át mit sem árul. De reménykedik, hogy eljő a hetipiac napja s akkor kárpótolva lesz az egész hétért. De a tótok elviszik a keresményt s ha jön a fertály, nem telik házbérre, ha itt az adónegyed ideje, nincs miből fizetni, pedig élni is kell csak valamiből.

Az ország minden vidéke hasztalanul küzd e visszás állapot ellen. A tótok, akiknek őseink szállást adtak, most bennünket vernek ki. A kereskedelmi kormány rendeletekkel iparkodott a bajon segiteni. Magyarázgatta az illetékes hatóságoknak a házalásról szóló nyilt parancs intencióit s jó szándékkal igyekezett határt szabni a tótok tulkapásai ellen. És mi történt? Az illetékes hatóságok a magyarázatot tovább magyarázták. Kiki a maga tetszése szerint. S a nóta vége, hogy a vidéki kereskedő meg iparos ember ma tehetetlenebbül áll a tótokkal szemben, mint valaha. Üres boltja ajtajából tétlenül kell néznie, hogy harácsolják el vevőit jött-ment idegenek és nincs védelme semmi a tisztességtelen verseny ellen.

Radikálisan kell itt segiteni. A magyar detailkereskedőnek és iparosnak létkérdéséről van szó. A magyar kereskedelmi és ipari életnek ez idő szerint való legfőbb őre *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter mindenre kiterjedő, gondos figyelmét bizonyára nem kerülték el ezek a visszásságok. És bizonyára készséggel siet azoknak védelmére, akikre egy elavult és helytelenül magyarázott jog nagy csapásként nehezedik. Az ország minden részéből felhangzik a panaszosszó, hogy egységesen, törvényhozási uton segitsenek a nagy bajon. És ez bizonyára hozzá fog járulni a mai sivár viszonyok javitásához.

Ipar és kereskedelem.

Az aranyjáradék-szelvények beváltása. A hivatalos lap mai száma a pénzügyminiszter következő rendeletét közli: A 4%-os magyar aranyjáradék kötvények szelvényeinek beváltásával megbizott bel- és külföldi bankházaknak és pénzintézeteknek a pénzügyminisztérium részéről kiadott utasitás értelmében az emlitett szelvények beváltásánál 1900. január 1-től kezdve egy font sterling értéke Budapesten és Bécsben, valamint a német birodalom egész területén — a Londonra szóló váltóknak Berlinben jegyzett megfelelő árfolyama szerint — 20·54 német birodalmi márkával, Párisban pedig — a Londonra szóló cheque párisi árfolyamának megfelelően — 25·33 arany frankkal fog számitásba vétetni.

A tőzsde és a koronaérték. Az 1900. január elsején életbelépő kötelező koronaértékü számitásra való tekintettel a tőzsdetanács a következőket rendelte el 1900. január elsejétől kezdődő hatálylyal:

Az értéktőzsdén: A tőzsde hivatalos árjegyző lapjában jegyzett értékpapirok és pénznemek árfolyama koronaértékben jegyzendő.

Az árjegyző-lapban B. I—IV. rovat alatt felvett értékpapirok árfolyama 100 koronánként, az V—XIV. rovat alattiaké darabonként, a XV. és XVI. rovat alattiaké pedig az ott minden egyes tételnél megjelölt egységgel értendő.

A nem koronaértékre szóló értékpapirok átszámitása következőképp történik:

1 forint o. é.	=	2 K.
1 forint p. p.	=	2 K. 10 f.
1 arany forint	=	2 K. 40 f.
1 német bir. márka	=	1 K. 18 f.
1 frank	=	96 f.
1 olasz lira	=	96 f.
1 font sterling	=	24 K.

Az Értéküzleti Szokások 33. §-a oda módositatik, hogy a százalékok szerint árult értékpapiroknál egy tőzsdei kötés aranyforintra szóló 12.000, frankra szóló 9600, német bir. márkára szóló 11.800 koronát tesz ki, az 1854. évi osztrák államsorsjegyeknél pedig névértékü 5250 korona képez egy tőzsdei kötést.

Az árutőzsdén: A tőzsdetanács az 1897. augusztus 1-én életbelépett Áruüzleti Szokások különös határozataiban fölsorolt árunemüek sulyegységét 1900. évi január hó 1-től fogva ezennel a következőleg állapitja meg: A gabonanemüek sulyegysége 50 kgr., az olajmagvaké 50 kilogramm, a hüvelyes-veteményeké 50 kilogramm, a liszt- és őrleményeké 100 kgr., az olajoké 100 kgr., a disznózsiré 50 kgr., a szalonnáé 50 kgr., a mézé 100 kgr., a cukoré 100 kgr., a bor mértékegysége 100 liter, a szeszé 100 liter, a szeszes italoké 100 liter, a szilva sulyegysége 50 kgr., a szilvaizé 50 kgr., a kőolajé 100 kgr., a bőröké 50 kgr., a szücsárue — kgr., a gyapjué 50 kgr., a tölgykéregé 50 kgr., a fenyőkéregé 50 kgr., a magyar gubacsé 50 kgr. Végül az árjegyző-lapban jegyzett heremagvak sulyegysége 50 kilogrammban állapittatik meg.

Öreg asszony nem vén asszony.

(24) — REGÉNY. —

Irta: **GEROLAMO ROVETTA.**

Az utazástól és az éjszakai gondolázástól kissé fáradtan, Eliza csak későn kelt, várt az öltözködéssel és csak az ebéd idején jelent meg, mert pongyolában senki előtt sem mutatta magát.

A fiatal grófné, mivel a szállodát elhagyni ugy sem lehetett, arra használta fel idejét, hogy kicsomagoljon és hogy leszámoljon Prandinóval, aki alig remélte, hogy a magáét még visszakapja, mely az igazat megvallva, nem forgott veszélyben.

Szokott türelmével és félénk alázatosságával türte a grófné szemrehányásait, aki komolyan korholta a borravaló miatt, mit a gróf az ő beleegyezése nélkül adott a bárkavezetőnek, aki megcsalta őket, csakhogy a fuvart a vasuttól a szállodáig megkaphassa. Ez ugyan nem érdemelte, hogy a balekek még meg is ajándékozzák. — Prandinó, különben jól tudta, hogy szigoru dorgálás nélkül nem szabadulhat! Hát aztán! Hiszen, ha fizetésre került a dolog, d'Abalà asszony mindég dühös, kellemetlen és kiállhatatlan lett! Ilyenkor szemei kancsalitottak, vérvörös lett az arca, melyben az egyetlen fehér pontot az orra hegye képezte.

— Nem és nem! — igy veszekedett, már harmadszor átolvasva a bankjegyeket, melyek közül a legpiszkosabbat mindig a világosság felé tartotta, hogy meggyőződjék, nem kettős-e. — Nem, nem, a férjem nélkül máskor el nem megyek, elég nekem egy fiuval sétálgatni: Gegióval, és gyakran és szivesen mennék nélküle, ha tehetném — — Lássa, egyszer Bécsben egy kocsis többet kért, mint mennyi a tarifa szerint járt volna neki; ekkor a férjem, egy szót sem szólva, fülön fogta és átadta egy rendőrnek!

— A férjed hőstetteit csak meséld, akinek akarod, de nekem ne — ezt gondolta Prandino — mert én jól ismerem! Nem felelt azonban semmit, hanem ott ült lehajtott fővel, mintha tényleg bünös volna.

Miután a csomagolással és az elszámolással elkészült, Cäcilia rosszul érezte magát és citromos vizet szüresölt. Ezzel foglalkozott, mig asztalhoz ment, ahol kettő helyett evett, ami ugyan egészen természetes is volt nála.

Később Eliza levelet akart irni. A szállodástól a „Hotel d'Oro" aranyos cimével ellátott levélpapirt hozatott a negyvenes szám alá, a fiatal grófné számára pedig az összes illusztrált lapokat leküldette az olvasóteremből.

Ami Prandinot illeti, ő duzogott. Eliza nem mutatta magát, és a gróf minden percben ott volt a portásnál megtudni, nem kérdezősködtek-e utána. Végre a portás, akit ez untatni kezdett, dühbe jött és egész keményen rászólt, hogy, ha a gróf urhoz jönne valaki, ugyis bejelentenék neki, azért van a portás az ajtónál.

Prandino a Badoero látogatását remélte, mert az talán kicsalta volna Elizát a szobájából, no meg — ki tudja? — még a goromba Cäcilia grófné szemében is némi tekintélyt kölcsönözhetne neki.

De Badoero tegnapi közlékenysége dacára sem tünt fel a látóhatáron. Prandino, csupa mulatságból, köteles volt Gegiót a Márk-térre vezetni, hogy ott galambokat etessen. Az állatkák bájos bizalmaskodása egészen elfeledtette Gegióval a rögeszmét, mely már reggel óta ott motoszkált a fejében, hogy ugyanis „Florián"-nál egy gramolatát egyék, pedig ahogy kidugta az orrát az ajtón, rettenetes szomjuságról kezdett panaszkodni.

Mindent egybevetve ez a fél nap még sem volt a legrosszabb Prandinóra nézve. A szállodába érve hallotta, hogy a negyvenesből kérdezősködtek utána! Természetes! Gegiót, akinek, hogy könnyebben szabadulhasson tőle, bebeszélte, hogy holnap kimegy vele Márk-térre és hálóval megfogja neki a galambokat, az anyjához küldte és azután pár ugrással Elizánál volt.

— Szabad?

— Tessék!

A sötét szobában a függönyök le voltak bocsátva, a redőnyök be voltak csukva és az egész szoba tele volt valami erős ibolyakivonattal, ami másnak fejfájást okozott volna, de Prandinót ujjáteremtette, felfrissitette, hiszen a szeretett nő kedvenc illatát szivhatta magába.

Eliza elébe ment és a sötétben még fehérebbnek, szőkébbnek és szebbnek tetszett Prandinó szemében. Lassu és bágyadt volt minden mozdulatában. Szemei, melyeket egy tussvonás még beesettebbé tett, az egész drága arca a gondolában töltött éj nyomait tüntette fel.

— Kedvesem, mit akarsz? — kérdezte halkan.

A szobában az ifju mély lélegzete hallatszott.

— Semmit! Szerettelek volna megcsókolni, mielőtt lemegyünk!

Remegve a boldogságtól, magához akarta szoritani, meg akarta csókolni — de Eliza nem engedte, ellenkezett és erélyesen visszautasitotta.

— Ugyan hagyjál már! Elég volt már! Menjünk az ebédhez, fiam!

Mikor látta, hogy Prandinó félénken, mozdulatlanul megállott, a grófné odament hozzá, karját a karjába füzte és ábrándosan, egy fáradt, egészen kimerült asszony epedő mosolyával nézett reá. Azután enyelegve lépkedett vele lefelé a lépcsőn, be az étterembe.

Csakhogy a szegény halandó sorsa, a Damokles-kardhoz hasonlóan láthatatlan fonálként függ fejünk fölött. Mikor Ariberti azt hitte, hogy minden ugy megy, mint a karikacsapás, ekkor — nem sok hija és egy halszálkán megfulladt volna.

A szállótulajdonos, aki a negyvenes számu grófnéba annyira belebolondult, hogy leereszkedett őt saiátkezüleg kiszolgálni és néha-néha azt

A Hajófuvarozási Szokások 25. §-ában foglalt az az intézkedés, hogy a fuvardij bruttó 100 kilogrammonként értendő, továbbra is érvényben marad.

A határidőre szóló kötések eddigi sulyegysége változatlan marad.

Az árnüzleti sulyegységek uj megállapitása folytán az 1897. augusztus 1-én életbelépett uj Árnüzleti Szokások különös határozatai 1900. január elsejétől fogva következőleg módosulnak:

A gabonanemüekről szóló I. fejezet, az olajmagvakról szóló II. fejezet, a hüvelyes veteményekről szóló III. fejezet, a disznózsirról szóló VI. fejezet, a szalonnáról szóló VII. fejezet, a szilváról szóló XIII. fejezet, a szilvaizről szóló XIV. fejezet, a bőrökről szóló XVI. fejezet, a gyapjuról szóló XVII. fejezet, a tölgykéregről szóló XVIII. fejezet, a fenyőkéregről szóló XIX. fejezet és a magyar gubacsról szóló XX. fejezet 1. §-aiban „100 kilogrammonkint" helyett „50 kilogrammonkint" teendő.

Uj gazdasági egyesület. *Mármaros-Szigetről* táviratozzák: A mármarosvármegyei gazdasági egyesület ma nagy érdeklődés mellett tartotta meg alakuló közgyülését *Lator* Sándor országgyülési képviselő elnöklete alatt, aki mint alispán is sokat buzgólkodott ez egyesület létrehozatala körül. Inditványára *Nyegre* László országgyülési képviselőt választották meg elnökké, mig alelnökökké egyhangulag *Lator* Sándor képviselő és *Tomcsányi* Gusztáv erdőigazgató kiáltattak ki. Titkárrá *Héder* János, pénztárossá *Müller* Győző választatott; azonkivül negyventagu választmányt is alakitottak.

Az Erzsébet Gőzmalom Társaság vezérigazgatója *Bock* Máté betegsége következtében állásáról lemondott.

Déli vasut. Mint a magyar távirati iroda értesül, *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter már régebben megbizta a vasuti és hajózási főfelügyelőséget, hogy a déli vasut magyar vonalainak állapotát behatóan vizsgálja meg. E vizsgálat alkalmával megállapitották annak szükségét, hogy az alépitményeken bizonyos javitások történjenek és a sinek kicserélését fokozottabb mértékben vegyék foganatba, valamint hogy kitérő vágányokat is épitsenek. A déli vasut igazgatósága e követelményeknek készségesen meg is felelt és a megállapitott munkákat már ez év julius havában megkezdték. Ami a vonatszemélyzet munkaidejének kérdését illeti, a kereskedelmi miniszter, aki ezt a reformot különösen szivén viseli, elsősorban tanulmányokat tétetett a reformmal járó pénzügyi szükségleteket illetőleg és tervben van, hogy fokozatosan ugy a déli vasutnál, mint a többi magyar vasutaknál is a vonatszemélyzet megterhelésének csökkentésére irányuló intézkedéseket fognak életbe léptetni.

Fizetésképtelenségek. A *bécsi Creditoren Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: *Schachter* J. divatárukereskedő *Miskolc*, *Moskovitz* Ignác kereskedő *Nagy-Berezna*, Bené István kereskedő *Kolozsvár*, *Kohn* Ignác divatárukereskedő *Eesztercebánya*, Liebes Zsófia kereskedő Lemberg, *Weisz* Sámuel divatárukereskedő *Putnok*, *Moskowitz* Izidor utóda cég *Nagyvárad*, Politzer Testvérek cég *Temesvár*, *Köth* A. kereskedő *Varasd*, *Wolheim* Gusztáv kereskedő *Uj-Gradiska*, *Pepper* József kereskedő *Poprád*.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 18.– frt pénzben, 18.50 forint áruban. *Bécsben* a nyersszesz ára 19.20 forint pénzben, 19.40 forint áruban.

Borjuvásár. 1899. évi december hó 29-én. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 322 darab, leölt borju 162 darab, bécsi élő borju — darab, növendék marha — darab, bárány élő — darab, leölt bárány 81 darab. Árjegyzés azonos tételekből: Árjegyzések. Belföldi élő borju 37—42 krig. I. r. 43—46 krig, kivételes 48 krig, leölt borju 42—46 krig, levonás nélkül bécsi leölt borju 48—52 krig. Növendék marha — krig kilonkint. Bárány élő 0.——0.—, leölt bárány 5.——10.— forintig páronkint. Dacára a nagyobb felhajtásnak, élő borjuk ára nem változott, mert a mészárosok meglehetős jó vételkedvet mutattak, mig leölt borjukra kevesebb vevő találkozott.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése 1899. évi dec. 29-én. Készlet 697 darab. Érkezett 2293 darab. Összesen: 2990 darab. Eladatott 1689 darab. Maradt 1301 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 38—40— krajcárig, 220—280 kgr. sulyban 38—40— krajcárig. 320—380 klgr. sulyban 38——41 krig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 38—39½ krajcárig. Malacok 38——41 krajcár kilónkint. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, december 29.

A vevők tartózkodó álláspontja következtében az irányzat ma nyugodt volt és csak néhány ezer métermázsa buza került a forgalomba, amelynél az árak 5 krajcárral estek. Rozsban az irányzat szilárd volt.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 79 k. 7 frt 90 kr, 100 mm. 79 k. 7 frt 90 kr, 100 mm. 79 k. 7 frt 80 kr, 200 mm. 78·5 k. 8 frt — kr.

Pestmegyei: 500 mm. 80 k. 8 frt 15 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt — kr, 300 mm. 79 k. 7 frt 80 kr, 300 mm. 78 k. 7 frt 75 kr, 600 mm. 78 k. 7 frt 80 kr, 300 mm. 78 k. 7 frt 80 kr.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 78 k. 7 frt 70 kr.

Erdélyi: 100 mm. 76 k. 7 frt 35 kr.

Dunai: 970 mm. 75 k. 7 frt 67½ kr.

Csongrádi: 1800 mm. 74·7 k. 7 frt 77½ kr.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 900 mm. 6 frt 20 kr.

Lóhere: 110 mm. 63 frt.

Árpa: 2000 mm. 6 frt.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		kilós	100 kilogramm ár: frtiól	frtig	kilós	100 kilogramm ára frtiól	frtig
tiszavidéki	ó	76	7.80	7.85	79	7.90	8.05
»	»	76	7.85	7.85	80	8.10	8.20
»	»	77	7.6	7.75	81	8.20	8.30
»	»	78	7.85	7.95	—	—.—	—.—
fehérmegyei	ó	75	7.80	7.85	79	7.90	8.05
»	»	76	7.85	7.95	80	8.10	8.20
»	»	77	7.95	7.95	81	8.20	8.30
»	»	78	7.90	8.—	—	—.—	—.—
pestvidéki	ó	75	7.45	7.50	79	7.95	8.05
»	»	76	7.60	7.60	80	8.05	8.20
»	»	77	7.60	7.70	81	8.15	8.30
»	»	78	7.85	7.90	—	—.—	—.—
bánsági	ó	76	7.50	7.85	79	7.85	8.—
»	»	76	7.55	7.60	80	8.05	8.15
»	»	77	7.60	7.70	81	8.15	8.25
»	»	78	7.80	7.90	—	—.—	—.—
bácskai	ó	73	7.40	7.50	77	7.85	7.95
»	»	74	7.55	7.70	—	—.—	—.—
»	»	75	7.70	7.80	—	—.—	—.—
»	»	76	7.70	7.85	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			kilós	100 Kilogramm ára frtiól	frtig
Rozs	uj	elsőrendü	—	6.20	6.30
»	»	másodrendü	—	6.05	6.15
Árpa	»	takarmány	—	5.70	5.80
»	»	égetni való	—	5.45	5.55
»	»	sörfőzésre való	—	6.25	6.60
Zab	»	—	—	5.35	5.45
Tengeri	ó	bánsági	—	4.60	4.85
»	»	m. sneemli	—	—.—	—.—
Repce	uj	káposzta	—	11.50	12.25
»	»	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	»	—	—	5.30	5.80

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza (1900.) áprilisra	7.84—7.83—7.85
Buza (1900.) okt.-re	7.97—7.96
Rozs áprilisra . . .	6.43—6.43
Rozs októberre . .	—.—
Zab áprilisra (1900) .	5.05—5.06
Tengeri 1900. májusra	4.97—4.96
Repce augusztusra .	11.70—11.80

Déli egy órakor a következő zárórákat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza (1900.) áprilisra . . .	7.82 pénz	7.83 áru
Buza októberre (1900) . .	7.94 „	7.95 „
Rozs áprilisra (1900) . . .	6.40 „	6.41 „
Rozs októberre	0.— „	0.— „
Zab (1900) áprilisra . . .	5.04 „	5.05 „
Tengeri (1900.) máj.-ra . .	4.95 „	4.96 „
Repce augusztusra . . .	—.— „	—.— „

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra (1900.) . . .	7.84— 7.85
Buza októberre (1900.) . . .	7.95— 7.96
Rozs áprilisra (1900) . . .	6.40— 6.41
Rozs októberre (1900.) . . .	0.— — 0.—
Tengeri májusra 1900. . . .	4.96— 4.97
Zab áprilisra	5.04— 5.05
Repce augusztusra	—.— —.—

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde nyugodt lefolyásu volt. Egyöntetüleg megszilárdult külföldre a hangulat barátságosabb lett s az összes értékek emelkedtek. Az emelkedés államvasutakra is kiterjedt, amelyek csaknem 2 forinttal javultak. A helyi piac üzletteln.

A déli tőzsdén a javulás, bár szerény határok közt, további előmeneteleket tett ugy, hogy a zárlat a napi legmagasabb árfolyamok mellett történhetett.

Valuták és érvváltók változatlanok.

Az *előtőzsde* kedvező.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 376.75—377.50. Osztrák hitelrészvény 375.60—376.60. Osztrák-magyar államvasut 321.25—322.75. Jelzálogbank 230.75 forint.

A *déli tőzsde* szilárd.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 376.75—377.25. Osztrák hitelrészvény 376.10—377.30. Osztrák-magyar államvasuti részvény 322.80—323.25. Leszámitoló bank 253.——253.25. Közuti vasut 336.50 forint.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 376.80. Magyar hitelrészvény 377.—. Leszámitoló bank részvény 253.—. Rimamurányi vasmü részvény 332.50. Osztrák-magyar államvasut 322.50. Közuti vasut 336.50. Villamos vasut 176.— forint.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) *Magyar Államadósság.*

Aranyjáradék 4%	115.90	116.40	Magyar nyeremény-kölcsön (50 frt)	159.50	160.70
Koronajáradék 4%	94.30	94.70			
Keleti vasuti kötvények 5%	118.—	119.—	Magyar regálekötvény 4½%	99.—	99.75
Államvasuti arany-kölcsön 4½%	120.—	121.—	Horv.-szlav. regálekötvény 4½%	90.50	100.50
Államvasuti ezüst-kölcsön 4½%	99.75	100.75	Magyar földtehermentesitési 4%	94.—	95.—
Vaskapu kölcsön 5%	81.—	82.—	Horv.-szlav. földtehermentesitési 4%	93.75	94.25
Magyar nyeremény-kölcsön (100 frt)	159.50	160.50	Tiszai sorsjegy 4%	137.—	138.—

b) *Osztrák Államadósság.*

Egyes. papirjáradék 4½%	98.40	98.90	Koronajáradék 4%	98.50	99.—
Egyes. ezüstjáradék 4½%	98.20	98.70	1854-es sorsjegy 4%	167.—	169.—
Aranyjáradék 4%	115.80	116.—	1860-as sorsjegy (100 frt) 5%	136.—	137.—
			1864-es sorsjegy	199.50	200.50

c) *Idegen Államadósság.*

Bolgár vasuti kölcsön 6%	99.—	100.—	Szerb 100 frankos sorsjegy 5%	34.50	35.50

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Belvárosi takarékp. zálogl. 4½%	99.—	101.—	Jelzálogbank nyer. kötvény 4%	118.—	119.—
Egyes. főv. takarékp. zálogl. 4½%	98.75	99.50	Jelzálogbank nyer. jegy	12.—	13.—
Egyes. főv. takarékp. zálogl. 4%	93.50	94.50	Jelzálogbank nyer. kötv. 5%	103.—	104.—
Kisbirtokosok zálogl. 5%	101.75	102.75	Orsz. közm. takarékp. zálogl. 4½%	99.—	100.—
Kisbirtokosok zálogl. 4½%	102.—	103.—	Orsz. közm. takarékp. zálogl. 4%	94.—	95.—
Földhitelintézet zálogl. 4½%	99.—	100.—	Közp. jelzálogbank zálogl. 4½%	99.—	100.—
Földhitelintézet (57 évre) 4%	93.50	94.50	Közp. jelzálogbank zálogl. 4%	93.—	93.50
Földhitelintézet (13 évre) 5%	95.—	96.—	Közp. jelzálogbank kötvény 4½%	98.—	99.—
Helyi érdekü vasuti kötvény 4½%	94.25	97.25	Közp. jelzálogbank kötvény 4%	94.—	95.—
Helyi érdekü vasuti kötvény 4%	92.25	93.50	Osztrák-magy. bank zálogl. 4%	98.75	99.75
Helyi érdekü vasuti (vf. 105%) 4%	96.75	96.75	Hazai takp. közp. kötv. 5%	93.50	94.50
Jelzálogbank zálogl. 5%	101.—	102.—	Hazai takp. zálogl. 4%	95.—	96.—
Jelzálogbank zálogl. 4½%	99.—	100.—	Keresk. bank zálogl. 4½%	99.25	100.25
Jelzálogbank zálogl. 4%	97.—	98.—	Keresk. bank zálogl. 4%	95.50	96.50
Jelzálogb. közp. köt. (vf. 110%) 5%	100.—	101.—	Keresk. bank (vf. 110 frt) közp. kötv. 5%	102.10	1035.52
Jelzálogbank közp. kötvény 4½%	97.25	98.25	Keresk. bank (vf. 110 frt) közp. kötv. 4%	96.25	97.25
Jelzálogbank közp. kötvény 4½%	98.—	—.—			

Más kölcsönök.

Bosnyák kölcsön 4%	90.10	91.10	Budapest fővárosi kölcsön 4%	98.50	99.—
Budapest fővárosi kölcsön 4½%	98.10	99.50	Temes-bégavölgyi kölcsön 5%	93.75	94.—

Elsőbbségi kötvények.

Adria elsőbbségi kötvény 4½%	100.—	100.50	Folyamhajózási és tengerhajózási 4½%	100.—	101.—
Kassa-oderbergi vasut 4%	94.50	95.50	Magyar-galiciai L. kibocs. 5%	105.50	107.50
Budapest-pécsi vasut 4%	94.—	97.—	Beruházási kölcsön ar. 4½%	118.50	119.50
Kassa-oderbergi 1889. ezüst 4%	96.—	97.—			
Kassa-oderbergi 1891. ezüst 4%	96.—	97.—			

Bankok részvényei.

Bankegyesület	98.50	100.—	Kereskedelmi részvénytársaság	198.—	200.—
Első m. iparbank	169.—	171.—	Magyar takp. közp. jelzálogbank	506.—	508.—
Fiumei hitelbank	92.—	94.—	Osztrák-magyar bank	910.—	915.—
Fővárosi bank r. t.	65.—	67.—	Kereskedelmi bank	1395.—	1400.—
Hazai bank	109.50	110.50			
Horrát-szlavon jelzálogbank	110.—	112.—			

Könyvnyomdák részvényei.

Athenaeum	345.—	350.—	Pallas	190.—	195.—
Franklin	270.—	275.—	Pesti könyvnyomda	1420.—	1450.—
Kosmos	60.—	65.—			

Biztositó társaságok részvényei.

Bécsi biztositó trs.	200.—	210.—	Fonciere	100.—	102.—
Bécsi élet- és járadék-biztositási-tőkét	270.—	280.—	Lloyd viszontbiztositó	—.—	—.—
			M. jég- és viszontb.	110.—	112.—
Első magy. általános	2850.—	3000.—	Nemzeti balese	100.—	103.—
			Pannonia viszontb.	600.—	610.—

Gőzmalmok.

Concordia	230.—	240.—	Hengermalom	500.—	510.—
Első budapesti	620.—	630.—	Molnárok és sütők	200.—	208.—
Erzsébet	900.—	910.—	Viktória	140.—	142.—
Luiza	138.—	140.—			

is megkérdezte tőle, hogy ez vagy az a fogás megnyerte-e magas tetszését, most ezüst tálcával közeledett a grófnéhez.

— Sürgöny a grófné számára!

Ügyes bókkal átnyujtotta a sürgönyt.

Eliza főhajtással köszönte meg és körülnézett. De alig olvasta el a sürgöny tartalmát, elpirult, mosolyogni kezdett és egészen zavart lett. Gyorsan odaadta a sürgönyt Cäciliának.

— Ez az őrnagytól jött, — gondolta Prandino azonnal és ez volt az a pillanat, mikor a szálka a torkára ment.

Cäcilia az anyjára nézett, és annak jeléül, hogy mindent ért, összeráncolta a homlokát. Eliza feléje kacsintott.

— Az uradtól jön, — szólt mosolyogva és a puder dacára is vérvörös lett az arca. — Tudni akarja, hogy szerencsésen megérkeztünk.

Prandino felemelte a fejét és nagyot lélegzett, mert e szavak után a szálka rendes utra tért és a jó fiu egészen megvigasztalódva, azért sem haragudott, hogy Gegio folyton kenyérgolyóbisokkal dobálta és most éppen szembe ütötte vele.

Szegény Prandino! De különben jobb volt ez neki igy. Nagyon-nagyon rossz megfigyelő volt szegény!

Másnap Badoero a „Gondola d'Oro"-ba jött és azt üzente Ariberti grófnak, hogy három órakor legyen a gőzhajónál.

Két óra ötven perckor a hidon volt Ariberti és vele Eliza, Gegio és Cäcilia, aki kezében egy szürke vászonból való párnát vitt, melybe a középen a Navaredo-k pirossal kivarrt cimere és koronája volt himezve. Nem szeretett a kemény fapadokon ülni, ezért vitte magával a vánkost.

Badoero nem váratott magára. Mint egy szakács, egészen fehérbe öltözve, illatosan, kikenve-kifenve, lassan és könnyedén lépett a hajóra, hosszu lábain himbálódzva és mint egy mülovar a lépcsőről a hidra ugorva.

(Folytatása következik.)

Vasmüvek és gépgyárak részvényei.

Gazdasági gépgy.	110.—	115.—	Nicholson	108.—	111.—
Danubius	88.—	90.—	Schlick	171.—	173.—
Ganz	1840.—	1850.—	Weitzner waggon	195.—	200.—

Takarékpénztárak részvényei.

Belvárosi	103.—	104.—	Egyes. fővárosi	1160.—	1170.—
III. kerületi	112.—	114.—	Magyar általános	800.—	801.—
Erzsébetvárosi	82.—	83.—	Országos központi	760.—	765.—
Budapesti takp. és zálogk. r. társ.	295.—	297.—	Pesti hazai	8325.—	8375.—

Bányák és téglagyárak részvényei.

Brassói bánya	—.—	—.—	Kőbányai gőztég.	550.—	560.—
Budapesti tégla és mészég.	160.—	161.—	Kőszénb. és tégla (Drasche)	258.—	262.—
			Aszfaltgyár	207.—	209.—
Egyesült tégla és cement	25.—	26.—	Általános kőszénb.	85.—	87.—
Északmagy. kőszén.	129.—	130.—	Keramiai gyár	125.—	127.—
Felsőmagy. bánya	104.—	105.—	Salgótarjáni	305.—	307.—
István téglagyár	45.—	50.—	Ujlaki téglagyár	132.—	134.—
Kassa-somodi	—.—	—.—			

Különféle vállalatok részvényei.

Ált. wagg.-kölcs.	545.—	555.—	Király serfőződe	20.—	21.—
Bpesti villamos.	125.—	127.—	Polgári serfőződe	82.—	84.—
Első magyar serfőzde	1150.—	1190.—	Magyar cukoripar r. t. B. sor. elöj.	1040.—	1050.—
			Magyar villamos.	187.50	188.50
Első magyar sertéshizl. részv.	240.—	245.—	Nemzetközi vill.	293.—	296.—
Első magy. száll.	—.—	—.—			
Elsőmagy. spódium	145.—	150.—	Nemzetközi waggonkölcsönző	620.—	625.—
Gschwindt szeszgy.	478.—	481.—	Telefon-Hirmondó	—.—	—.—

Közlekedési vállalatok részvényei.

Adria tengerhaj.	238.—	239.—	Ujpest-rákospalotai villamos	65.—	70.—
Bpesti közuti vas.	—.—	—.—			
„ ideigl. részv.	—.—	—.—	Kassa-oderbergi	182.—	183.—
„ élv. jegy	220.—	222.—	Magyar-galiciai	209.—	211.—
„ villam. vas.	176.—	177.—	„ nyugoti	212.—	214.—
„ élv. jegy	70.—	75.—			

Sorsjegyek.

Bazilika	6.10	6.60	Magyar vöröskereszt	9.25	9.75
„ osztr. felülb.	6.60	7.—	Ugyanaz osztr. flb.	10.40	10.80
„ nyer. jegy.	—.—	—.—	„ nyer. jegy.	—.—	—.—
Bécsvárosi	191.—	193.—	Olasz vör. ker.	11.—	11.50
Budavárosi	62.—	64.—	Ugyanaz osztr. felb.	11.50	12.—
„ osztr. felülb.	64.—	66.—	Osztrák vör. ker.	20.15	20.75
Szív	3.10	3.40	Osztrák hitelint.	203.—	205.—
„ osztr. felülb.	3.25	3.65	Pálffy	63.50	64.50

Pénznemek.

Vert arany	5.55	5.80	Németbankjegy	59.05	59.20
20 frkos arany	9.54	9.60	Olasz lira	44.75	44.99
20 márkás	11.82	11.87			

Határidőre kötött értékpapirok.

Aranyjáradék	115.90	116.20	Leszámit. bank	253.—	258.50
Koronajáradék	94.30	94.40	Rimamurányi	332.—	332.70
Magy. hitelbank	377.—	377.50	Osztr. hitelrészvény	376.90	377.10
M. ip. és ker. bank	98.—	98.50	Déli vasut	64.—	65.—
Magy. jelzálogbank	230.50	231.50	Osztr.-m. államv.	322.75	323.25

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna 38.——46.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 52.——60.— forint. Vörös erdélyi —.———.— Vörös bánsági —.———.— Középszemü 64.——68.—. Nagyszemü 70.—73.— frt. Disznózsir: budapesti 49.——49.50 forint, vidéki —.——.——frt. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— városi 4 darabos 40.——40.50 forint, 3 darabos 40.50—41.— forint, füstölt 46.——46.50 forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50—15.— forint. 120 darabos —.———.— forint, 100 darabos 19.——19.25 forint, 85 darabos 28.——28.50 forint azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 12.50—12.75 forint, 100 darabos 18.50—18.75 forint, 85 darabos —.——.— forint. Szilvaiz: szlavóniai 18.50—19.— forint, szerbiai 16.75—17.— forint azonnali való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, december 29. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.)

Jegyzések: Tavaszi buza 8.04—8.02. Tavaszi rozs 6.74—6.72. Tengeri május—juniusra 5.25—5.26—5.25. Tavaszi zab 5.36—5.37. Repce 11.95—12.05 forint.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* a nemzetközi pénzpiacon beállt könnyebbülés kedvezően hatott és igy barátságos volt az irányzat.

A déli tőzsde szilárdan indult, a hitelrészvények élénkek. A déli tőzsde vége felé megroppant az irányzat.

Zárlat csendes, Párisra szilárdult, berlini magándiskont 6%.

Bécs, december 29. (*Magyar értékek zárlata.*) 4% aranyjáradék 96.75. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 137.— Magyar vasuti kölcsön ezüstben 99.20. Magyar keleti vasuti állami kötvény 98.50. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 126.—. Rimamurányi vasmürészvény 330.75. Magyar koronajáradék 94.45. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 93.50. Magyar hitelbank részvény 187.50. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 160.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 90.25. Magyar kereskedelmi bank 278.

Bécs, december 29. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4·2% papirjáradék 98.40. 4%-os osztrák aranyjáradék 96.20. 1860-iki sorsjegy 136.—. Osztrák hitelsorsjegy 404.—. Angol-osztrák bank 125.25. Bécsi bankegyesület 135.25. Osztrák-magyar bank 130.50. Déli vasut 25.90. Dunagőzhajózási részvény 369.70. Dohányrészvény 138.50. Császári és királyi arany 11.48. Német bankváltók 118.25. 4·2% ezüst járadék 98.35. Osztrák koronajáradék 98.80. 1864-iki sorsjegy 199.50. Osztrák hitelintézeti részvény 235.40. Unionbank 154.50. Osztrák Länderbank 115.75. Osztrák-magyar államvasut 134.30. Elbavölgyi vasut 124.—. Alpesi bányarészvény 268.50. 20 frankos arany 19.30. Londoni váltóár 243.80. Bécsi Tramway —.—. Az irányzat nyugodt.

Bécs, december 29. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése. A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 235.40 Magyar hitelrészvény 187.50. Angol-Osztrák bank 125.25 Union bank 154.50, Länderbank 116.—, bankegyesület 136.—, osztrák-magyar államvasut részvény 134.30, északnyugati vasut részv. 120.—, elbavölgyi vasut 124.75, dunagőzhajós részv. —.—, alpesi bányarészvény 268.50, májusi járadék 98.40. osztrák koronajáradék —.—, magyar aranyj. —.—, magyar koronajáradék 94.45, német birodalmi márka készpénz 118.15 ultimóra —.—, török sorsjegyek 129.25, rimamurányi vasmü 331.— déli vasut 26.— dohányrészvény —.—. Napoleon d'or 19.26. Lombard ——.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, december 29. (*Tőzsdei tudósitás.*) A tegnapi külföldi tőzsdék szilárd irányzata nyomán itt is meglehetősen kedvező volt a hangulat. A konjunktura jelentések hatása alatt élénk vételkedv mutatkozott kőszénrészvényekben, amelyek tetemesen emelkedtek, amihez a fedezések is hozzájárultak. Kohó részvények is emelkedtek. A vasutak közül az osztrák államvasutak, a transvaali vasutak és a dortmund-gronaui vasut részvényei kerestettek voltak és javultak. A járadékpiacon török sorsjegyeket Bécsre éz Párisra élénken kerestek. Ultimópénz még kapható $8^{1}/_{2}$%-ra. Magánleszámitolási kamatláb 6%.

Berlin, december 29. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék —.—. 4% osztrák aranyjáradék 97.50. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 93.80. Osztrák-magyar államvasut 137.60. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 168.50. Magyar vasuti beruházási kölcsön 100.40. Alpesi bányarészvény 99.25. Disconto-Commandit 193.25. Általános villamossági Edison 255.50. Gelsenkircheni 196.40. Laurakohó 253.25. 4·2% ezüstjáradék 97.50. 4% magyar aranyjáradék 96.75. Osztrák hitelrészvény 235.25. Déli vasut 28.75. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegy 216.—. 4% uj orosz kölcsön 99.10. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 92.80. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 156.25. Harpeni 201.40. Az irányzat szilárd.

Hamburg, december 29. (*Zárlat.*) 4.2% ezüstjáradék 97.40. 1860. sorsjegy 140.50. Déli vasut 29.—. 4% osztrák aranyjáradék 98.—. Osztrák hitelrészvény 285.25. Osztrák-magyar államvasut 137.40. Olasz járadék 92.90. 4% magyar aranyjáradék 96.50. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, december 29. (*Zárlat.*) 4·2% papirjáradék —.—. 4% osztrák aranyjáradék 97.75. Magyar koronajáradék 94.20. Osztrák-magyar bank 151.60. Déli vasut 29.10. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 2053.— Bécsi bankegyesület 137.50. Villamos részvény 146.—. 3%-os magyar aranykölcsön —.—. 4·2%-os ezüstjáradék 97.65. 4% magyar aranyjáradék 97.05. Osztrák hitelrészvény 235.—. Osztrák-magyar államvasut 138.—. Északny. vasut —.—. Bécsi váltóár 168.60. Párisi váltóár 811.75. Unionbank —.—. Alpesi bányarészvény 206.—. Az irányzat szilárd.

Páris, december 29. (*Zárlat.*) 3% francia járadék 99.07. Olasz járadék 93.75. Osztrák-magyar államvasut 694.—. Francia törleszth. járadék 99.10. 4% magyar aranyjáradék —.—. Török dohányrészvény 285.—. Osztrák Länderbank 500.—. $3^{1}/_{2}$% francia járadék 101.60. Osztrák földhitelintézeti részvény —.—. Déli vasut —.—. 4% osztrák aranyjáradék —.—. Ottomanbank 562.—. Párisi bankrészvény 1080. Alpesi bánya részvény —.—. Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

December 29. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 41——$41^{1}/_{2}$ krajcárig. Öreg közép páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban ———— krajcárig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 43—43—— krajcárig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban) 42—$42^{1}/_{2}$ krajcárig. Fiatal könnyü páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 41——42 krajcárig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 230 kilogrammon felüli sulyban) ———— krajcárig. Közép (páronkint 220—280 kilogramm sulyban ———— krajcárig. — Könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) ———— krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ———— krajcárig. — Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) ———— krajcárig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ———— krajcárig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——.— krajcárig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) $42^{1}/_{2}$——43 krajcárig. — Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 42——$42^{1}/_{2}$ krajcárig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 41—42— krajcárig.

Sertéslétszám: 1899. dec. hó 27. napján volt készlet 23.993 darab, 1899. december hó 28. napján felhajtatott 227 darab, 1899. évi december 28. napján elszállittatott 403 darab, 1899. december hó 29. napjára maradt készletben 23.817 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— December 29. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Jerzsabek József pénzügyőri biztost Alsó-Kubinba pénzügyőri főbiztossá, a zágrábi pénzügyigazgatósághoz Kirinec Boldizsár pénzügyi számellenőrt pénzügyi segédtitkárrá ideiglenes minőségben, Wernóczy István és Ajtay Gyula pénzügyi számellenőröket pénzügyi számvizsgálókká végleges minőségben, Kovács Pál, Konyovics Miklós, Csipkés Manó, Halács János, Kálix Béla, Hübner Béla, Eörsi Nagy Géza, Horn Imre, Hábel Pál, Hamari Miklós, Grohmann Jenő és Martic Milán pénzügyi számtiszteket pénzügyi számellenőrökké, a m. kir. államnyomda rendszeresitett létszámában Kovács József müszaki dijnokot tisztté, a mohácsi kir. adóhivatalhoz Schmidt Nándor adóhivatali gyakornokot adóhivatali tisztté ideiglenes minőségben, Thierry Vilmos irodasegédet a bányászatnál alkalmazott kezelési tisztviselők létszámában kezelősegédtisztté nevezte ki. — A kereskedelemügyi miniszter dr. Bajor Lajos postatakarékpénztári segédtitkárt postatakarékpénztári másodtitkárrá, Örley János és dr. Maszák Elemér királyi ipari segédfelügyelőket királyi ipari felügyelőkké, Kopp Géza napidijast a magyar királyi szabadalmi hivatalhoz fizetésnélküli hivatali segédtisztté nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Regenhold József, Gerhard Jakab, Schuch Mihály, Haag Eleonóra és Scheid Kristóf ujbessenyői községi elemi iskolai tsnitókat, illetve tanitónőt az uj-bessenyői állami elemi népiskolához rendes tanitókká, illetve tanitónővé, Hánel Béla okleveles tanitót az ittvarnoki állami elemi népiskolához rendes tanitóvá, Hegedüs Lajos okleveles tanitót a sonkolyosi állami elemi népiskolához rendes tanitóvá, Hoffmann Keresztély, Karner János, Molnár József, Scherter Antal, Weisz Károly, Illics János, Sztojkovits Zsigmond, Konstantinovits Velko, Karakasevits Vladimir, Tomics Dusán, Marjanovits Tódor, Vuics Sándor, Petkovits Sebő, Markovits Miksa, Martinovics Iván, Putnik Dragomir, Beck Mátyás, Randl Ferenc, Lambrecht Péter, Istvánfi János, Varju Benő, özv. Pavlovits Csors A. Mária és Andreics Julia pancsovai községi elemi iskolai tanitókat, illetve tanitónőket a pancsovai állami elemi népiskolához rendes tanitókká illetve tanitónőkké, Csaklovits Danica, Kirjakovits Nikolajevits Alexandra, Letics Vukoszáva, Markovits született Mihajlovits Leposzáva és Radulyiné született Bazilovits Paulát kézimunka-tanitónőkké kinevezte. — A budapesti itélőtábla elnöke Löwensohn Lajos ügyvédjelöltet, ifj. Wuttay József végzett joghallgatót, Török L. Lajos végzett joghallgatót, Lányi László, Matulay Zoltán és Mészáros József végzett joghallgatókat dijas joggyakornokokká nevezte ki.

Pályázat. Alügyészi állásra a szolnoki királyi ügyészségnél 2 hét alatt. — Birói állásra az eperjesi törvényszéknél 2 hét alatt. — Fogalmazó-gyakornoki állásra a központi dij- és illetékszabási hivatalnál 2 hét alatt. — Több dijas joggyakornoki állásra a kassai itélőtábla kerületében 15 nap alatt. — Irodavezetői állásra a pécsi pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt. — Aljegyzői állásra a nagyváradvárosi járásbiróságnál 2 hét alatt. — Postamesteri állásra Gyulajováncán (Tolna vm.) és Géderlakon (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) 3 hét alatt.

Időjelzés.

— *A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése.* —

Budapest, december 29.

A depresszió centruma a byscaiai öböl fölé került és rendkivüli mélységet nyert; környékén, Anglia és Franciaország nyugati partjain viharos szelek dühöngenek és nagy esőzések voltak. Az idő különben egész Európában szórványosan esős, főleg nyugaton, ahol a hőmérséklet is erősen emelkedik. Az orosz maximum helyzetét változatlanul megtartotta.

Hazánkban sok helyütt, de főleg északon és nyugaton hó, illetve eső esett, a hőmérséklet emelkedik s ma reggel az alföldön és az északkeleti felföld legnagyobb részén a fagypont felett van.

Budapesten az éjjel gyengén havazott, az idő többnyire derült és enyhe s ma délben a hőmérséklet + 3 C°-ig emelkedett.

Kilátás. Déli, délnyugati szelekkel enyhe és főleg az ország északnyugati felében csapadékos idő várható.

Vizállás.

		dec. 27. méter	dec. 28. méter			dec. 27. méter	dec. 28. méter
Inn	Schärding	1.—	1.56	Tisza	M.-Sziget	0.50	0.40
Duna	Passau	1.47	1.34	»	Tekeháza	0.12	0.12
»	Linz	1.34	1.26	»	V.-Namény	0.87	0.69
»	Bécs	3.03	3.12	»	Tokai	3.86	3.90
»	Pozsony	3.19	3.08	»	Tisza-Füred	3.08	3.34
»	Komárom	1.02	1.01	»	Szolnok	2.80	3.—
»	Budapest	2.39	2.28	»	Csongrád	2.92	3.10
»	Paks	1.13	1.10	»	Szeged	3.68	3.80
»	Mohács	1.01	0.—	»	Török-Becse	2.38	2.49
»	Gombos	2.09	2.23	»	Titel	2.82	2.87
»	Ujvidék	1.86	1.94	Ondova	Bártfa	0.60	0.65
»	Pancsova	2.48	2.44	Topolya	Hoór	0.30	0.37
»	Orsova	1.63	1.61	Bodrog	Zemplén	3.70	3.70
Morva	Magyarfalva	0.67	0.67	Sajó	Zsolca	2.20	2.—
Vág	Zsolna	0.48	0.46	Hernád	H.-Németi	0.54	0.74
»	Trencsén	0.51	0.49	Berettyó	Margita	0.52	0.59
»	Szered	1.40	1.44	»	B.-Ujfalu	0.—	0.02
Rába	Sz.-Gotthárd	0.46	0.43	Körös	Csucsa	0.—	0.03
»	Sárvár	0.38	0.46	»	N.-Várad	0.04	0.08
»	Győr	1.62	1.61	»	Belényes	0.30	0.30
Dráva	Pettau	1.51	0.—	»	Tenke	0.02	0.—
»	Zákány	0.62	0.—	»	Gurahonc	0.—	0.—
»	Barcs	0.95	0.11	»	Borosjenő	0.58	0.44
»	Eszék	0.86	1.—	»	Békés	1.26	1.32
Mura	M.-Szerdah.	0.10	1.—	»	Gyoma	1.32	1.38
Száva	Zágráb	0.26	0.—	Maros	Gy.-Fehérvár	0.—	0.42
»	Sziszek	0.55	0.—	»	Branyicska	0.50	0.48
»	Mitrovica	3.29	3.26	»	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.08	0.10	»	Arad	0.48	0.96
»	Szatmár	1.23	1.10	»	Makó	0.80	0.—
Kraszna	N.-Majtény	0.22	0.38	Temes	K.-Kostély	0.66	0.36
Latorca	Munkács	0.44	0.48	Béga	Kiszető	1.18	1.18
Laborca	Homonna	0.—	0.—	»	Temesvár	0.—	0.14
Ung	Ungvár	0.—	0.—	»	Becskerek	0.58	0.58

Durbints sógor
mivelhogy ez a Durbints sógorrul beszél.
Mert mondok, ha mán irtak könyvet a lórul is, gyesznórul is, miért ne lőhetne könyv a sógorrul is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbints sógorral foglalatoskodik, benne van a sógor tzethalála is mög más efféle kesörves történetök.
Egy könyv 1 forint.

Chrysantèheme asszonyság.
Irta: Pierre Loti.
Francia eredetiből forditotta: Ifj. LONYAY SÁNDORNÉ.
Ára 1 frt 20 kr.
Megrendelhető: a Budapesti Napló kiadóhivatalában

„Reuma-szesz"
orvosi tekintélyek által kit. ells. külszer. Bámulatos gyors és biztos hatásu, a test bárminemü fájdalmai, u. m. reuma, csuz, ischias, köszvény, szaggatás, szurás, nyilallás stb. ellen. Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet. 1 üveg ára 1 korona, erősebb üveg ára 2 korona 40 fillér. Kapható a főváros és vidék összes gyógytáraiban, ugyszintén a készitő
Widder Gyula gyógyszerésznél
S.-A.-Ujhely.
Főraktár: Török József gyógysz. urnál Budapest, Király-utca 12. sz. és dr. Egger-féle gyógyszertár a „Nádor"-hoz.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Szombat, 1899. évi december hó 30-án.
Pollininé Bianchi Bianca cs. és kir. kamaraénekesnő vendégfellépésével:
Hamlet.
Nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét szerzette Thomas A. Szövegét irták Carré és Barbier. Ford. Böhm G.
Személyek:

Hamlet	Beck	Marcellus	Ney B.
Claudius	Ney D.	Horatio	Szendrői
Szellem	Kornai	Gertrud	Hilgermann
Polonius	Mihályi	Ophelia	Bianchi B.
Laertes	Kiss B.		

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.
Szombat, 1899. évi december hó 30-án.
Cimzetes feleség.
Vigjáték 4 felvonásban. Irta: François de Curel. Fordította: Kóbor Tamás.
Személyek:

Monneville	Beregszényi	Heléne	Helvey L.
Françoise	Török I.	Gullerandné	Paulayné
Renneval	Császár		

Kezdete 7 órakor.

VÁR-SZINHÁZ.
Szombat, 1899. évi december hó 30-án.
Fedora.
Dráma 4 felvonásban. Irta Victorien Sardou. Fordította Paulay Ede.
Személyek:

Ipanof Lórisz	Mihályfi	Tsilef	Szigeti
De Seriex	Horváth	Dr. Lorek	Mészáros
Grets	Egressy	Borof	Körösmezei
Rouvel	Dezső	Desiré	Helényi

Kezdete 7 órakor.

NÉPSZINHAZ.
Szombat, 1899. évi december hó 30-án.
A kis szökevény.
Operett 3 felv. Irták Hicks és Nich lls. Forditották Kacziány Géza és Makai Emil. Zenéjét szerzették Monkton és Caryll.
Személyek:

Lord Coodle	Szerdahelyi	Gray	Küry Kl.
Lady Coodle	Kreesányi	Flipper	Kovács M.
Stanley Ed.	Szirmai	Carmenita	Hegyi A.
Dorottya	Radványi	Alice	Blaha S.

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.
Szombat, 1899. évi december hó 30-án.
Az asszonyregement.
Látványos, zenés bohóság 3 felv. Irta: Reiner Ferenc, zenéjét szerzette: Rosenzweig Vilmos. (Rendezte: a szerző, karnagy: Hamvas Béla.)
Személyek:

Szerencsy	Rózsahegyi	Boriska	Fenyvessi
Északy	Margó	Annuska	Hében
Mariska	Gombaszögi	Mandl Manó	Sziklai
Juliska	Horváth	Rézi	Láng Etel

Kezdete 7½ órakor.

Somossy Mulató
(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
Katzer Károly és neje
jóhirnevü budapesti párdalosok
bucsu vendégjátéka.
Holnap, vasárnap, december 31-én
nagy Sylvester-ünnepély.
Jegyek elővételi dij nélkül válthatók a nappali pénztárnál és Weisz A. nagy szivartőzsdéjében IV., Károly-körut 26. szám.
A mulató villanyos világitása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készittettek.

VÁSÁRLÁS NEM KÖTELEZŐ.
MAPPIN és WEBB ltd.
Londonés Sheffeld
ezüstáru-gyárosok
és a hires Princess Plate egyedüli készitői mintaraktárukat Budapesten jelentékenyen megnagyobbitották. Fölkérem a n. é. közönséget a nagy számban érkezett **gyönyörü** tárgyak megtekintésére. A cég magyarországi főképviselője
KÜRSCHNER M., Budapest,
Mária Valéria-utca 7., II. lépcső,
a Hungária-szállóval szemben, 9-től 5 óráig.

Budapest kávéház Andrássy-ut 27. sz.
a legmodernebb stylusban ujonnan átalakitva. Ma és mindennap **Banda Marci és fiai** hangversenyez.
Tisztelettel **Rosenberg Lajos**, kávéház tulajdonos.

„Stefánia" kávéház Kerepesi-ut 73. szám, Ma és mindennap
nagy Variété előadás csakis elsőrendü müvészek fellépte naponta 2 KACAGTATÓ BOHOZAT.
December hó 25-én Bpest kedvence Hartan Ede első fellépte.
Szabad bemenet. Számos látogatásért esedez KOCH SÁNDOR kávés.

Putzer György
ujonnan átalakitott pinceéttermében Deák-tér. ma és mindennap
ILLÉS GÉZA jó hirnevü nemzeti cigány zenekara hangversenyez. — Borai kizárólag csakis **Putzer Antal** pécsi és baranyai bortermelőtől valók.

PETÁNOVITS Metropole-szállója.
Ma este **ifj. OLÁH JÓZSI** kitünő zenekara játszik. Színház után teljesen friss vacsora. Az ujonnan berendezett gyönyörü téli kerten kivül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas diszes fehérterem és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

Elite-szálló Budapest,
VII., Király-utca 39.
Az ujkor igényeinek megfelelően elegánsan berendezve. Mérsékelt szobaárak, villamos világitás, fürdők a házban. Telefon. **Mandl Albert**, igazgató.

Budapest legolcsóbb garni szállodája
Stefánia szálloda
VII. ker., Murányi-utca 53. szám.
Kényelmes tiszta szobák 50 krtól feljebb.
Villamos megálló Damjanics és Murányi-utca felől. **Telefon.**

Ifjusági iratok
soha nem hallott árban!
(Uj könyvek).
!Uj kiadás!
Jules Verne:

Nemzeti lobogó	—.50
Uszó sziget 2 kötet	1.—
Jégsphynx 2 kötet	1.—
Győzedelmes Robur	—.50
Robinsonok iskolája	—.50
Kárpáti kastély	—.50
Egy sorsjegy	—.50
A lángban álló szigettenger	—.50

Összesen: 5 frt.
Diszes kemény kötésben.
A legcélszerübb ujévi ajándék.
Megrendelhető: **„Budapesti Napló"** kiadóhivatalában József-körut 18. szám.

Bátorkodom a nagyérdemü hölgyközönségnek tudomására adni, hogy az eddig: **Budapest, Szervita-tér 3. sz.** alatt levő Heyek Ede, ezelőtt
Kaulich Etel
üzletemet továbbá csakis saját nevemen, **Heyek Ede cég alatt** ugyanezen helyen fogom tovább vezetni. Az üzletemben készült összes füzők, ugy mint eddig, most is általam lesznek kiszabva és személyes felügyeletem alatt a legjobb, nálam már évek óta alkalmazásban levő munkások által készitve, ugy, hogy ennek alapján minden, még a legkényesebb megrendeléseknek is a legrövidebb idő alatt eleget tehetek.
Becses pártfogását kérve, vagyok mély tisztelettel
Heyek Ede füzőgyáros
Budapest, IV., Szervita-tér 3. sz.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Az első magyar
zűstárugyár
saját ezüstbányával rendelkezik, ennélfogva a szakmában legversenyképesebb.
redeti gyári árakon
züst evőkészletek,
zűst tárgyak minden fajban,
csakis
xact és szolid kidolgozásban
Kaphatók
SZANDRIK közp. raktárában,
Budapest, VI., Andrássy-ut 29., I. em. a magy. kir. operával szemben.

Pécsi sajtolt szenet
10 klg. sulyu tégla alakban, a legjobb tüzelőanyag szobakályhák, központi fütések és kis iparosok részére, fütőképessége a legjobb porosz szénnél is nagyobb: a mellett sokkal olcsóbb, helyes suly beszállitása és a fogyasztás megszámlálás által könnyen ellenőrizhető, tiszta, por- és szagmentes, legolcsóbban szállit
az Első cs. kir. szab.
Duna-Gőzhajózási Társaság.
MEGRENDELHETŐ:
a kőszénbányák elárusitási hivatalánál
Budapest, V., Zrinyi-utca 5.
Telefon szám 31—69. Telefon szám 31—69.

Arany- és ezüstáru-gyár
és verde-intézet.
Rubin A. és Fia
BUDAPEST.
Gyár: VIII., Német-utca 9. Telefon 66—60.
Iroda és elárusitás: VIII., Esterházy-utca 20. Telefon 67—92.
Saját készitményü
sima és mintázott evőkészletek, tálcák, kenyérkosarak, gyümölcstartók, girandolok, gyertyatartók, service-ok, toilette-ok, versenydijak, koszoruk, érmek, mindennemü egyházi tárgyak stb mindennemü kivitelben.
Nagybani árak.
Javitások és ujjá-alakitások saját költségen eszközöltetnek.

Legalkalmasabb és legszebb
ajándékok ujévre.
Fuvolák 4, 5, 6, 8, 10 frt s feljebb.
Klarinétok 4, 5, 6, 7 8 frt s feljebb.
Hegedük 3, 4, 5, 6, 7, 8 fr, s feljebb.
Gordonkák (cellok) 12, 16, 20 forint és feljebb.
Cimbalmok erőteljes, csengő hanggal 35—500 frtig.
Sternberg Ármin és Testv.
cs. és kir. udvari
hangszergyárosok Kerepesi-ut 36.
Külön zongoratermek Kossuth Lajos-u. 22., (Károly-körut sarkan) Zenepalota. Képes árjegyzék (mindenkikről külön) ingyen küldetik, de megnevezendő, hogy miféle hangszerről kivántatik az árjegyzék.

Alapittatott 1865. Alapittatott 1865.

Heckenast Gusztáv
Budapest, most IV., Gizella-tér 2. szám.
A legjobb bel- és külföldi zongorák főraktára.
Legnagyobb kölcsönző intézet.
Árjegyzék ingyen. Árjegyzék ingyen

Melyik sorsolási lapot járassam?

azt, a melyik a legtöbbet nyujtja. Mit nyujt a Hiteles Merkur?
1. A sorsjegy-tulajdonost nem érdekló pénzügyi cikkek helyett érdekes közleményeket tartalmaz.
2. Előfizetői közösen 50 drb jószív-sorsjegy nyereményeire játszanak ingyen, (a számokat a „Hiteles Merkur" közli), az esetleges nyereményt az előfizetők kapják.
3. A „Hiteles Merkur" nagy elterjedtségénél fogva a legtöbbet nyujthatjaés ezért a legolcsóbb és legmegbizhatóbb sorsolási lap.
Mutatványszámot küldünk.
a Hiteles Merkur
Cim: **Budapest, Ferenciek-tere 6.**
Egész évre csak 1 forint.

Szinházak, szórakozó helyek.

Alapittatott 1825. Hubert I. E. Pozsony Alapittatott 1825.
pezsgőbor-pincészete ajánlja közeledő ünnepek alkalmából hirneves
GENTRY CLUB
jegyü pezsgőborait. Az ORSZÁGOS KASZINÓ pezsgője.
Kapható minden nagyobb füszerüzletben, szállodában, vendéglőben és kávéházban.
Főraktár és vezérképviselőség: Szimon István-nál, Budapest, Váci-körut 12. sz.

VIGSZINHÁZ.
Szombat, 1899. évi december hó 30-án.
élután 5 órakor, mérsékelt helyárak mellett:
Többsincs királyfi.
Magyar népmese 3 felvonásban, 6 képben. Irta: Benedek Elek.
Személyek:

Mirkó	Balassa	Királyné	Hunyadi M.
Többsincs	Tapolczai	Habakuk	Gyöngyi
Bakarasznyi	Szerémy	Ráki	Harasztby
Miklós	Fenyvesi	Gyöngyvirág	Nógrádi

Kezdete 5 órakor.

URÁNIA SZINHAZ
Kerepesi-ut 21.
Szombat, december 30-án
Transvaal.
Irta György Aladár. — Hopp Ferenc és Newton eredeti felvételei után készült 35 vetitett képpel.
Ezt követi:
Kalotaszeg népköltése.
Irta és előadja Vikár Béla. Dallamok, szövegek bemutatásával és vetitett képekkel. A dallamokat Tamás Kata kalotaszegi leány énekli, az ottani népviseletben.
Este 1/28-kor.

Holnap december 31-én
Nagyszerü **Szilveszter-ünnepély**
a Fővárosi Vigadó
összes termeiben.
Nagyszerü, meglepő programm! Katonahangverseny cigányzene. Eredeti „Schrammel" zenekar. Szenzációs variété előadás. Fánk versenyevés. 100 üveg pezsgő ingyen kisorsolása stb. stb. Hasbeszélők, jongleurok, zenebohócok, kigyóember, 200 bohóc, athléták, akrobaták, cinematográf, zsákfutás.
Pont 12 órakor:
átmenet a 20-ik századba
remek allegória.
Kezdete 8 órakor, vége a jövő században.
Elővételi jegyek a dohánytőzsdékben 1 forint, este a pénztárnál 1 frt 20 kr.
BOKOR JÁNOS,
a főv. városligeti pavillon és a vigadó éttermeinek bérlője.

FOLIES CAPRICE

Eredeti!! Ma Ujdonság!!
Der Aushilfsgarçon
énekes bohózat Leitner H.-tól. Zenéje Knoch A.-tól.
Személyek:

Max Silbermann	...	Rott ur
Paula, seine Gattin	...	Rück kisasszony
Witwe Blum, ihre Mutter	...	Weiss assz.
Dawid Lueger	...	Schönberg ur
Schlesinger	...	Steinhardt ur
Rosa, seiner Frau	...	Schindler assz.
Dr. Korsodi, Arzt	...	Pfeiffer ur
Bertha, Emma, Magda	Brautjungfern	Dworski kisassz., Steiger „, Lengyel „
Singer, Blau, Steiner	Kranzelherren	Jaulus ur, Peterdi ur, Echten ur
Jean, Aushilfskellner	...	Fürst ur
Marie, Stubenmädchen	...	Jungwirth k. a.

Történik Silbermann lakásán esküvője napján.
10 órakor Előzőleg 10 órakor
Szenzációs ujdonság!
Egy karambol okai.
Eredeti magyar bohózat, a vasuti életből. Irta egy forgalmista.
„Ein Chamer"
Erkély incognito páholyok.
Kitünő konyha és italok. — Mérsékelt árak.

Sneidig egyenruhákat
készit
BLUM SÁNDOR
Budapest,
Váci-utca 12. szám.

FOGAK 2 frtól a nélkül, hogy a gyökeret el kellene távolitani, szájpadlással s a nélkül is (hidmunka.) Fogkihuzás fájdalom nélkül. (Cocain injectio.) Igen tartós fogtömés. — Fogkoronák gyökerekre illesztetnek, melyek a szájpadlást fölöslegessé teszik.
Fogorvos Dr. NEUFELD.
Május I-től Kossuth Lajos-utca 14. szám.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 4-ig.

Rendelje meg A Kereskedelmi Vegyészet-et! !

Bródy Sándor:
Fehér Könyvére
elfogad előfizetésecket a „Budapesti Napló" kiadóhivatala. Egy hónapra 80 kr., negyedévre 2 frt 40. Diszkötésben egy hónapra 1 frt, negyedévre 3 frt.

Utolsó hét!
Nagy Tárgy-
SORSJÁTÉK
a budapesti poliklinikai egyesület (kórház) javára.
Főnyeremény
100,000 korona értéktárgy
5 nyeremény á 20.000 korona értéktárgy stb.
a melyek kivánatra 20% levonással készpénzben is kifizettetnek.
Kétségkivül a legolcsóbb és legcélszerübb
ujévi ajándèk
nyerhető egy sorsjegygyel
1 koronáért.
Minden sorsjegy mind a hat huzáson utánfizetés nélkül játszik s igy egyetlen egy sorsjegygyel 6 főnyereményt is meg lehet ütni.
Első huzás visszavonhatlanul már 1900. jan. 4-én lesz.
Sorsjegyek kaphatók a nagy
JÓTÉKONYSÁGI SORSJÁTÉK
kezelőségénél, a Budapesti Poliklinikai Egyesület (kórháza) javára, Budapest, Kossuth Lajos-utca 1., továbbá az összes bankok, váltóházak, postahivatalokban, a m. kir. államvasutak személypénztárainál és minden dohánytőzsdében.

Az Üstökös
a legrégibb, legkedveltebb magyar élclap.
Szerkeszti: SZABÓ ENDRE.
Megjelenik minden héten temérdek képpel. Tartalma: Szatirák, humoreszkek, krónikás adomák. Mujkos kalandok, politikai karrikaturák, illusztrált adomák, tréfás versek stb. Előfizetési ára negyedévre 2 frt. Kiadóhivatal: V., Kalmán-utca 2. sz., „Pallas"-nyomda.
A „BUDAPESTI NAPLÓ" magán-előfizetői (ez át ide nem értve a kaszinókat, olvasó köröket s hasonló gyleteket, valamint a kávéházakat és vendéglőket) az „ÜSTÖKÖST" kedvezményes áron rendelhetik meg, u. m. negyedévre 1 fr 50 kr., félévre 3 frt egész évre 6 frton

Fűszeresek, mészárosok és minden szakmabeli kereskedőknek

Ujévi ajándékok szétosztására

ajánlja az összes árucikkeket a *leltározás előtt rendkivüli olcsó árakon a*

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest,
VII., KEREPESI-UT 38.

nagybani elárusitási osztálya.

Remek **Tombola** csoportok és gyüjtemények
minden lehető legolcsóbb árakon.

NAGY KÉPES ÁRJEGYZÉK a közkedvelt egy és két koronás áruosztályról és az összes árucikkeiről ingyen és bérmentve.

Megnyitási jelentése

az orthopädikus mütő-gyógyintézetnek

Graz, Merangasse 26.

Az intézetben minden beteg, ki oly testi fogyatkozásokkal bir, melyek orthopädikus mütői uton, vagy pedig gyógygimnasztikával és masszázs-zsal gyógyithatók, felvétetik.

E célra a gyógyintézet rendelkezésére áll, az intézeti orvos lakásán kivül, egy egész ház, magas, világos helyiségekkel, melyek a gimnásztika és készülékek kezeléséhez vannak berendezve, továbbá egy aszeptikus mütőterem és számos betegszoba.

Az adott esetekben szükséges viselhető testegyenészeti készülékek (füző, sintartó-készülők) az orvos utasitása szerint saját mühelyben készülnek. Az intézet, vizsgálatok éljából, egy Röngten-mükészlettel is bir.

Dr. med. Arnold Wittek

Dr. A. Hoffa würzburgi tanár ur orthopädikus mütő klinikájának egykori asszistense.

Prospektusok ingyen.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Váci-körut 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményekópp létrejött hátgerincbajokat gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek.

Levelekre dijtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

!! Ovakodjunk az értéktelen utánzásoktol !!

Antiszeptikus s hygienikus HOLGY-ÓVSZER.

Teljesen biztos hatással.

Használatban kiméletes és nem kellenek többé semmiféle gyöngédtelen és ártalmas gummi- és spongyacikkek.

Ára 1 doboznak, használati utasitással **1 frt 50 kr.** Postautalványon előleges **1 frt 75 kr.** beküldése után **bérmentve kapható a föltalálónál:**

László József gyógyszerész
Maros-Ujvár (Erdély).

Főraktár Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógytára Király-utca és KERPEL LIPÓT gyógytára Lipót-körut 28.

!! Orvosilag igen ajánlva !!

LINOLEUM *egész helyiségek padlózására, Linoleum-szőnyeg, Linoleum-futó*

Szőnyeg-raktár: MILDNER H. Budapest, IV., Váci-utca 3.

LINOLEUM

LINOLEUM

az egészségügyileg legjobbnak elismert, legolcsóbb és legtartósabb padlófedés, pormentes, neszfogó, ruganyos, hasadékmentes és tartósabb, mint bármely más padlózat.

Titkos betegségek

gyógyitására e rendelés legjobban ajánlható számos éven át szerzett **gazdag kórházi tapasztalatai** alapján.

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyit legrövidebb idő alatt biztos sikerrel **férfiaknál** és **nőknél**: **hugycsőfolyást, hólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, ennek következményeit, makacs bőrbajokat** és az **önfertőzésből támadt idegbetegségeket.**

Megjegyzés az **eredmény férfiui gyengeségnél (impotentia)** ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető.

Levelekre dijtalanul válasz; kivánatra gyógyszerek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz., (Dohány-utca sarok, I. emelet).

Bejárat a lépcsőnél. Külön várótermek.

Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAPlan PAPlan PAPlan

1 összehajtható vaságy s matraccal	10.—	1 acél sodrony ágybetét	5.—
1 drb rouge paplan	1.70	1 tengerifü fejvánkos	1.—
1 „ cachmir paplan	2.50	1 levarott szalmazsák matrác	2.20
1 „ satin cachmir paplan	3.50	1 Crinde Afrique matrác	2.80
1 „ atlasz cachmir paplan	4.80	1 lószőr „	4.80
1 „ atlasz selyem paplan	7.50	1 párnázott ruganyos matrác	12.—
1 „ fodros atl. selyem paplan	12.—	1 nagy szoba szőnyeg 300/300	16.—
1 „ jó vászon ágylepedő vetés nélkül	1.20	1 ablak tunis függöny	2.50
1 drb jó vászon chiffon paplan lepedő	1.80	1 boureé ágyteritő	1.50
1 drb flanel takaró pokróc	1.80		2.50
1 drb jó lónokróc	1.50		

Futószőnyeg méterenkint 25 krtól 4 frtig.

GICHNER JANOS és TÁRSA

paplan, matrác és kárpitosaru gyarosok, szőnyeg, függöny-ágy- és asszaltirtó stb. nagy vál asztékban.

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. szám.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Nem teljes árakat kiszerélünk, vagy a pénzt visszaadjuk

Utánzás ellen védve 14302. sz. a.

Polgár Sándor

egyetem. gyakorlott orvosi mü- és kötszerész

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körut 50. sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvosi sebészi és betegápolási tárgyakban.

Saját találmányu, m. k. szabadalmaz. Polgár-féle

sérvkötő,

hasköto, görcsér elleni gummiharisnya. orthopaediai készülékek, müllábak s kezek stb.

Valódi francia különlegességek F. Berguerand fils párisi gyárából.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Rendelje meg
A Kereskedelmi Vegyészet-et!

Ujévi ajándék

fiatal leányok számára

Zsófika naplója.

Regény, fiatal leányok számára. Irta Szabóné Nogáll Janka. Bájos leirása a pipiske-korból nagy leánynyá serdülő leány életének, telve csupa érdekes, kedves epizódokkal. Ára album alakban. diszkötésben 3 frt.

Rózsák között.

Elbeszélések fiatal leányok számára. Ára 2 frt 80 kr. Négy elbeszélést tartalmaz ez a kötet. A legjobbak, a miket a kitünő irónő fiatal leányoknak irt.

Otthon.

Irta Malot Hektor, átdolgozta Tábori Róbertné. Az élet nehéz küzdelmeiben győzedelmeskedő erős akaratnak, tiszta becsületnek valóságos himnusza ez a könyv, melynél szebbet, jobbat és nemesebbet alig adhatnánk az ifjuság kezébe. Ára diszkötésben 3 frt.

Elhagyottan.

A francia akadémia által dijkoszoruzott regény az ifjuság számára. Irta Malot Hektor. Franciából átdolgozta Gauss Viktor. A nagy albumalaku könyv ára fényes diszkötésben 3 frt 20 kr.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában **József-körut 18.**

Rendelje meg
A Kereskedelmi Vegyészet-et!

Gyengeségi állapotok

(impotentia) ellen páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk

Dr. MITZGER TIVADAR

HIRNEVES

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZETÉT

BUDAPEST,

VI. Teréz-körut 44. I. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Rendelés délelőtt 8—1-ig, délután 2—8-ig.

Alapitás éve 1843.

Kuhn Károly és Tsa Bécsben

Gyári raktár: I., Stephansplatz 6.

ajánlják

J. Klaps tollaikat EF-, F-, M-, B-, és BF-hegyekkel.

Kaphatók az összes jobbfajta papirkereskedésekben.

Vèrgyógyásznt.

Uj gyógymód!

Napról-napra legjobb elismerésnek és elterjedésnek örvend!

Még a legsulyosabb **régi betegségek** is meggyógyithatók

Dr. Kovács J.

egyet. orvostr. hämopata rendelő-intézetében

Budapest,

V. ker., Váci-körut 18.

az általa feltalált uj gyógymód által.

A hämopatia-vérgyógyászat fölülmulhatatlan gyógyhatásunak bizonyult **asthma**, szív- és gyomorbántalmaknál, sápkórság, köszvény és hólyagbántalmaknál, sulyos **idegbajok** (migräne, álmatlanság, szédülés, hysteria és **neurasthenia**), makacs vér- és bőrbántalmaknál.

Egyetlen és legbiztosabb védelem: **szélhüdés, kezdődő vakság és elmezavar ellen.** Meghivásra beteget látogat (vidéken is).

Rendelés: 9—1-ig és 3—7-ig.

11 év óta kipróbált és biztos hatásu gyógymód.

Dijazott levélre válaszol.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betükből 2 kr. Cimmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdij jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és ELŐFIZETÉSEK felvétetnek a **BUDAPESTI NAPLÓ** részére **a kiadóhivatalban** József-körut **18.**, valamint a következő dohánytőzsdékben:

Breuer nővérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarok.

Nemecsek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 59.

Schwartz hirdetési iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V., dohány-nagytőzsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksáné, Andrássy-ut 38.

Szántó Mór tőzsdéjében Kecskeméti-utca 14.

Weltrenfeld Jakab, Király-utca 1.

Piros szegfü. Vasárnap 1 órakor ott leszek. 5474

A fehér rózsával találkozom szombat este vagy vasárnap reggel, ha a várt megnyugtatást megkapom. 5472

Uriemberek! Csinos barna asszonykát, ki részesitene sürgős anyagi támogatásban. Ajánlatokat a lap kiadóhivatalába kérek „Sürgős 24.“ jelige alatt. 5469

Cimbalom pedálos, gyönyörü hanggal, kótatartóval, anyagi viszonyok miatt sürgősen eladó. Cim megtudható a kiadóban. 2705

Dohánytőzsdében ajánlkozik csinos ügyes leány, ki már ily minőségben elég jártas. Cim a kiadóhivatalban. 2706

Jó és szép bérpalota 3 éve már lakott uj bérház Budapesten modern parketes lakásokkal, fürdőszobákkal, boltokkal és raktárakkal közvetlen gyárak és malmok közelében villamos megállóhelynél 14 ezer forint évi bérjövedelemmel, csak 3 üres lakással családi viszony miatt több évre bérbe adandó. Szükségeltetik hozzá 7—8 ezer frt készpénz. Megkereséseket teljes cimmel ellátva „Jó és szép bérpalota 92003“ cimen továbbit a kiadóhivatal. 2707

Vadászfegyver két darab alig használt Lancaster 16-os egyik Pipper, a másik igen finom kézi munka olcsó árban eladó. Megtekinthető a tulajdonosnál, cime a kiadóhivatalban. 5473

Disznóhus minden nap friss vágás kocsonya 20 kr kilója disznómáj 15 kr kilója. Kapható Perlesz gyárában IX. ker. Soroksári-ut 17. a gázgyárral szemben 2709

Üzlethelyiség a főváros legélénkebb helyén azonnal átadó. Ugyanott egy kis ház eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2600

Elegánsan butorozott utcai szoba külön bejárattal, a Nemzeti színház közelében 1—2 urnak azonnal vagy január elsejére kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2642

Elegánsan és kényelmesen butorozott két ablakos tiszta különbejáratu szoba uraknak vagy hölgyeknek jan. 1-re kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Egy tótul tudó gyakorlott ügyvédjelölt azonnal alkalmazást nyerhet. A cimet megmondja a kiadóhivatal. 5455

Antik porcellánt, butorokat, képeket, fegyvereket, érmeket, ékszereket, egyváltalán minden fajtáju régi tárgyakat a külföld számára a legmagasabb áron vásárol Réthi Zsigmond Budapest, IV., Granátos-utca 8. 5352

Csinos utcai szoba, fürdőszobával egy két urnak vagy hölgynek január 1-ére olcsón kiadó. Cim a kiadóban.

Butorozott szoba két urnak január 1-től vagy azonnal kiadó. Lift-használat. Cim a kiadóhivatalban.

Ebédkosztot esetleg teljes ellátást kaphat 4—5 intelligens ur a Kerepesi-uton distingvált családnál. Cim a kiadóhivatalban. 2643

Egy jó forgalmu női kalap üzlet, mely már 10 év óta fennáll, más vállalat miatt eladó. Cim a kiadóban.

Young english lady wanted for giving english lessons. Adr. in the exp. 1059

Szőrmesap kák, baretek, muffok elkészitését és béllelését mérsékelt árban elvállalom Leveleket „G. S.“ jeligével a kiadóhivatal tovább it (ugyanott a cim is megtudható). 2671.

Ügyvédjelölt tételes szigorlattal délelőttökre ügyvédi irodába ajánlkozik. Cim a kiadóhivatalban. 2696

Egy jó forgalmu dohánytőzsde kerestetik megvételre. Átirás a vevő dolga. Közvetitők kizárva. Ajánlatok „W J.“ jeligével a kiadóhivatalba kérnek. 2687

Irodaszolgai vagy portási állást keres egy 29 éves erőteljes fiatal ember, ki ily minőségben már több évig alkalmazva volt, a fővárosba 15 éve van és nagy ismeretséggel s legkitünőbb bizonyitványokkal bir. Cime a kiadóhivatalban. 2699

Pénzbeszedő, felvigyázó valami gyárban kppus, házmester, házfelügyelő, raktárnok, irnok vagy bármily foglalkozás keresek. Cim kiadóhivatalba. 2697

Ovadékképes 27 éves fiatal ember 200—300 forint óvadékkal alkalmazást keres mint napipali pénztáros vagy pénzbeszedő. Cim a kiadóban. 5388

Okleveles tanitónő, ki a 6 elemi osztályt német nyelven tanitani képes, két 10—12 éves leányhoz vidéki városba kerestetik. 5426 Cim a kidóban.

Cipők

50 kr. heti részletfizetésre mérték után kapható Weisz és Stein cipőgyárosok Király-u. 28. I. em. 5347

Fuvola leckét ad este 1/27-től kezdve, végzett conservatorista és volt katonazenekari fuvolás. Cim a kiadóhivatalban. 2683

Butorozott lakást, két szobát, konyhát keres egy előkelő család, amely tavaszig Budapesten akar maradni. Ajánlatok a Budapesti Napló kiadóhivatalába kéretnek „Butorozott lakás“ cimen. 2067

Tőzsdének alkalmas helyiséget keresek kibérlés céljából. Ajánlatot kérek „Tőzsde“ jelige alatt e laphoz.

Házmesternek ajánlkozik gyermektelen házaspár 200 frt óvadékkal. Cim a kiadóhivatalba. 5470

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle pemetecukorkát.

Csakis a Megay Róbert „Bohéme“ tortája valódi Miskolcról, ára bérmentve bárhová 1 frt 25 kr. minden előkelő csemege-üzletben kapható.

ERÉNYI-féle javitott fiakkerpor remek nagy dobozokban 50 kr.-ért kapható köhögés, nehéz légzés, hurutos bántalmak ellen. 8929

Zálogházi

cédulákat veszek.

Eladok

13 latos ezüst evőkészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltálakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészleteket 138 frtól kezdve, dus választék mindennemü ezüst müötvös tárgyakban, arany férfiláncok kölöggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyürük 2 frt 40 krtól, tula remontoir órák 6 frt.

Grünberger Armin Béla

örökösei Budapesten, IV., Városház-tér 9., I. em. 23 Harisbazár.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

ANTIK BUTOR

Egy grófnétól megvett, Kun László királyt ábrázoló antik kép, valamint 1 antik titkári szekrény és másnemü régi és uj butorok, háló-, ebédlő-, uri és szalon berendezések barok, angol és ó-német stylusban, továbbá egy választék különféle modern mesterek által készitett eredeti olajfestményekben, valamint szőnyegek erdélyi kecskeszőrmék, függönyök, asztal- és ágyteritők olcsón eladók; ugyszintén használt butorok megvétetnek vagy ujakkal kicserélteinek. Budapest, Kerepesi ut 64. I. em.

Sütőde Szegeden, legélénkebb helyen betegség miatt bármilyen feltétellel azonnal átvehető. Cim a kiadóhivatalban. 9409

NINCS TÖBBÉ NÉLKÜLÖZÉS!!!!: NAGY VAGYONT, ÓRIÁSI JÖVEDELMET, naponta 20—30 koronát, de évente legkevesebb **5—6000 koronát** szerezhet mindenki könnyü ottoni munkával — társadalmi állásra való tekintet nélkül, a ki a „Kereskedelmi Vegyészet“ cimü könyv legujabb, kétszeresen bővitett és javitott kiadását megrendeli. Ezer és ezer ember hajnász munkát és mellékfoglalkozást eredménytelenül, pedig csak e könyvet kellene megrendelnie, mert általa 540 oly foglalkozás sajátitható el, melyek bármelyikével, előképzettség és tőke nélkül férfi, nő, gyermek kényelmes és jövedelmező megélhetést biztosithat magának. A könyv több ezer megrendelője tanusitja, hogy a KERESKEDELMI VEGYÉSZET valóban a század

ARANYKÖNYVE

és hogy megrendelése által mindenki önmaga és családja iránti kötelességet teljesit.

E könyvnek egyetlen házinál sem lenne szabad hiányoznia, mert általa, különösen a falusi vagy kisvárosi háztartások bármelyikénél

több száz forint

takaritható meg évente. A könyv első kiadásának bolti ára 3 frt volt, ennek dacára a legujabb, kétszeresen bővitett kiadást, a mig a csekély készlet tart.

1 frt 20 kr (vagyis 2 kor. 40 fillér) kedvezményes árért küldi meg mindenkinek a „KERESKEDELMI VEGYÉSZET“ könyvkiadó hivatala **UJPEST,** Lőrinc-utca 24/6. szám.

KÉPES levelező-lapok.

Magyar müvészek ujabb aikotásai után.

Finom fénynyomat. Hazai készitmény.

Baditz Ottó: Vagyok olya legény mint te.
Bihari Sándor: Munka után.
Innocent Ferenc: Fátyoltánc.
Karvaly József: Vásárfia.
Konek Ida: Havasi pásztorok.
Margitai Tihamér: Ronót Pál históriája.
Márk Lajos: Ezernyolcszázhuszban.
Márk Lajos: Terefere és Szerelmi dal.
Neogrády Antal: Vesztett boldogság.
Neogrády Antal: Az erdő titka.
Nádler Róbert: Alszik a baba.
Pechán József: Utolsó gyufa.
Senyei Károly: Szökőkut, Kecskepásztor.
Szenes Fülöp: Kása nem étel.
Telcs Ede: Enyelgés.
Tolnay Ákos: Diana és Enyelgés.
Vajda Zsigmond: Kedélyes birák.
Vajda Zsigmond: Kedves iró.

20 darab ára **1 frt** bérmentes küldéssel.

Megrendelhető a **Budapesti Napló** kiadóhivatalában VIII. József-körut 18. szám

Ritka alkalom (mig a készlet tart.) **Athenaeum Lexikon** 4 rész, 2 kötetben. 16 frt helyett 6frt Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ“ kiadóhivatalában, József-körut 18. sz.

CSAK

ez a legjobb a gyomornak

Egészségesek és gyomorbetegek, fölnőttek meg gyermekek csak ezt a készitményt használják jó gyomruk, rendben tartására, rossz emésztésük javitására.

1 eredeti doboz zsebdobozzal és kanállal . . . . 1 frt — kr.
1 egyszerü tartalékdoboz . — frt 85 kr.

Főraktár:

LUX MIHÁLY

drogua, vegyi- és illatszerüzletében

Budapest, Muzeum-körut 7. szám.

Kapható még: Bayer Antal gyógyszerésznél, Kerpel Vilmos Lipótkörúti gyógytárában, Neruda Nándor, Molnár és Moser, Petrovits Miklós droguistáknál.

En Csillag Anna

180 centiméter hosszu óriási Loreley-hajammal, a magam találmányu pomádém 14 havi használata következtében nőtt olyan nagyra. Ezt a pomádét a leghiresebb tekintélyek egyetlen szernek ismerték el a haj kihullása ellen, a hajnövesztés elősegitésére, uraknál gyarapitja a teljes erős szakáll növését és már rövid használat után a hajnak és a szakállnak természetes fényt és tömöttséget ad és megóvja a korai megőszüléstől a legkésőbb vénkorig.

1 tégely ára: 1 frt, 2 frt, 3 frt, 5 frt.

Postai szétküldés naponta az összeg előzetes beküldése vagy postai utánvét mellett az egész világba a gyárból, a hova az összes megrendelések küldendők.

Csillag Anna,

BÉCS, Seilergasse 14. sz.

Uri Havelock 7 frttól,
Női Havelock 9 frttól,
Fiu Havelock 4 frttól,
Leány Havelock 5 frttól feljebb.

A legjobb csak

a tirolinál

Justitz Leopold,

lodenruha-specialista

BÉCS,

IX., Währingerstrasse 48.

Telefon 7248. sz.

A tanitók egyletе házának az osztr. tourista, a touringclub és számos kerékpáregylet stb. szállitója.

		frt
LODEN	városi öltöny	12.—
LODEN	mencsikoff	12.—
LODEN	hajtókopeny	12.—
LODEN	tourista-öltöny	12.—
LODEN	molnár-öltöny	10.—
LODEN	sütő-öltöny	12.—
LODEN	öltöny mazolumulajdonosoknak	12.—
LODEN	erdész-öltöny	13.—
LODEN	erdőkerülőnek	10.—
LODEN	vilhargallér	5.—
LODEN	gamasni	2.50
LODEN	vilharkopeny	5.—
LODEN	kerékpáros galler	5.—
LODEN	dress sapkával	
LODEN	minden szinben	10.—
LODEN	iskola-öltöny	3.50
LODEN	iskola-köpeny	4.—
LODEN	fiu-öltöny	5.—
LODEN	fiu felsőkabát	5.—
LODEN	uri öltöny	12.—
LODEN	sacco és mellény	8.—
LODEN	vadászkiit.	16.—
LODEN	hegyi kabát	7.50
LODEN	vadászkabát	9.—
LODEN	köpeny	12.—
LODEN	irodakabát	5.—
LODEN	nadrág hosszu	5.—
LODEN	nadrág rövid	4.50
LODEN	felöltő	10.—
LODEN	zekekabát	7.—

valamint minden elgondolható ruhadarab mindenfele fajta lodenből a lehető legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentnevezett cikk jobb minőségben is és minden árváltozatban készletben tartatik. — Minták képes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések a legjobban elintéztetnek. Nemtetsző akadálytalanul kicserélteik vagy a teljes összeg visszaadatik.

Justitz Leopold,

lodenruha-specialista,

Bécs, IX., Währingerstr. 48

Hivatalnok nadrág, szürke, tricot	5.50
Hivatalnok zubbony államzöld	7.—
Tornanadrág, drap, tricot	5.50
Double-hálókabát	7.—

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(Ujszemély- és podgyászdijszabás életbeléptetése a Temesvár-buziási h. é. vasuton.)

Ezen vasuton 1900. január hó 1-én ujszemély- és podgyászdijszabás lép életbe, melylyel a megnyitás napjá n életbe lépett dijszabás érvényen kivül helyeztetik.

Az uj dijszabás a magy. kir. államvasutak dijszabás árusitó irodájában (Budapest, Csengeri-utca 33. sz.) 20 fillérért kapható.

Budapest, 1899, december havában.

Az igazgatóság.

Önmüködő tömegcsapdák. Patkányoknak 2 frt, egereknek 1. frt 20 kr. Egy éjjelen 40 darbot is fognak minden felügyelet nélkül, nem marad semmi szag u ánuk és önmüködően igazodtak. Svécscsapdák „Eclipse“, több ezer svábot és muszkát fog egy éjjen át, darbja 1.20. Mindenütt a legjobb eredmény. Szétküldés utánvéttel.

FEITH M., Bécs, II., Taborstrasse II/b.

Első budapesti **Kávémagazin** szétküldési osztálya

kávé

elvámolva és bérmentve. Postán utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldésével

4½ kg. Kuba	6.50
4½ kg. Mocca	6.50
4½ kg. Jáva	6.50
4½ kg. Gyöngy	6.50
¼ kg. Csász. kev. tea	1.50
¼ kg. Karaván tea	1.40
¼ kg. Törmelék tea	—.90

Irásmunkát

leirásra és sokszorositásra elvállal a **„SMITH PREMIER“** irógépek vezérképviselősége:

WOLLÁK és Tsa.

BUDAPEST, Andrássy-ut 45.

Telefon. Telefon.

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény. Menetrend módositás a szolnok h. m. vásárhelyi vonalon.

Az 1900. évi január hó 1-től kezdve a H. M. Vásárhelyről reggel 4 óra 43 perckor Szolnokra induló, valamint a Szolnokról délután 4 óra 48 perckor H. M. Vásárhelyre ind uló 8404/8401 illetve 8402/8403 sz. személyvonatnak járatása Szentes és Hód-Mező-Vásárhely között megszünik és helyette a nevezett vonalrészen egy-egy uj vegyes vonat fog forgalomba helyeztetni.

Ezen uj vegyesvonat H. M. Vásárhelyről reggel 7 óra 40 perckor indul és Szentesre délelőtt 9 óra 30 perckor érkezik, visszafelé pedig Szentesről délután 4 óra 57 perckor indul és H. M. Vásárhelyre este 6 óra 57 perckor érkezik.

Budapest, 1899. évi december hó 20-án.

Az igazgatóság

Utánnyomás nem dijaztatik

Nyomatott a „Pátria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgó-gépen, Budapest, IX., Üllői-ut 25.